ROMÂNIA –FACTOR ACTIV ÎN VIAȚA INTERNAȚIONALĂ

Am urmărit cu toții la radio, televiziune și în presă desfășurarea vizitei istorice întreprinse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului nostru, președintele republicii, împreună cu tovarășa Elena Ceausescu, pe pămîntul Africii. Cu toții am trăit sentimente de profundă mîndrie patriotică văzînd atîtea dovezi de stimă și considerație pentru poporul nostru și cei mai înalți reprezentanți ai săi. Acolo, la mii de kilometri depărtare, pe pancarte purtate de mulțimi strălucea numele României alături de numele Ceaușescu.

...România — Ceaușescu.

Sondorul și tractoristul român aflați în deșertul Saharei sau în selva latino-americană, inginerul, medicul sau profesorul trimiși să împărtășească din experiența românească în diverse colțuri ale lumii au bucuria de a constata, odată cu prima strîngere de mînă, că, dincolo de orice bariere lingvistice, acestea sînt primele cuvinte din marele dicționar al prieteniei și solidarității.

...Helsinki, 1 august 1975. În marea sală a Palatului «Finlandia» se desfășoară prima conferință pentru securitate și cooperare în Europa, la care participă 35 de șefi de state și guverne. În rîndul celor peste 1 000 de ziariști se răspîndește știrea: «Vorbește președintele Nicolae Ceaușescu». Peste cîteva clipe, sectorul presei avea să devină neîncăpător.

Unde se află izvorul acestui viu interes pentru România, pentru cuvîntul președintelui ei? Cum se explică faptul că România este astăzi atît de cunoscută și stimată în lume?

În primul rînd, ea este cunoscută și stimată pentru realizările poporului român care, devenind stăpîn pe destinele sale, își clădește în demnitate o viață nouă, liberă și fericită.

În al doilea rînd, este cunoscută și stimată pentru tot ceea ce ea reprezintă pe marea scenă a lumii. Politica după care se conduce România socialistă este o politică de pace, de colaborare și înțelegere. Este cunoscută marea însemnătate pe care o acordă partidul și statul nostru dezvoltării legăturilor de prietenie și conlucrare frățească cu celelalte popoare care, ca și noi, construiesc socialismul. De asemenea, prietenii noștri de pe toate continentele cunosc orientarea statornică a țării noastre spre întărirea solidarității cu tinerele state care și-au cucerit de curînd independența, cu toate statele în curs de dezvoltare. În același timp, țara noastră dezvoltă relații de colaborare cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele lumii. Știți cu cîte țări întreține relații România? Cu peste 140, adică, practic, cu aproape toate țările lumii.

Întreaga politică internă și externă a României, al cărei arhitect clarvăzător este secretarul general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este pătrunsă de o înaltă răspundere față de interesele fundamentale ale poporului român. Conducînd vasta operă de construcție socialistă, partidul nostru este preocupat în același timp ca orizontul internațional să fie senin, ca poporul nostru, precum și celelalte popoare să aibă tihna necesară pentru a desfășura o muncă pașnică, în folosul progresului, al făuririi unei vieți mai bune pentru cei ce muncesc. Iar politica externă românească urmărește tocmai asigurarea păcii și dreptății pe pămînt.

Glasul României este ascultat cu atenție și respect în lume pentru că ea nu numai că dorește pacea, ci și pentru că **acționează pentru pace.** «Vorbește președintele României!». Da, de fiecare dată cînd vorbește președintele României, agențiile de presă internaționale, ziarele din întreaga lume urmăresc cu deosebită atenție și interes pentru a face cunoscută nu numai dorința de pace a poporului român, dar și preocupările concrete, practice ale României pentru a se pune capăt înarmărilor, pentru micșorarea primejdiei de război.

Sediul Organizației Națiunilor Unite (New York). Drapelul Republicii Socialiste România se înalță demn printre drapelele țărilor membre. (Foto: Ion **Miclea**).

Desigur, despre pace astăzi vorbește toată lumea. Nici chiar dușmanii păcii, cei care trag foloase din întrecerea pentru armamente, nu îndrăznesc să se pronunțe pe față pentru război. Dar vorbele trebuie să aibă acoperirea faptelor. Cînd România se pronunță pentru pace, ea anunță totodată că ea însăși nu va mai spori cheltuielile pentru înarmări. Și ea cheamă celelalte state să procedeze la fel. Ea cheamă să se treacă apoi la reducerea treptată a cheltuielilor pentru înarmare, la retragerea militarilor aflați pe meleaguri străine, la interzicerea și distrugerea armamentelor atomice. Urmînd acest îndemn, întreaga omenire ar avea de cîștigat. Să ne imaginăm cîte nevoi ale popoarelor — nevoi de hrană, de învățătură, de cultură — ar putea fi satisfăcute fie și dintr-o mică parte din cei 400 miliarde de dolari cît se cheltuiesc în prezent anual în lume pentru înarmări! Cîte probleme legate de viața omului, de sănătate, nu ar putea fi rezolvate dacă cei aproape o jumătate de milion de savanți cîți lucrează în prezent pentru înarmări ar părăsi laboratoarele de cercetări în domeniul militar și ar trece în laboratoarele în care se studiază posibilitatea de a înfrînge flagelul cancerului, al altor boli care afectează milioane de ființe!

Iată de ce cuvîntul constructiv al României este ascultat, iar propunerile ei găsesc un atît de mare ecou pe plan internațional.

Într-o perioadă cînd pe glob continuă să se manifeste forțele imperialismului, cînd în diverse regiuni, din cenușa neînțelegerilor, se ațîță vîlvătăile războiului, România, prin glasul președintelui ei, se pronunță răspicat, cu toată puterea, pentru stingerea acestor focare și rezolvarea prin tratative a oricăror neînțelegeri. Pentru eliminarea definitivă a forței în relațiile dintre state. Pentru ca în locul raporturilor bazate pe inegalitate, pe dreptul celui mai puternic de a-și impune voința celui mai slab, să se clădească raporturi noi — de deplină egalitate, de respect al independenței și suveranității naționale, de neamestec în treburile interne. Astfel ca fiecare popor să se poată dezvolta așa cum dorește, să-și poată decide singur destinele.

Cuvîntul României este ascultat și respectat și pentru că ea se află în primele rînduri ale luptei pentru lichidarea rînduielilor care au dus la împărțirea lumii în bogați și săraci. Pentru făurirea unei ordini noi, drepte, în avantajul tuturor statelor, al tuturor popoarelor. În urmă cu ani, cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a formulat cerința unei noi ordini economice mondiale, pentru mulți din afara țării aceasta părea imposibil de imaginat. Cum va putea prinde viață o asemenea idee? Apoi ea s-a impus ca o necesitate de primă importanță. Preluată ca drapel de luptă de state reprezentînd majoritatea populației planetei, această idee generoasă a devenit o forță uriașă. Astăzi nimeni în lume nu mai contestă că trebuie acționat pentru ca vechea și nedreapta «rînduială» să fie înlocuită cu o nouă ordine economică.

Tovarășului Nicolae Ceaușescu i se înmînează Medalia de aur «Frederic Joliot Curie» din partea Consiliului Mondial al Păcii, înalt semn de stimă și considerație față de contribuția președintelui României la punerea în valoare a celor mai generoase aspirații ale popoarelor lumii.

Această politică dreaptă, principială, a adus țării noastre, poporului român, nenumărați prieteni pe întregul glob: forțele progresiste din țările dezvoltate, tovarășii noștri de luptă și de idealuri din țările socialiste, popoarele din țările care și-au cucerit de curînd independența sau luptă pentru ea. Colaborarea cu aceste popoare are o semnificație deosebită, ea fiind manifestarea solidarității noastre în fapte cu efortul tuturor popoarelor pentru pace, egalitate, bunăstare.

...«Vorbește președintele României».

Întreaga lume ascultă cu deosebit interes cuvîntul României, cuvîntul celui mai autorizat reprezentant al partidului și poporului nostru. Forța de atracție o dau înseși ideile nobile care animă întreaga politică externă românească. Idei pătrunse de cea mai mare răspundere pentru soarta întregii umanități. Și pentru soarta generațiilor de mîine. Idei în care se regăsesc aspirațiile de mai bine, de pace și colaborare ale tuturor oamenilor de pe pămînt.

T. DINULESCU

N.R. Se publică această sinteză în sprijinul acțiunilor ce au loc în cadrul cercurilor și cluburilor de dezbateri ideologice din școli și case ale pionierilor și șoimilor patriei.

Scrisoarea săptămînii

LUMINA GRAIULUI PĂRINTESC

Rostind, de lîngă filele revistei «Cutezătorii», cîteva gînduri dedicate cultivării graiului părintesc, dedicate apropierii frumuseților și semnificațiilor limbii române de mintea și inima celor de vîrsta cutezătorilor, avem în minte atîtea și atîtea întîlniri cu copiii, glasul lor, gîndurile lor rostite cu atîta claritate și sete de adevăr.

Veți observa în paginile acestei reviste preocuparea noastră de a pune în valoare cuvîntul, de a-l însoți cu imagini, fie fotografice, fie desene cît mai expresive.

Este o preocupare firească pentru că, săptămînă de săptămînă, un milion de cititori, îndeosebi copii între 10 și 14 ani, primesc prin această revistă un mesaj al timpului nostru și al timpului spre care asced, mesaj ce cată a fi înțeles bine și ca atare redactat într-o limbă cît mai frumoasă, bogată și expresivă.

A face să se audă bine cuvîntul, a face să i se înțeleagă sensurile și mai cu seamă a cultiva deprinderea unei exprimări îngrijite și frumoase — iată o preocupare a redacției ce se îmbină cu nevoia unei informații riguroase, cu nevoia unei tematici cît mai cuprinzătoare.

În revistele pentru copii scriu adesea cei mai buni scriitori, scriu renumiți oameni de știință, scriu specialiști din toate domeniile muncii și creației românești contemporane.

Am dori ca fiecare cititor să primească prin aceste pagini exemple semnificative de utilizare vie a limbii literare, astfel încît ei înșiși să dobîndească puterea de a se exprima și de a scrie cît mai exact și cît mai frumos. Vă pot mărturisi astfel satisfacția pe care o încercăm primind zilnic sute de scrisori, numeroase propuneri de materiale chiar din partea copiilor.

Ce poate fi mai frumos decît să întîlnești, între sutele de corespondențe, acei muguri de poezie, acele fapte și impresii ce conferă reportajelor, știrilor, interviurilor, povestirilor scrise de copii un farmec neasemuit!

Întîmpinînd echinocțiul acestei primăveri, a văzut lumina tiparului un număr de revistă redactat de la prima la ultima pagină de înșiși cititorii noștri. Ați aflat în acest număr de revistă multă prospețime, ați aflat siguranță în exprimare, ați aflat mai cu seamă sete neobosită de investigare, de captare a realului și de exprimare de sine, într-o limbă română ce face cinste tinerilor învățăcei. Apreciind rolul școlii, al dascălilor, al lecturii, considerăm de real folos exersarea copiilor în a scrie unei reviste, exersarea în redactarea unor genuri publicistice diverse. Considerăm că prietenii noștri din ciclul gimnazial, care ni se adresează în scris, fac un foarte bun exercițiu de comunicare.

Cele mai frumoase scrisori află întotdeauna spațiu în revistă. Autorii lor fac din dragostea pentru limba doinei și a lui Eminescu un instrument minunat al comunicării. Și, de ce nu, o cale a propriei lor creșteri, a propriei lor deveniri?

A ne adresa săptămînă de săptămînă copiilor într-o aleasă limbă românească, literară, iată chemarea și datoria ce, dîndu-ne satisfacții, ne determină a veghea cu sporită atenție ca acest mesaj săptămînal să contribuie la cultivarea, generație de generație, a frumuseții și adevărului limbii poporului nostru.

MIHAI NEGULESCU

CUTEZĂTORI DE-A LUNGUL VEACURILOR

ALBERT EINSTEIN

(Urmare din nr. 16)

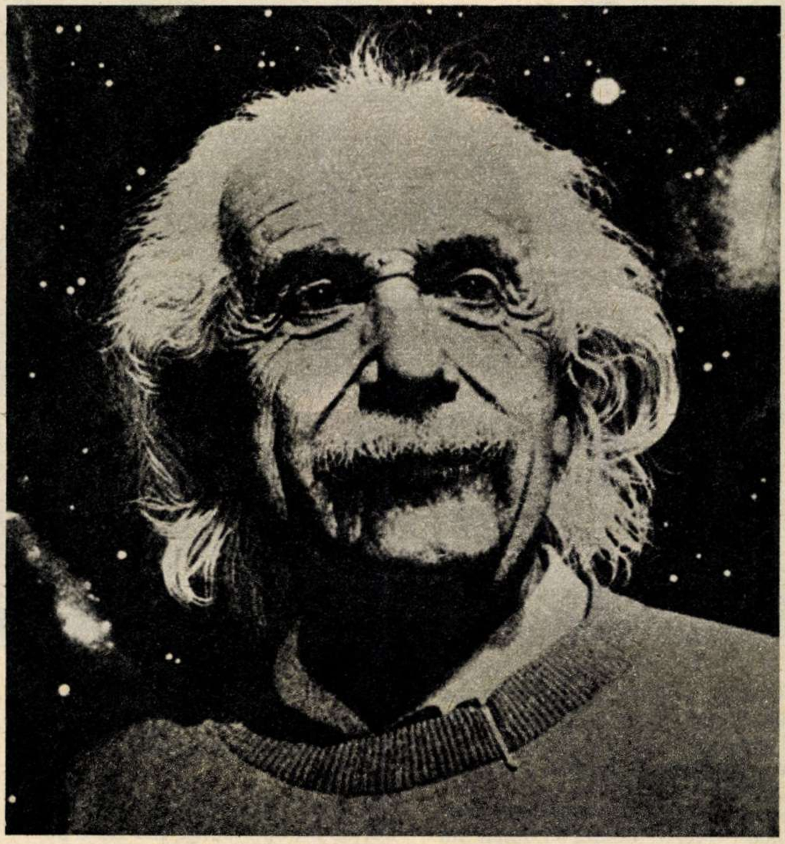

Einstein ar fi meritat Premiul Nobel pentru mai multe lucrări. Totuşi creaţia sa cea mai importantă rămîne teoria relativităţii. Vom vedea însă că şi pentru aceasta ar fi meritat două Premii Nobel. Căci există două teorii ale relativităţii. Amîndouă au fost elaborate de Einstein şi amîndouă i-au adus celebritatea.

TEORIA RESTRÎNSĂ A RELATIVITĂŢII...

Ce se întîmplă dacă — stînd pe platforma unui camion care se mişcă pe un drum drept, cu o viteză uniformă, constantă — executăm brusc o săritură în sus? Va «fugi» oare camionul de sub picioarele noastre? Fireşte că nu, iar dacă săritura a fost verticală, vom recădea în acelaşi punct. *(Nota redacţiei: Totuşi, din motive lesne de înţeles, nu vă sfătuim să faceţi această experienţă!)* Ba mai mult, aflîndu-ne într-un vehicul închis — cum ar fi, de pildă, compartimentul unui tren — care execută o mişcare rectilinie uniformă, nu ne putem da seama că vehiculul se mişcă decît dacă privim afară.

Am reflectat, probabil, cu toţii asupra acestor lucruri. Asemenea întrebări au primit însă de mult răspuns din partea fizicienilor. La începutul secolului al XVII-lea, deci cu mai bine de trei secole şi jumătate în urmă, Galilei a formulat principiul relativităţii mişcărilor mecanice: în interiorul unui sistem fizic închis, aflat în mişcare uniformă, nu se poate stabili prin nici o modalitate experimentală dacă sistemul respectiv se află în repaus ori se mişcă. Pe de altă parte, despre un corp oarecare putem spune că se află în mişcare numai în raport cu un alt corp. Stare de repaus absolut nu există, totul se mişcă în raport cu ceva.

Principiul relativităţii era deci cunoscut de mai înainte. În ce constă atunci contribuţia lui Einstein?

Unul din secretele genialităţii marelui savant constă în faptul că a ştiut să pună întrebări simple. Încă în anii de gimnaziu, Einstein a încercat să-şi imagineze cum ar arăta lumea dacă ne-am «cocoţa» pe o undă luminoasă; mai precis, dacă ne-am deplasa cu viteza luminii. Răspunsul la întrebarea aceasta l-a găsit în anul 1905.

Era un răspuns ciudat. Reieşea că lumea n-ar arăta în nici un fel, pentru că a pune întrebarea în acest fel este o absurditate. Viteza luminii nu poate fi atinsă! Mai mult, Einstein a demonstrat pe calea logicii că în raport cu un observator aflat în mişcare rectilinie uniformă lumina se propagă cu aceeaşi viteză **c**, indiferent dacă observatorul se apropie sau se depărtează de sursa luminoasă. Lumina nu poate fi «ajunsă din urmă», nici nu se poate obţine — alergînd în întîmpinarea ei — o viteză sporită raportată la ea.

Acestea au fost elementele adăugate de Einstein principiului relativităţii, şi aşa a ajuns el să formuleze teoria restrînsă a relativităţii, cu concluziile ei deosebit de interesante.

O astfel de concluzie constă în aceea că masa corpurilor în mişcare se schimbă în funcţie de viteză: cu cît e mai mare viteza, cu atît e mai mare masa. La viteze apropiate luminii, masa (adică inerţia corpului) creşte atît de mult, încît accelerarea ei în continuare devine imposibilă.

A doua concluzie este formula cea mai celebră din lume: $\mathbf{E = m \cdot c^2}$. Formula exprimă echivalenţa masei **(m)** şi energiei **(E)**, adică faptul că, în anumite condiţii, una poate fi transformată în cealaltă. Atunci cînd a dedus această formulă, Einstein nu bănuia cu cîtă precizie dureroasă va fi confirmată, peste patruzeci de ani, justeţea ei cu ocazia bombardării oraşelor Hiroşima şi Nagasaki. Baza teoretică a eliberării energiei în timpul fisiunii nucleului atomic o constituie tocmai celebra formulă einsteiniană, $\mathbf{E = m.c^2}$, adică energia este echivalentă cu masa înmulţită cu viteza luminii la pătrat.

...ŞI CEA GENERALĂ

Se spune că dacă Einstein n-ar fi descoperit legile sus-amintite, le-ar fi descoperit altcineva. Marele savant are însă o descoperire strict «personală». Aceasta este teoria generală a relativităţii, care, fără Einstein, ar fi rămas necunoscută, probabil, şi azi. Poartă această denumire pentru că, în parte — dar numai în parte —, constituie o extindere, o generalizare a teoriei restrînse a relativităţii.

Teoria generală a relativităţii slujeşte descrierii gravitaţiei, a forţei ce domină universul. Teoria în sine poate fi înţeleasă destul de greu, deoarece operează cu matematicile superioare (cu aşa-numita geometrie riemanniană, care se ocupă de spaţiile neeuclidiene), dar asupra cîtorva concluzii ale ei putem să ne oprim.

Pe baza calculelor sale, Einstein a dedus că o rază luminoasă (de pildă, lumina unei stele), trecînd pe lîngă un corp cu masă mare (de pildă, Soarele), trebuie să devieze într-o anumită măsură în spaţiul curbat de forţa gravitaţională. După cum am arătat, o expediţie ştiinţifică în Africa a reuşit să demonstreze, în anul 1919, cu prilejul unei eclipse solare, că această deviere a luminii are, într-adevăr, loc. Se zice că atunci cînd i s-au arătat fotografiile, Einstein nu s-a mirat cîtuşi de puţin (ştia că teoria sa este justă) şi a spus doar atît: «Nu mi-am închipuit că tehnica fotografică s-a perfecţionat atît de mult, că se pot face astfel de poze excepţionale...»

De atunci au fost verificate experimental şi celelalte prevederi ale teoriei generale a relativităţii, şi anume deplasarea spre roşu a luminii stelelor îndepărtate şi răsucirea lentă a elipticii planetei Mercur. Mai mult, anul trecut s-a anunţat descoperirea undelor gravitaţionale, confirmîndu-se astfel toate consecinţele teoriei generale a relativităţii.

Aşa a ajuns Einstein de la mişcarea moleculară la forţele care guvernează universul — de la microcosm la macrocosm. Aşa a ajuns, dintr-un necunoscut, o personalitate de referinţă în istoria ştiinţei.

ÁGOSTON HUGÓ

CEL MAI TÎNĂR UCENIC

Îl cheamă Sorin Constantin şi vine la programul obişnuit al şahiştilor de la Clubul sportiv «Petrolul»-Ploieşti în uniforma şoimilor patriei. La 5 ani, Sorin este cel mai «tînăr» ucenic al antrenorului Cornel Butnaru, cunoscut maestru, vechi animator al mişcării şahiste prahovene.

...Intr-una din seri, Sorin Constantin, gîndindu-se, probabil, că mama sa va întîrzia să vină să-l ia de la antrenament, s-a îndreptat spre uşă, anunţînd că vrea «acasă». «Înseamnă că ţi-e cam frică de adversari!» — a glumit atunci cineva. În faţa unei asemenea presupuneri, băiatul s-a întors într-o clipită la masa de şah, gata să înceapă o nouă partidă.

Desigur, este prematur să facem anticipări asupra performanţelor viitoare ale acestui copil. Ţinînd seama, însă, de dăruirea cu care joacă, de perspicacitatea şi intuiţia pe care le dovedeşte înfruntînd parteneri evident mai experimentaţi, n-ar fi deloc surprinzător să avem în persoana micului Sorin un veritabil talent.

În oraşul care l-a dat pe primul mare maestru al şahului românesc — Florin Gheorghiu —, de unde s-au lansat în prezent foarte înzestraţii şahişti: Marina Pogorevici şi Adrian Negulescu, se pregăteşte să preia o ştafetă atît de glorioasă, micul Sorin Constantin.

Deocamdată, este numai campion al grupei mijlocii de la o grădiniţă din Ploieşti, vine conştiincios la pregătirile de la Clubul sportiv Petrolul şi mai joacă şi acasă, în clipele de răgaz ale tatălui său, care este mecanic de locomotivă.

Întrebîndu-l pe Sorin cu ce rezultate se termină asemenea dispute «în familie», acesta mi-a răspuns cu rapiditatea mutărilor dintr-o partidă-fulger:

— Ei, mai cîştigă şi tăticu...

...Sorine, îţi dorim să fii sănătos şi să creşti... mare maestru!

CORNELIU ŞERBAN

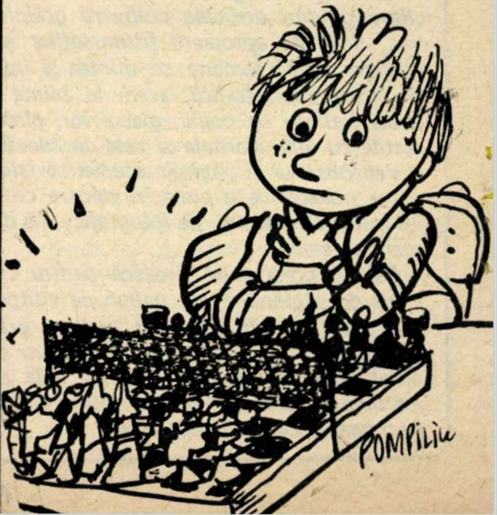

Neagu Udroiu

Drumul spre EVEREST* 4

— Cine o mai fi?

— Heei, chiar așa? Salută-l pe oaspete înainte de a te saluta el! zise Den încruntînd ușor din sprîncene în direcția frățiorului rămas probabil cu gîndul încă la «Săgeata albă». În vestibul robotul își îndoi cu bunăvoință brațele a bun venit și aproape în aceeași clipă, în cameră se auzi din nou binecunoscuta frază muzicală. Noul venit nu era dintr-ai casei în mod sigur, pentru că ar fi folosit ca de-obicei cheia — o combinație de litere rostite în microfonul de lîngă sonerie, fixat în perete. Ușa se deschise fără altă comandă, lăsînd liberă trecerea. Folosirea soneriei era pur convențională în asemenea situații, așa, un gest de politețe, pentru ca cei din familie să știe o clipă mai devreme că te-ai întors acasă. Al ar fi putut face și el același lucru ceva mai devreme de n-ar fi fost atît de convins că Den era cu bagajele pregătite și că vor pleca în cîteva secunde spre helico-taxiul părăsit în grabă. De aceea se încăpățînase să sune fără măsură, ca în cele din urmă să înceapă a bate cu degetele în tăblia ușii.

Acum, Den întinse mîna și apăsă pe buton.

— Ralu, Roxana!

În dreptunghiul ușor lăptos al monitorului prins în perete se iviră două căpșoare încadrate de bucle. Cineva, care n-ar fi știut despre ce e vorba, se putea freca la ochi mult și bine, încercînd să dezlege misterul celor două fetișoare înzestrate cu aceleași sprincene, cu același năsuc decorativ și, bineînțeles, cu același zîmbet cuceritor, de parcă cineva ar fi desenat în stînga colii de hîrtie cum s-a priceput mai bine cel mai atrăgător cap de copil văzut vreodată, iar în clipa următoare ar fi dublat imaginea, copiind totul în partea dreaptă.

— Spuneți-ne că nu v-am deranjat, începură amîndouă într-un glas.

— Eeei... și voi începeți? se simți obligată Den să oprească în fașă orice tentație spre protocolar. Ia luați loc și mai bine dați-mi o mînă de ajutor.

— Ajutor?!

— Aveți dreptate. Cine știe ce v-a adus pe la noi și eu am și pus mîna pe voi.

Între timp, Al le ajutase să-și scoată hainele. Din perete, de sub fereastră își făcură apariția două scaune confortabile. Cît durară preparativele de instalare, Den manevrase automatul din bucătărie aducînd pentru cele două gemene cîte o înghețată. Erau colege de clasă cu Al și locuiau cîțiva kilometri mai încolo. Den le cunoștea prea bine preferințele ca să mai fie nevoie să întrebe. Se vizitau săptămînal, de cele mai multe ori, ca și azi, pe neanunțate.

— Dar la voi e o adevărată tabără de luptă! exclamă Ralu! văzînd atîtea semne de pregătire acerbă. Ecranul mare făcuse stop-cadru pe imaginea unei livezi fără sfîrșit, inundată de flori. Un atlas botanic, îngălbenit de vreme ședea răsturnat pe colțul mesei. În fotoliul din care se ridicase Den, se aflau notițele luate în cursul după-amiezii. Den apela rar la ele. De obicei, acasă folosea sistemul notării pe benzi perforate, pe care le recitea apoi proiectîndu-le pe diapozitive. Că se punea la cale ceva, nu era greu de ghicit. Al se întrebă cît de bine pica o vizită în asemenea momente.

— Azi dimineață am fost de serviciu la școală, spuse Den. Am fost solicitați să participăm la alcătuirea programului.

— Să tot faci propuneri la un așa curs, se trezi vorbind Ralu. Te pomenești că primăvară fiind, puteți să alegeți singuri și locul și temele și unde veți locui. Ceva excursii...

— Dacă vă și grăbiți să ne invidiați e bine. Pregătiți-vă, nu este exclus să faceți și voi la fel.

— Unde?

— Asta e! Fiecare își aruncă în joc lecturile, filmele, însemnările din timpul expedițiilor școlare. Va fi ales proiectul considerat cel mai folositor prin promisiunile, prin învățămintele lui.

— Și, bineînțeles, că cel mai formidabil, cel mai nemaipomenit, cel mai... cel mai... va trebui să fie proiectul propus de noi.

Vorbise Al.

— Ești așa de bine dispus astăzi, că nu se plictisește omul plecînd cu tine la drum, Al.

Mai puțin antrenată în discuție, Roxana urmărise chipul posomorît al colegului lor, voit afișat pentru a se ști chiar dacă el n-avea de gînd s-o spună, că avea ceva pe suflet. Și nu orice, acolo.

— Mă aștept ca cei mai mulți să vrea să mergem în Deltă, continuă Den ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Ar urma să ne facem singuri baza de cercetări pe o platformă plutitoare, dispersată în mai multe puncte. Așa am putea întocmi fișe de observații mai complexe și mai complete.

— Eu una aș zice de acum «hai!» sări de pe scaun Ralu.

— De ce în Deltă și nu în largul mării? Ce poate fi mai interesant decît studierea culturilor de alge, calculul proviziilor de proteine pentru următorii 30 de ani, observarea soiurilor noi de materii nutritive.

— Tocmai aici este ceva. Cîțiva ani la rînd școala noastră a preferat cercetarea în lumea acvatică. Studiile au fost lăudate de specialiști. Sigur că nu s-a terminat Pămîntul cu ce-au făcut ei, dar parcă mi-ar părea rău să nu încercăm și altceva. N-ar merita?

— La sate există, cum știi, cercuri de științe naturale. Am și văzut pe la televizor ceva. Cred că undeva în... Oltenia, încercă să-și solicite memoria Ralu, mișcînd în aer degetele larg desfăcute ale mîinii drepte. Era gestul pe care-l făcea ori de cîte ori nu-și amintea ceva.

Brusc, Roxana intră în «emisie»:

— Aceia cu ihneumonidele.

— Încă două nume la fel și încep să cred că nu sînt la mine în casă, se auzi vocea lui Al.

— Ei bine, ce crezi? Aveau un laborator de cultivat ihneumonide. Insectele, un fel de viespi, cresc în condiții special create de om ca pe urmă să-i fie de folos împotriva diferiților dăunători.

— Mai este ceva. Școlarii țin și o evidență a păsărilor din livezi, de pe cîmp și prin pădure. E vorba de păsările care se hrănesc cu insecte.

— Rîndunelele, rîndunici...

— Exact. Și altele. Copiii ajută. Se știe astfel pe ce ajutoare se poate conta contra lăcustelor, a insectelor.

— Parcă fără ei sau cu ei nu s-ar întîmpla ce se întîmplă de atîta timp în natură. Liliecii aleargă după șoareci.

— Ha, ha! După șoareci aleargă bufnițele. Liliecii vînează țînțari și cărăbuși, bătrîne Al.

Bineînțeles că nu era Al așa de neștiutor precum voia să pară, dar cînd ai în față o tripletă feminină cu vocații enciclopedice, mai bine un strop de ignoranță decît fasoane de știutor.

— Dintr-o asemenea joacă, în fond asta este o joacă, iese ceva cît se poate de serios. Ocrotind păsările folositoare, vom...

— Firește, vom apela mai puțin la antidăunătorii chimici, care folosiți fără pricepere pot ajunge chiar la noi în stomac.

— Este primul lucru spus, în sfîrșit, fără răutate Al. Numai că asta o știu chiar și cei din clasa a II-a, pentru că ei se măsoară cu făcutul căsuțelor de păsări.

Simțind că dialogul ar putea întîrzia mai mult decît e cazul pe diagonala camerei, adică exact de-a lungul axei care unește fotoliul ocupat de Al și mijlocul liniei dusă imaginar între scăunele pe care stau acum surorile Ralu și Roxana, Den se așeză și mai bine în fotoliu și continuă:

— Mi-ar place să mergem într-un parc dendrologic. Să ne instalăm tabăra de studii. Să ne luăm fiecare o temă...

— Știu unde bați, zise Roxana. Antidăunători, antirozători, antidistrugători... Îi găsești oriunde. Puteți să-mi spuneți mie cu exactitate și ce urmează?

— Minus cu plus, dă minus.

Vorbise, bineînțeles, Al.

— Și asta e adevărat. Cine știe cît de verde e frunza pe care o vedem verde? Cine știe dacă locurile frumoase azi vor fi și peste 50 de ani la fel de frumoase ca azi?

— Frumoase ca azi, începu să monologheze Al. Prin plămînii noștri, din cîte știu, trec 15 metri cubi de aer pe zi. Într-o singură țară, într-un singur an, automobilul trimite în atmosferă 180 de milioane de oxid de carbon.

— Dacă înțeleg bine, te gîndești cam tot la ce mă gîndesc și eu.

— Ascultă Den, chiar ți-e teamă că n-o să ai unde merge în vacanța mare din cauza lăcustelor? întrebă Ralu.

— Poate și a lor. Dar nu numai. Al are și el dreptate. Uite, elevii pe care i-ați văzut la televizor voi, oricît de măruntă le-ar fi ocupația, fac ceva extraordinar. În parcuri oamenii merg să se recreeze. Ei se feresc să distrugă.

— Asta așa e, își probează încăodată intuiția Roxana, de reparat ce se distruge, cine repară? Și, mai ales, ce știu, cît știm noi despre aceste distrugeri?

Se aprinseseră luminile, comandate automat de stația de cameră. Cineva care n-ar fi avut altă ocupație, le-ar fi sesizat crescînd în intensitate pe măsură ce întunericul de afară ar fi încercat să devină mai agresiv. Al, cel de dinainte dispăruse luat de trombele de zăpadă de pe Postăvar, alerga printre brazii împovărați de alb, uitînd de oraș, de școală, de fabricarea fitilelor pe care să le strecoare în conversații unde este obligat să asiste din «galerie». O asemenea discuție avea impresia că se desfășura sub ochii lui. Mai exact, avusese această impresie pînă de curînd. Drept urmare el, cel de-atunci plecase, îi luase locul un alt Al, absorbit de discuție, atent la ce se spune și montat în poziția celui care ar putea, ar trebui să participe și să răspundă.

Ralu, prinsă în sfîrșit și ea de subiect, interveni.

— Tu ne spui mereu că te faci chimistă. Dar discuți așa de aprins despre floră și faună...

— Pentru că am de gînd să propun ca loc de studiu una din rezervațiile naționale. Dacă n-ar fi fost folosite cu atîta pricepere rezervațiile naturale existente, poate că nici n-am fi știut decît din poze cum arată arborii și arbuștii, prezenți altădată din abundență, dar din diferite motive amenințați să piară.

Ralu, cu plăcerea ei pentru păsări:

— Cînd mergem în excursie în astfel de locuri, eu nu mă mai satur să-mi notez tot ce zboară!

— Nu credeți că este interesant? Să studiem tocmai această înțelegere între specii. Eu, una, abia aștept...

— Pe mine, una, m-ai convins, repetă intenționat Ralu.

— Dacă mai este valabil că persoanele de față se exclud, atunci credeți că a rămas cineva neconvins?

Asa cum bănuia, nimeni nu se uita la el în această clipă. Ca să-și dea seama de asta, ar fi putut ridica privirea pe care o ținea ostentativ aplecată asupra vîrfului pantofului stîng. Era prea sigur de asta, cum de sigur era că dacă ar fi făcut-o, dacă era să comită această imprudență, cele trei fete ar fi izbucnit în rîs. Al, cu gîndul în cu totul altă parte decît credeau ele, avea acum altă grijă și se încăpățîna să nu le dea satisfacție. Se ridică din scaun, își îndepărtă un fulg imaginar din păr, tic observat la cei mari. Se opri în dreptul lui Den, privind-o în ochi.

— Îmi promiți ceva?

(VA URMA)

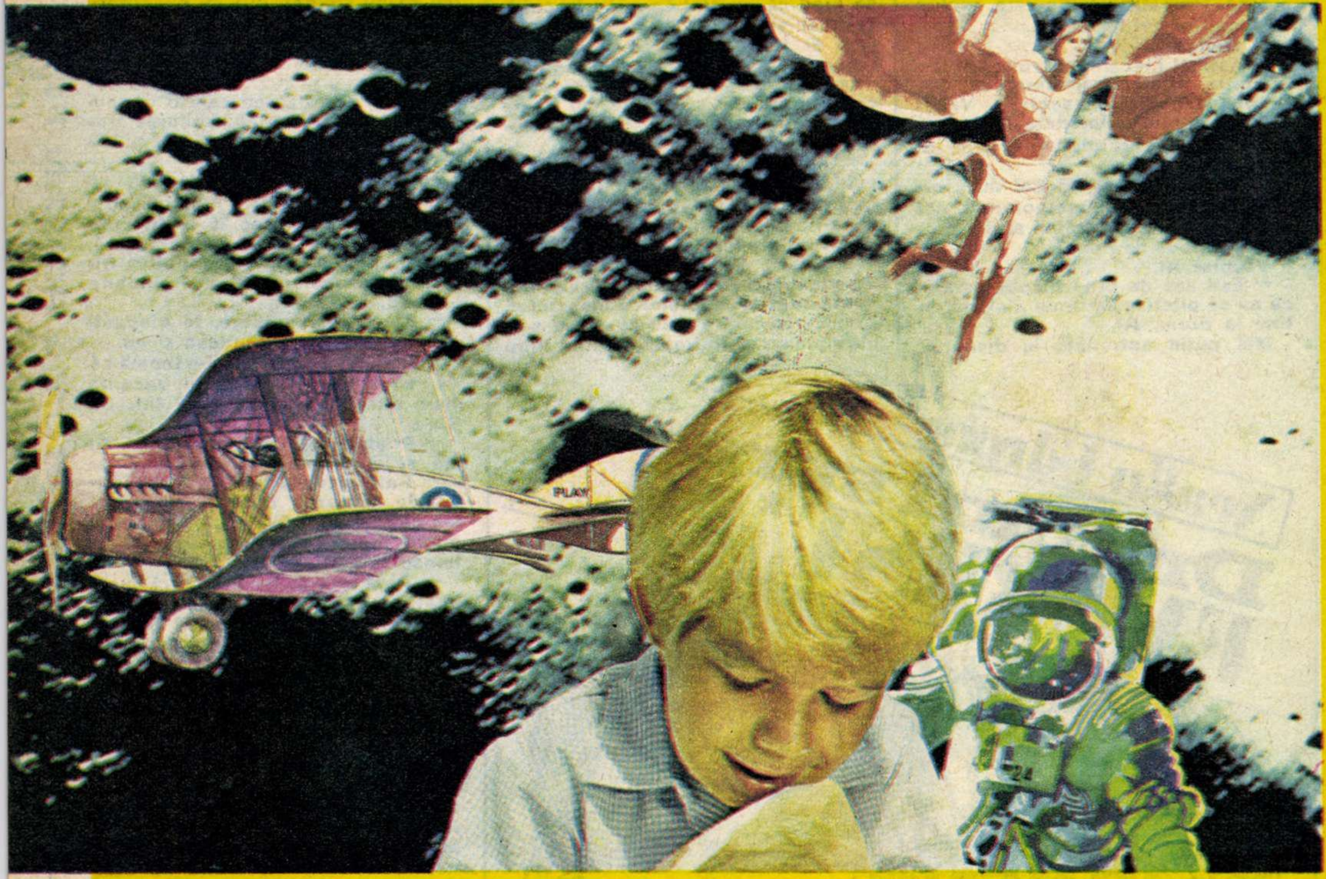

CAMPIONUL

SCHIȚĂ DE Silvestru Patița

— De data aceasta, mă clasez precis în frunte! ținu Grig să-și convingă prietenul.

— Îți doresc succes din toată inima, îi spuse Remus.

— Știi, anul trecut n-aveam experiență și de unde eram convins că-l centrasem bine, «Fulgul» a pornit de la început într-o rînă. Acum l-am încercat în beci, la tanti Miți.

— Păi, acolo nu-s curenți mari? se miră prietenul.

— Absolut nici unul. Adică, cum să-ți explic? Am înfundat gemulețul cu o pernă veche și am blocat ușa de la intrare, să nu intre nimeni.

— Și?

— Ei, s-a înălțat lin, elicea s-a înșurubat în aer pînă lîngă becul din bolta beciului și apoi a coborît ca pe o traiectorie de vis drept lîngă geam.

— N-a pățit nimic?

— Doar pelicula aripei drepte a plesnit puțin spre vîrf. Dar am reparat-o chiar în aceeași zi.

— Ai lipit fisura?

— Nu, am înlocuit fîșia de la vîrf pînă la prima nervură a aripei.

— De unde ai făcut rost de pelicula asta atît de subțire și de transparentă?

— Păi, eu mi-am fabricat-o.

— Oho! E așa de fină încît nu-ți dai seama că îmbracă nervurile aripilor și elicei decît uneori, cînd o trădează sclipirile luminii. Mă chemi odată și pe mine cînd mai fabrici peliculă?

— Dacă vrei?

— Dar concursul cînd începe? vru să știe Remus.

— Duminică, la ora 10, în marea rotondă a Pavilionului expozițional din Piața Scînteii.

— Vin să te văd. Sau, mai bine-zis, să strîng pumnii pentru tine.

— Te aștept. Poate te molipsești și tu de planorism.

— Mai știi?

De la despărțirea celor doi prieteni mai trecură exact trei zile pînă la înfruntarea cea mare. Între timp preocuparea de bază a lui Grig fusese să fixeze «Fulgul» fragil pe niște suporți siguri în cutia cu care-l transporta la locul concursului.

Întrecerea precedentă se desfășurase la 120 metri sub pămînt, într-o mare grotă părăsită a Salinei de la Slănic, unde nu pătrundea nici un firicel de curent. Își amintea cum micromodelele bine centrate plutiră spre bolta minei ca niște funigei răsfățați. Le purtau niște elici suple, învîrtite de motorașe din cauciuc. Cîștigase atunci pionierul din Călărași, al cărui aparat «Libelula» evoluase timp de patrusprezece minute — timp record — înălțîndu-se de cîteva ori pînă în vîrful bolții salinei și coborînd apoi lin în apropiere de creștetul concurenților. Și cînd te gîndești că întreaga construcție abia depășea greutatea de un gram! Oare libelulele adevărate sînt mai ușoare? Nervurile aripilor acestora pot concura cu firișoarele micromodelelor desprinse din baghetele minuscule ale lemnului de balsa? Cine știe?

În ziua concursului, la pavilionul cel mare se adunase o mulțime de pionieri. Firește, nu toți erau concurenți. Dar tuturor le scăpărau ochii după aparatele lansate în etape succesive. Tot urmărindu-le baletul aerian, unora li se înțepenise gîtul din cauza capului dat pe spate.

Grig îl zări pe Remus de cum apăru. Acesta îl ajută la «ambalarea» motorașului. Adică, la răsucirea de mai multe zeci de ori a unui inel de cauciuc,

— Ține de cîrligul acesta fixat sub coadă, îl rugă Grig pe amicul său.

Aici era prins un capăt al inelului răsucit, iar el se căzni să-l cupleze pe celălalt de axul purtător al elicei.

— Acum dă-i drumul.

Și Grig, plin de încordare, aștepta primirea comenzii de lansare. Adică, a eliberării din strînsoare a capătului de inel cuplat la elice. Dar, nenorocire! O picătură de transpirație, stoarsă din încordarea prea mare, ateriză de pe fruntea lui tocmai în mijlocul aripei drepte. Se făcu alb ca varul.

— Ce-i cu tine? îl întrebă Remus văzîndu-i fața.

— Iar am ratat concursul, spuse acesta aproape în șoaptă.

— De ce?

— Picătura... Și arată cu degetul spre pata lichidă care-i descentrase aparatul.

— S-o ștergem ușor, sări Remus, plin de bunăvoință.

— Nu pune mîna! strigă Grig. Se perforează.

Ce vreți, se pregătise intens atîta vreme și o clipă de neatenție urma să-l scoată din concurs! Adică, o banală picătură de transpirație. Îl podidiră lacrimile de ciudă. Și colac peste pupăză, o lacrimă poposi pe aripa stîngă. Grig fu cuprins de disperare, iar Remus de milă. În acel moment răsună comanda alinierii la start a plutonului său.

— Curaj, Grig! răsună îndemnul lui Remus. Acum aparatul s-a echilibrat.

Plutind parcă în gol, copilul slobozi mecanic strînsoarea degetelor din zona elicei și văzu minunea înfăptuită. «Fulgul» porni pe o traiectorie ușor ascendentă, se înălță sus de tot și în dreptul cupolei rotunde a pavilionului transparent, făcu ocolul complet al boltei superioare.

Un timp Remus îl pierdu din ochi, urmărind cu emoție expresia feței prietenului său! Acesta trecuse prin toate culorile curcubeului. Acum, cînd aparatul său dădea ocol rotondei mereu la alte nivele, fața lui bătea în roșu aprins.

Cînd Remus încercă să regăsească «Fulgul», constată că în aer mai pluteau doar trei micromodele. Și toate semănau între ele. Oare care o fi al lui Grig? Nu se putu dumiri. Cînd mai rămăsese un singur aparat, iar prietenul său îl urmărea hipnotizat, se îmbujoră și el de emoție. Apoi se anunțase rezultatul: «Fulgul» evoluase douăzeci și două de minute.

Pînă la sfîrșitul concursului această performanță n-a mai fost atinsă de nimeni și Grig se trezi clasat pe locul I. Devenise iarăși palid. Prea multe fuseseră surprizele zilei! Acum începură și felicitările din toate părțile.

— Spune-mi drept, după ce semne ți-ai recunoscut aparatul în zbor? Mie la un moment dat mi se păreau toate la fel și nu mai știam care-i al tău, îl iscodi Remus la plecare.

— Ei, n-ai auzit că și o pasăre își recunoaște puiul dintr-o mie? spuse Grig.

— Tu glumești...

— Cum? Chiar n-ai observat că numai aparatul meu avea două luminițe pe aripi?

Zicînd acestea, Grig îi arătă urmele celor două picături zvîntate în timpul zborului, în care lumina se reflecta și acum cu nesaț.

POȘTA REDACȚIEI CUTEZĂTORII

un milion de prieteni

CITITORII ÎNTREABĂ, CITITORII RĂSPUND

Două din răspunsurile la scrisoarea **Silviei Alina Ghița** din cl. a cincea B, Șc. gen. nr. 2, Galați.

Vă amintiți, probabil, că Silvia Alina (comentariul a apărut la rubrica noastră din nr. 16) era de părere că, în ciuda notelor bune, nu se poate considera o «învingătoare» de vreme ce mai mulți colegi de-ai săi continuă să învețe slab și să nesocotească disciplina.

● Din Găiești-Dîmbovița, **Livia Tulea,** cl. a șasea A, Șc. gen. 1, ne scrie: **«M-a emoționat felul în care Silvia Alina se simte răspunzătoare de toți colegii ei. Firește, ea exagerează puțin atunci cînd spune că nu-i vine să-și ia premiul cînd știe că nu i-a putut convinge pe unii să învețe ca lumea. După mine, însă, normal este ca fiecare să-și primească răsplata potrivit muncii lui. Nu e însă mai puțin adevărat că aflînd despre frămîntările Silviei Alina m-am întrebat: Oare eu mă gîndesc întotdeauna la fel de atentă la colegii mei?»**

● Mai practic, **Alin Juncu,** Șc. gen. 12, Buzău deși numai în clasa a treia, se încumetă, și bine face, să povestească Silviei Alina o descoperire din propria experiență: **«Uite cum am procedat noi cu colegii despre care se spunea că nu mai e nimic de făcut cu ei. Nu i-am mai bătut la cap cu tot felul de observații și sfaturi, ci i-am atras la acțiunile de muncă patriotică, sportive, cultural-artistice, avînd grijă însă să nu vină de formă, ci să aibă de făcut ceva, oricît de puțin, dar să nu stea degeaba! Majoritatea, văzîndu-se luați în seamă, și-au îndeplinit în mod disciplinat treburile și au adus cu ei această disciplină și în munca de învățătură. Vă inchipuiți cît de bune au fost rezultatele?»**

Sigur că-mi închipui. Aline, tu ești un adevărat pedagog, dragă!

● **Un abonat** permanent la «Cutezătorii» este **Dorel Dumitru,** cl. a patra, Șc. gen. 15, București, (îl vedeți în fotografie) care **«tot citind revista m-am simțit îndemnat să fac și eu ceea ce fac diferiți copii despre care scrieți, așa încît am ajuns să învăț cu din ce în ce mai multă sîrguință, să studiez vioara, să mă ocup de scrimă și, în curînd, cred că am să trec și la electronică!»**

Pe joia viitoare, prieteni!

OVIDIU ZOTTA

Ca de obicei, scrisorile adresate acestei rubrici vor purta mențiunea «Un milion de prieteni».

DIN ISTORIA CIVILIZAȚIEI

Spre automobilul modern

Aproape în același timp cu Nicolaus Otto, un alt precursor al motoarelor cu ardere internă experimentează un sistem ingenios de aprindere, care va fi folosit timp de douăzeci de ani. Este vorba de mecanicul Siegfried Marcus și de magnetoul său de joasă tensiune. Dar nici motorul acestui constructor nu a reușit să depășească faza experimentală. Autovehiculul său este expus la «Technisches Museum» din Viena.

Primul motor cu ardere internă care a îndeplinit condițiile cerute pentru un automobil a fost construit de Gottlieb Daimler. Născut la 17 martie 1834, Daimler își începe activitatea ca ucenic, apoi se înscrie la Școala Politehnică din Stuttgart. După cîțiva ani petrecuți în Anglia, la o uzină de locomotive, se reîntoarce în Germania și, din 1872, este director tehnic la Uzina de motoare cu gaz «Deutz». Aici îl cunoaște pe Wilhelm Maybach, un alt pasionat al construcțiilor de motoare, care avea să-i devină colaborator.

Întrevăzînd viitorul strălucit al motoarelor cu explozie, Daimler începe să se preocupe de perfecționarea lor. În 1883, Daimler și Maybach pun bazele unui atelier de experimentări, în care, după numai un an, se naște un motor cu aprindere prin tub incandescent, cu o turație de 900 de rotații pe minut. În 1885 acest motor este montat la o bicicletă numită «Rustica». Un an mai tîrziu, același motor este montat pe o trăsură, realizîndu-se astfel automobilul. Pentru a satisface în mai mare măsură condițiile impuse motoarelor necesare automobilului, Daimler și Maybach realizează un motor în V. Acest motor funcționa în contratimp și dezvolta 2 CP.

Motorul lui Daimler a fost cumpărat de o firmă franceză. Prima trăsură-automobil construită de această firmă a avut un succes deosebit, din 1894 trecîndu-se la fabricarea lui în serie. Pornirea se făcea cu ajutorul unei manivele. Motorul avea trei viteze, mersul înapoi realizîndu-se printr-un levier separat. Roțile erau de lemn, cu șină de oțel pe jantă sau cu bandaj de cauciuc. Rezervorul de benzină asigura o deplasare de circa 200 km.

Numele lui Daimler este legat și de alte realizări, constructorul fiind preocupat de extinderea utilizării motorului său. În 1888 construiește primul autobuz. În același an, la Expoziția Universală de la Paris, prezintă două bărci acționate de motoare cu petrol și un mic tramvai.

EMIL MUNTEANU RETEVOESCU

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

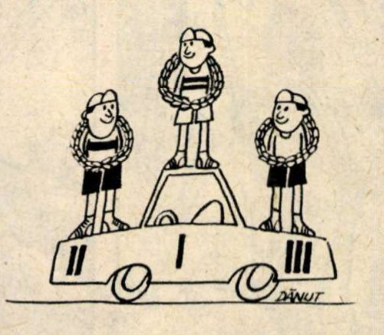

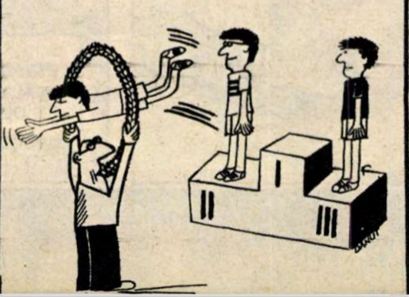

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2								■		
3		■								■
4					■				■	
5				■						
6							■			
7		■				■			■	
8								■		
9			■			■				
10					■					

ÎN LUMEA INSECTELOR

ORIZONTAL: 1. Ordin din care fac parte cele mai multe specii de insecte (cca. 350 000) numite în mod obișnuit gîndaci (pl.). 2. Gîndac mic asemănător cu cărăbușul, care apare în perioada cînd se seamănă hrișca. Animale în nările cărora își depune larvele îmbolnăvindu-le, musca numită streche. 3. Insectă mare care bîzîie (pl). 4. Cauciuc natural. «Poartă» de intrare pentru multe insecte. 5. Încăpere de trecere. Insecte ce măsoară doar 1 mm, dar care provoacă mari daune culturilor de tutun, grîu, cartofi, pătlăgele, ceapă și altele. 6. Amăgire ...efemeră! Rîu și departament în Franța. 7. Logică (abr.). Din lumea gîzelor! 8. Pasăre migratoare mică a cărei preferință culinară sînt semințele de in. Cap de măzărar. 9. Printre trîntori! Cămăși înflorate. Bătrînul rege dintr-o piesă de W. Shakespeare. 10. Muncă cu care se fălește «Musca» lui Al. Donici. Burghiul viu al lemnului (pl.).

VERTICAL: 1. Muscă parazită care și-a pierdut aripile și care în loc de ouă depune larve aproape complet dezvoltate care de îndată se și transformă în pupe. 2. La coropișniță! Menire. Val de lăcuste. 3. Calul-popii-mare, calul-dracului, țărăncuța sau păunița, plutind într-un zbor elegant și lent (sing.) 4. Autorul primei versiuni a fabulei «Greierele și furnica». Grăbit. 5. La intrarea în ocniță! Specie de gîndac mare, negru cu pete galbene, care trăiește prin pădurile de conifere. 6. Furnica-roșie protejată în multe țări ale lumii, datorită faptului că distruge un mare număr de insecte dăunătoare. 7. Slabi. Umflături produse de niște viespi mici, mai ales pe frunzele diferiților copaci (sing.) 8. A lovi ritmic. La alergător! 9. Mulțime de albine plecate în căutarea altui adăpost. Întocmai. Lună în care își face apariția cărăbușul. 10. Dînșii. Insectă supărătoare ale cărei larve se dezvoltă în mediul acvatic, unele specii transmițînd frigurile palustre (pl.).

DICȚIONAR: AIN

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

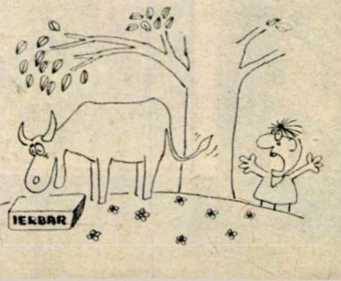

Cupon de participare
„COPIII ÎN FILATELIE"
ETAPA A VII-A

....

....

„COPIII ÎN FILATELIE"

ETAPA A VII-A

Nadia Comăneci, gimnasta care, la Montreal, în iulie 1976, a uimit lumea, formează un subiect filatelic de prim rang. Numiți două țări, în afara patriei noastre, care au emis mărci poștale cu portretul sportivei noastre.

Întrebările de concurs apar pe etape. Participanții vor trimite toate răspunsurile la un loc, după apariția ultimei întrebări (a opta), alături de cupoanele care însoțesc etapele concursului.

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

Erată:

Poezia «Te gîndesc, patrie» apărută în numărul 11/1979 al revistei «Cutezătorii» aparține elevei **DANIELA BURLACU,** membră a Cenaclului literar «Sburătorul», din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

Cutezătorii

Redactor șef:
MIHAI NEGULESCU
Redactor șef adjunct:
OVIDIU ZOTTA
Secretar responsabil de redacție:
IOAN DONCA

Prezentarea artistică:
POMPILIU DUMITRESCU
Prezentarea tehnică:
NIC NICOLAESCU

Redacția: Piața Scinteii nr. 1. București 33. Telefon: 17 60 10; ADMINISTRAȚIA: Editura «Scinteia» TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departamentul export-import presă P.O.B. 136—137 telex: 11226, București.

12 pagini, 1 LEU

index 41033

BUREBISTA

9

11

Scenariu: **VASILE MĂNUCEANU**

Desene: **SANDU și THEODORA FLOREA**

REZUMATUL EPISOADELOR PRECEDENTE: **Cea mai grea amenințare pentru dacii cîrmuiți de Burebista erau armatele romane. Cetățile grecești de la Pontul Euxin se supun Romei, deschizînd astfel drum oștilor invadatoare către inima Daciei.**

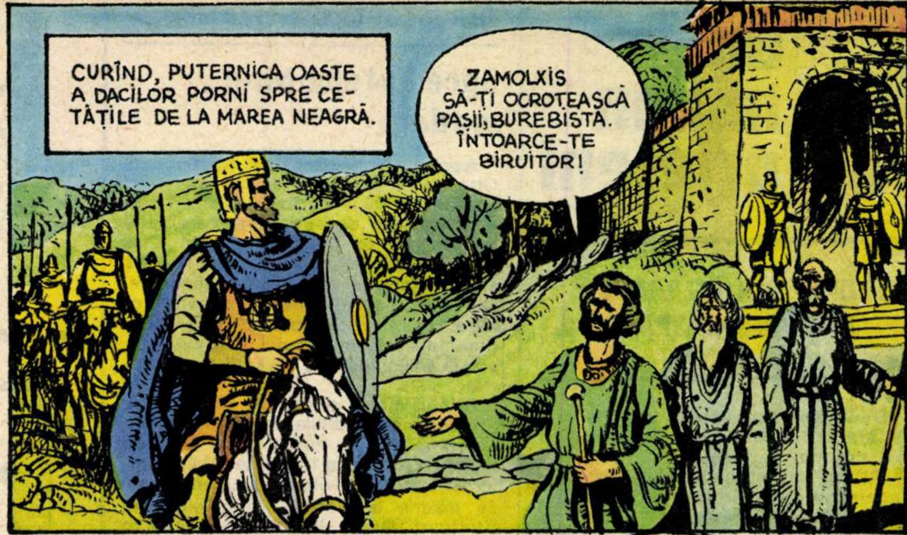
CURÎND, PUTERNICA OASTE A DACILOR PORNI SPRE CETĂȚILE DE LA MAREA NEAGRĂ.
ZAMOLXIS SĂ-ȚI OCROTEASCĂ PAȘII, BUREBISTA. ÎNTOARCE-TE BIRUITOR!

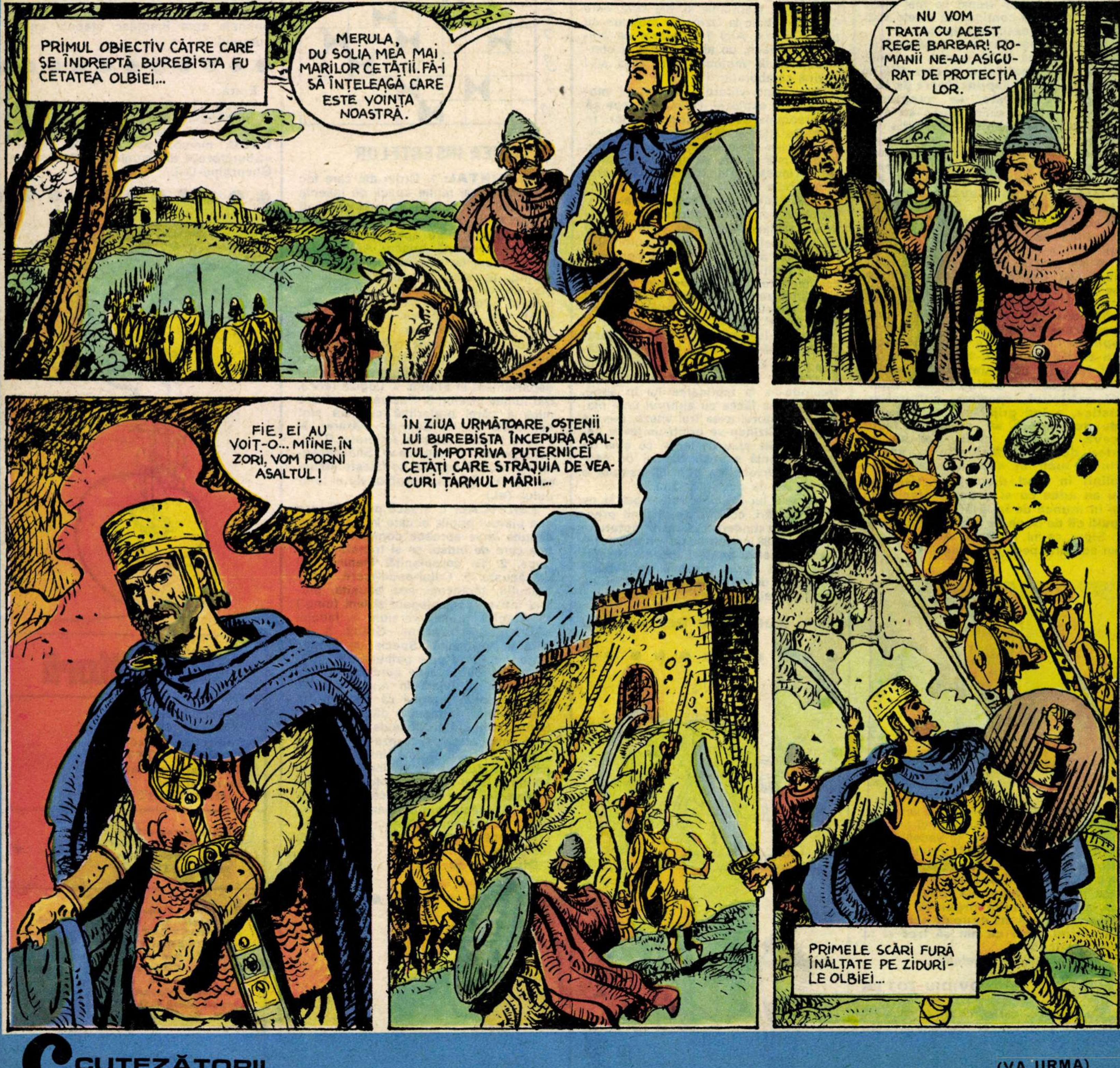
PRIMUL OBIECTIV CĂTRE CARE SE ÎNDREPTĂ BUREBISTA FU CETATEA OLBIEI...
MERULA, DU SOLIA MEA MAI MARILOR CETĂȚII. FĂ-I SĂ ÎNȚELEAGĂ CARE ESTE VOINȚA NOASTRĂ.
NU VOM TRATA CU ACEST REGE BARBAR! ROMANII NE-AU ASIGURAT DE PROTECȚIA LOR.
FIE, EI AU VOIT-O... MÎINE, ÎN ZORI, VOM PORNI ASALTUL!
ÎN ZIUA URMĂTOARE, OȘTENII LUI BUREBISTA ÎNCEPURĂ ASALTUL ÎMPOTRIVA PUTERNICEI CETĂȚI CARE STRĂJUIA DE VEACURI ȚĂRMUL MĂRII...
PRIMELE SCĂRI FURĂ ÎNĂLȚATE PE ZIDURILE OLBIEI...

(VA URMA)

uri pionierești
estivalul Național
tarea României»
republicană
6-7)

ROMANIEI
NA DE LCLOR
PRILI

Foto: CONSTANTIN POPESCU

REVISTĂ SAPTĂMÎNALĂ
19
JOI,
10 MAI
1979,
ANUL XIII
(NR. 606)
Cutezătorii
EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu sînt întîmpinați cu dragoste și recunoștință de copii ai muncitorilor de la Întreprinderea de confecții și tricotaje București.

Au fost inaugurate în Capitală TÎRGUL INTERNAȚIONAL DE PRIMĂVARĂ ȘI SALONUL INTERNAȚIONAL AL CHIMIEI

La Complexul expozițional din Piața Scînteii, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, a celorlalți tovarăși din conducerea de partid și de stat, au fost inaugurate, vineri, 4 mai, Tîrgul internațional de primăvară și Salonul internațional al chimiei, prestigioase manifestări economice găzduite de țara noastră. Prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, la aceste manifestări expoziționale reprezintă încă o dovadă a interesului și grijii permanente ale președintelui țării noastre pentru continua dezvoltare și aprofundare a relațiilor economice externe ale României, pentru întărirea colaborării cu toate statele, în folosul și avantajul reciproc, al progresului lor, al cauzei păcii în lume.

Cea de a VI-a ediție a Tîrgului internațional de primăvară și a III-a ediție a Salonului internațional al chimiei ilustrează potențialul, în continuă creștere, al industriei românești, nivelul tehnic ridicat, calitatea și competitivitatea produselor oferite în cadrul schimbului mondial de valori materiale. Aceste manifestări expoziționale de la București au suscitat un larg interes peste hotare, înscriindu-se printre competițiile economice importante. Aici sînt prezente peste 500 de firme din 31 de țări de pe toate continentele. Semnificativ este faptul că numărul țărilor reprezentate în 1979 este dublu față de edițiile inaugurale.

FOTOCRONICĂ PIONIEREASCĂ

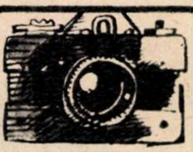

1. «*Cred că pe aici trebuie s-o luăm*». **Foto: Casa pionierilor și șoimilor patriei Nehoiu, județul Buzău.**

2. «*Invățăm un joc nou*». **Foto: Tonita-Maria Dănilă, Casa pionierilor și șoimilor patriei, Timișoara.**

3. «*În drumeție pe cărările patriei, cu bicicletele*» Foto: **A. Lehotsky,** Casa pionierilor și șoimilor patriei **Nădlac, județul Arad.**

După cum știți, la începutul lunii martie a acestui an, ca o expresie a grijii pe care partidul și statul o acordă tinerelor vlăstare ale țării, printr-un Decret al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România a fost din nou mărită alocația pentru copii. Fondurile necesare pentru majorarea alocației de stat pentru copii se asigură prin diminuarea fondurilor destinate cheltuielilor militare. Este un nou exemplu elocvent al grijii permanente pentru bunăstarea și fericirea copiilor din patria noastră și, în același timp, o minunată și plină de umanism expresie a politicii partidului și statului de a milita neabătut pentru cauza păcii.

Recent, la Organizația Națiunilor Unite, **Decretul Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România privind majorarea alocației de stat pentru copii** *a fost difuzat ca document oficial. Publicarea și difuzarea documentului s-au făcut în cadrul punctelor de pe ordinea de zi a viitoarei sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. privind Anul Internațional al Copilului și dezarmarea generală și completă.*

AGENDĂ

Dintre numeroasele lucrări sosite la redacție pentru concursul internațional de desene **«Cum voi trăi eu în anul 2000»** a fost expediată la sediul UNESCO din Paris o selecție de 11 desene aparținînd următorilor participanți: **Dragoș Rotaru,** Școala generală Giurcani, Găgești — Vaslui **(«Laborator spațial pentru dirijarea zborurilor»); Borsos Magdalena,** Școala generală nr. 1, Ciumani — Harghita **(«Eu în anul 2000 voi merge pe Lună»); Alina Pletea,** Casa pionierilor și șoimilor patriei Urziceni **(«Vreau să fiu pictoriță în anul 2000»); Liliana Dimian,** Școala generală nr. 11, Buzău **(«Vrem pace»); Adriana Badea,** Casa pionierilor și șoimilor patriei, Piatra-Neamț **(«Să construim pentru oameni»); Maria Pantilinescu,** Școala generală Vulturești, Argeș **(«Pace»); Maria Zamfir,** Școala generală Liliești-Băicoi, Prahova **(«Columna»); Vasile Petrof,** Școala generală- nr. 3, Bîrlad **(«Pace»); Gina Mihai,** Școala generală nr. 5, Gh. Gheorghiu-Dej **(«Transplant de inimă la roboți»); Pethő Tünde,** Școala generală nr. 5, Gh. Gheorghiu-Dej **(«Copiii anului 2000 — aceiași copii»); Irina Ștefan,** Casa pionierilor și șoimilor patriei, Buftea **(«Anul Internațional al Copilului»).**

DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA

ÎNSCRIS ÎN RITMURILE VII ALE UZINEI, „CERCUL UZINAL" ESTE O PARTE A EI

Orice copil care trăiește și învață în Hunedoara poartă cu sine emblema celebrei citadele a oțelului. Cea mai mare parte dintre ei au acolo, la combinat, frați, părinți, rude; și, în general, oricare poate răspunde cu ușurință: «Da, am văzut combinatul». Unii dintre noi — cei care privim un copil din Hunedoara ca pe un simplu povestitor ce evocă binecunoscutul oraș — am putea fi mulțumiți de răspuns. Dar cei în mijlocul cărora trăiesc copiii Hunedoarei știu că răspunsul poate să fie mai adînc, mai convingător. Să ne oprim la unul din cercurile tehnice pionierești uzinale. Cincisprezece pionieri ai clasei a VIII-a B, de la Școala generală nr. 4 din Hunedoara, trei fete și doisprezece băieți, membri ai unui asemenea cerc uzinal, pot transforma răspunsul la întrebarea «Ești din Hunedoara?» într-o pledoarie convingătoare pentru uzină, pentru o meserie sau alta — și, mai presus de toate, pentru adevărata emblemă a Hunedoarei: omul, muncitorul, comunistul.

*

Nu, cercul uzinal nu e... un cerc închis, izolat; zece sau douăzeci de copii care, în loc să lucreze în atelierul școlii, lucrează la uzină, mai aproape de utilaje, de îndrumarea corespunzătoare. Intrat pe poarta combinatului, cercul... se desface! De două ori pe săptămînă, dimineața, cînd sirenele Hunedoarei își salută muncitorii care intră pe porți, cincisprezece copii îmbrăcați în salopete își ocupă locurile, fiecare în echipa lui; cu muncitorii, **ca muncitorii** — și așteaptă N.T.S.-ul. Adică inaugurarea unei noi zile de muncă prin micul instructaj referitor la **normele tehnice de securitate a muncii.** Șeful de echipă împarte sarcinile pe ziua în curs: tu faci asta, tu faci asta — și nimic din comportarea sa nu trădează faptul că printre cei 5—6 muncitori pe care-i are în față, se află și unul căruia casca de protecție îi trece de urechi.

Și ce au de făcut aici ei, cei cincisprezece? Fiecare cu echipa lui de muncitori, fiecare **muncitor** în rînd cu aceștia? Bobinează, montează, șlefuiesc etc.

Și ce au de învățat ei aici?

Principiile funcționării unui transformator trifazic, al motorașelor care acționează cajele de la laminor, al... Dar dacă vom continua enumerarea, veți înțelege din ce în ce mai puțin. Destul să reținem însă că ei învață operații practice, tehnologice — și, în egală măsură, aplicarea în viață a unor principii de bază ale fizicii.

Mai presus de toate, însă, ei învață...

TREI LECȚII DINTRE ATÎTEA ALTELE

Într-o zi Mihaela Bărascu împreună cu Marcela Furdui au plecat din secția lor prin uzină pentru că «aveam să-i spunem ceva lui Florin», un coleg de-al lor care lucra în altă parte. Nu cunoșteau drumul prea bine, s-au încurcat pe-acolo — vorba e că un maistru le-a văzut și le-a mustrat. Da, fetițele sînt foarte simpatice, foarte harnice — dar maistrul le-a mustrat și le-a adus rapid înapoi, la secția lor! Fetele, rușinate, poate chiar un pic îmbufnate. Peste puțin timp l-au întîlnit pe maistru prin curtea uzinei: s-au fîstîcit, au vrut să-l ocolească. Dacă ne mai zice ceva? «Dar omul s-a uitat la noi, ne-a zîmbit și a trecut mai departe.» Atunci ele au înțeles: ceea ce se întîmplase cu cîteva zile înainte nu era reacția unui adult care face pe «marele» cu copiii, ci o **lecție despre disciplina muncitorească**.

...Într-o altă zi, Radu Valentin lucra la un aparat de nichelaj, se împotmolise, pierdea timp... pierduse și nădejdea c-o să găsească soluția — și nu îndrăznea să-i deranjeze pe oamenii care își vedeau de treabă. Cineva însă, un muncitor, un **coleg de echipă,** l-a văzut, a venit spre el, a privit aparatul și i-a zis: «Ia-o de la capăt, verifică schema și mai încearcă». Așa a făcut și... a reușit. «Mă descurcam și singur, dar mă enervasem» — își amintește el. Un fapt mărunt, veți zice; desigur, dar și o lecție importantă despre **consecvență, seriozitate.**

...Într-o altă zi, Albu Gabriela tocmai terminase de lucrat un logometru indicator, din placaj. Era foarte mîndră de isprava ei și s-a dus repede să-l arate șefei de echipă, Elena Ostafie. Aceasta l-a privit, a zis «Da, e bun», dar nu s-a bucurat prea tare. Apoi i-a zis: «Vino puțin cu mine»! A luat-o și i-a arătat niște plăcuțe de plexiglas. A potrivit plăcuțele peste carcasa de placaj, a făcut niște măsurători, apoi a zis: «Nu-i așa că în felul ăsta e mult mai frumos?» Și l-au «îmbrăcat» amîndouă, în plexiglas. Desigur, aparatul funcționa oricum — dar el nu era frumos! O lecție despre dorința de-a face ca obiectele ce ne înconjoară, munca pe care o investim în ele, să slujească **cît mai multe** dintre nevoile noastre, materiale și spirituale.

*

Cincisprezece școlari din clasa a VIII-a B a Școlii generale nr. 4, Hunedoara, învață să bobineze, să monteze, să șlefuiască, să facă conducte electrice; **acolo,** în combinatul care împodobește cu furnale stema județului lor și a țării. Mai învață ei cît de importantă e munca tuturor celor ce intră, zi de zi, pe poarta combinatului siderurgic.

Dar mai presus de toate, cu gîndul la ziua de mîine, cînd vor păși pe porțile combinatului ca muncitori, ei învață că **munca omului nu înseamnă efort pur și simplu** (fie el fizic sau intelectual), ci **seriozitate, respect față de alții, solidaritate, disciplină** etc. Că munca o fac oamenii cu tot ceea ce este omenesc în ei: sentimente, convingeri, aspirații.

Că **munca** înseamnă **viață;** viață în cel mai înalt grad, în cel mai nobil sens al cuvîntului.

ILIE TRAIAN

ATENȚIUNE!

În curînd un nou număr de revistă redactat în colaborare cu voi!

El va fi dedicat PRIETENULUI NOSTRU DE LA CATEDRĂ.

Dragi cititori!

În acest sens, să ne trimiteți pe adresa redacției, pînă la data de **1 iunie, însemnări, reportaje și interviuri, povestiri și versuri, desene și fotografii** *în care să surprindeți* **portretul învățătorilor, profesorilor,** *cei care, zi de zi, vă îndrumă pașii pe drumul luminos al cunoașterii, al învățăturii, care vă educă în spiritul înaltului patriotism, al dragostei pentru muncă, al celor mai frumoase trăsături etice și morale, care vă ajută să vă formați ca oameni harnici, demni, cutezători, adevărați viitori comuniști.*

Lucrările voastre trebuie să cuprindă fapte și întîmplări **reale**, *trăite de voi în acest dialog permanent cu acești minunați* **prieteni de la catedră care sînt învățătorii și profesorii voștri, comandanții voștri instructori.**

Așadar, un **nou număr de revistă realizat în colaborare cu voi, un număr dedicat «Zilei învățătorului».**

Lucrările expediate pe adresa redacției (București, Piața Scînteii nr. 1), pînă la data de **1 iunie,** *vor purta mențiunea* **«O revistă scrisă și ilustrată în colaborare cu cititorii».**

Ca de obicei, pe lîngă apariția în revistă, cele mai bune lucrări vor fi distinse cu Diplome speciale ale redacției.

Fanfara de la Casa pionierilor și șoimilor patriei din Bistrița pregătindu-și o nouă apariție la serbarea cîmpenească din satul Herina.

Cutezătorii

EDIȚIE SPECIALĂ

BISTRIȚA-NĂSĂUD

ÎNVĂȚĂM, MUNCIM ȘI TRĂIM ÎN CHIP COMUNIST

Pionierii din județul Bistrița-Năsăud, comandamentele și consiliile pionierești, ținînd seama de îndemnurile adresate nouă de către tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al partidului, cel mai apropiat părinte și îndrumător al copiilor, de importantele hotărîri ale Conferinței a III-a a Organizației Pionierilor și de Chemarea celui de-al VII-lea Forum Național al Pionierilor, se străduiesc să obțină rezultate cît mai bune, cît mai concludente în întreaga lor activitate.

Față de primul trimestru școlar, privind rezultatele la învățătură la încheierea celui de-al doilea trimestru, am putut constata numărul în creștere al detașamentelor cu promovabilitate de sută la sută și micșorarea numărului elevilor cu rezultate slabe. La obținerea acestor reușite a contribuit, desigur spiritul de răspundere sporit al comandamentelor unităților și detașamentelor de pionieri. Prin grupe de întrajutorare, consultații și meditații, prin frontul de acțiune al gazetei «Semafor», al «Panoului onoarei, hărniciei și sîrguinței pionierești» s-a ajuns la o îmbunătățire substanțială a situației la învățătură.

Acum, aflați în ultimul trimestru al acestui an școlar, desigur, voința noastră este ca acest urcuș să continuie, cutezător.

Un obiectiv important a fost și preocuparea noastră și a comandamentelor pionierești pentru educarea prin muncă și pentru muncă a pionierilor și școlarilor.

Obiectivul asupra căruia trebuie să insistăm mai mult îl constituie realizarea sistematică, integrală a angajamentului de muncă patriotică, întrucît anul trecut acesta a fost îndeplinit în proporție de 98 la sută.

In cadrul preocupărilor noastre gospodărești, un capitol special îl constituie «Luna pădurii». Anul trecut, peste 12 000 de pionieri și școlari au participat la acțiuni de împăduriri și de întreținere a pepinierelor. Au fost plantați peste 350 000 de puieți pe teren obișnuit și 370 000 de puieți pe terenuri degradate. În acest an, numărul pionierilor — harnici pădurari a crescut, după cum și întinderea suprafețelor împădurite. S-au remarcat pionierii din localitățile Nimigea, Mureșenii Bîrgăului, Tiha Bîrgăului, Tureac, Nepos, Feldru, Petriș, Zagra, Măgura Ilvei, Mărișelu etc.

Rezultate bune au fost obținute și în cercurile tehnico-aplicative și atelierele școlare, iar în cadrul ediției a II-a a Festivalului Național «Cîntarea României» majoritatea unităților de pionieri au deschis expoziții cu lucrări efectuate de pionieri în aceste cercuri.

In continuare, luînd cunoștință de Planul de măsuri aprobat de conducerea P.C.R. privind intensificarea activității de educare comunistă, prin muncă și pentru muncă a pionierilor și școlarilor, comandamentele și consiliile pionierești din județul Bistrița-Năsăud acționează cu toată răspunderea și fermitatea pentru traducerea în viață a acestuia. Faptele noastre de muncă, de hărnicie, de cutezanță pionierească vor dovedi că purtăm cu cinste și mîndrie cravata roșie cu tricolor.

DĂNUȚ NUȘFELEAN
clasa a VIII-a A,
Liceul «Liviu Rebreanu» Bistrița,
loctiitor al președintelui C.N.O.P.

«La mulți ani!». Întregul detașament sărbătorește ziua de naștere a unor colegi (Casa de copii școlari din Năsăud).

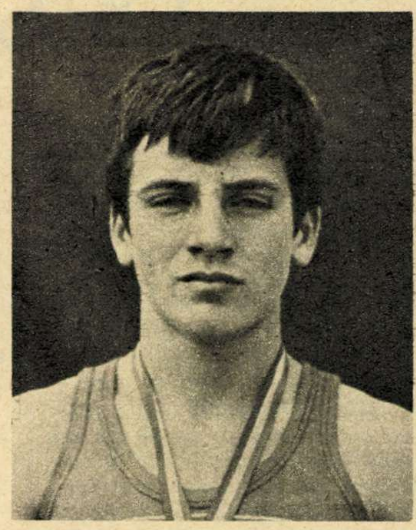

GALERIA CUTEZĂTORILOR

***Marian Radu** este primul radioamator din țară (indicativul YO5BVC) care la vîrsta de numai 12 ani a fost autorizat să lucreze în radio-emisie. Acum Marian este în clasa a VIII-a și învață la Liceul «Liviu Rebreanu» din Bistrița.*

*Pionierii din județ se mîndresc și cu **Lazăr Silviu,** campion național la judo, acum elev la Liceul «George Coșbuc» din Năsăud.*

Un prieten al pionierilor — despre pionieri

COPILĂRIA DE AZI, OGLINDĂ A VIITORULUI

Organizația Pionierilor este acum, la 30 de ani de la constituirea primelor detașamente de pionieri, puternic ancorată în viața politică, economico-socială a județului și a țării.

Urmînd exemplul de viață și de muncă al părinților, purtătorii cravatei roșii cu tricolor se pregătesc cu multă seriozitate pentru a deveni, așa cum spunea tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU, «buni muncitori, buni specialiști, cetățeni demni ai patriei noastre socialiste».**

Cunoașterea de aproape a pionierilor de la Școala generală Uriu mi-a întărit convingerea că avem un tineret minunat. Am fost impresionat de calitatea și ținuta artistică a spectacolelor susținute de pionierii și șoimii patriei în cadrul celei de-a II-a ediții a Festivalului Național «Cîntarea României». Ei știu mai bine să îmbine munca cu cîntecul și jocul, să-și trăiască vîrsta copilăriei cu optimism și cu încredere deplină în viitorul nostru tot mai luminos.

Faptele lor de muncă, problemele care-i preocupă, prezența lor mereu vie și promptă acolo unde este nevoie — iată dovezi care confirmă un adevăr ce ne bucură mult; generația tînără — pionierii și șoimii patriei — depune toate eforturile, alături de cei mai în vîrstă, comandanți-instructori, profesori, învățători, în vederea pregătirii cît mai temeinice pentru muncă și viață, pentru a putea duce cu «fermitate înainte flacăra progresului pe pămîntul României».

BARTHA ANDREI
președintele C.A.P.-Uriu,
Erou al Muncii Socialiste

MAIALUL — SĂRBĂTOAREA PRIMĂVERII ȘI A TINEREȚII

An de an, începînd din 1870, elevii Liceului «George Coșbuc» din Năsăud sărbătoresc în prima duminică a lunii mai un obicei de mult intrat în tradiție — MAIALUL.

Defilarea prin oraș a elevilor este deschisă de impunătoarea coloană a celor peste o mie două sute pionieri îmbrăcați în frumoasele costume pionierești și naționale. Cu această ocazie se intonează cîntece revoluționare, patriotice și muncitorești. In pauzele dintre cîntece se aude răpăitul sacadat al tobelor și sunetul trompetelor. Apoi, coloana se îndreaptă spre stadionul orașului, unde au loc manifestări artistice, concursuri cultural-sportive, parada portului popular și serbarea cîmpenească.

La orele 18, în curtea liceului năsăudean are loc demonstrația plină de frumusețe și virtuozitate a călușarilor, după care, pînă la orele 22, se desfășoară în aer liber «carnavalul tinereții».

AUGUSTINA BALOTĂ,
membră a cercului de etnografie
și folclor îndrumat de
prof. Viorel Pălăgeșiu

Redactor: MARGARETA MICU

Cu ajutorul lui Ionuț, înotătorul nostru revine, deocamdată, la... linia de plutire. Roadele acestei prietenii — le va confirma sfîrșitul anului școlar.

ANCHETA NOASTRĂ: CE FACI PENTRU A ÎNCHEIA ANUL ȘCOLAR CU REZULTATE BUNE?

Secvențe de pe itinerarul trimestrului III

N-a trecut mult de la «startul» **trimestrului III.** *Firește, deocamdată nu putem vorbi despre acest ultim trimestru al anului școlar decît din retrospectiva primelor două, adică a roadelor obținute pînă acum.*

Așadar, ce reprezintă el în conștiința elevului mai ales acum cînd se zărește mai aproape ca oricînd ispititorul promontoriu însorit al vacanței de vară? Interlocutorii noștri sînt, de această dată, elevii clasei a VI-a B, Școala generală nr. 86, București. Iată mai întîi opinia lui Daniel Sin:

— Pentru mine constituie trimestrul decisiv, dar nu fiindcă pînă acum n-aș fi învățat bine, ci pentru că la încheierea lui se va vedea cum și cît am muncit tot anul. Și nu mă gîndesc numaidecît la bilanțul notelor, ci la acela al cunoștințelor acumulate pe traseul acestui an de studiu, de efort,care-și vor spune foarte curînd cuvîntul. Mă refer la lecțiile de recapitulare, de sinteză.

Pionierul Paul Niculescu consideră că trimestrul III e hotărîtor și sub alt aspect. E trimestrul cînd unii elevi pot să-și îndrepte situația la învățătură, dar și cînd pot să și-o strice. Prea mulțumiți de «colecția» de medii de pînă acum, conchid că a sosit, în fine, momentul să se mai și «odihnească». Alții au o opinie și mai «interesantă» despre trimestrul în cauză, întrucît el ar prezenta, chipurile, două mari «avantaje»: în primul rînd e foarte scurt și în al doilea rînd oferă mai mult... timp liber! De unde provine el, acest timp liber? O simplă operație aritmetică: ziua crește,iar timpul afectat studiului scade invers proporțional cu cel dedicat distracției. În fine, mai există și ipostaza în care elevul se lansează într-o disperată cursă pe această ultimă sută de metri pentru a scoate pînă la urmă acea salvatoare notă de trecere. Ca argument în acest sens, iată un caz concret, «rupt din viață».

DUBLU SALT PESTE... DOUĂ TRIMESTRE!

Corigent la limba română pe primul, iar pe al doilea trimestru — media 5: Mircea I., clasa a VI-a B, Școala generală nr. 86, București. Am extras din catalog aceste date privitoare la cartea sa de vizită. Cine este Mircea? Un băiat mărunțel, sprinten, simpatic, dar îl intuiesc totodată și pus cam pe multe șotii. Interlocutorul meu este și neașteptat de prompt în răspunsuri. El vine încă de la început cu unele precizări... autocritice:

— Practic înotul de la șase ani, mă antrenez la «23 August», vreau să devin sportiv de performanță, dar carnetul meu de note cam «tremură». Și «tremură» în special la limba română. În orice caz, trimestrul III...

Pentru punctul 1 al răspunsului merită toată lauda împreună cu nota 10. Pentru punctul 2 — învățătura (observați că ea se află pe planul al doilea) — nu trebuie să ne surprindă limbajul care face parte din recuzita verbală a înotătorului. Exprimarea în chip atît de plastic ne face însă să ni-l imaginăm pe eroul nostru în timpul orei de limba română dîrdîind de frica... predicatului. Este consecința unui periculos «dublu salt» peste două trimestre în care înotătorul a fost mult mai atent la bazin decît la orele de școală. Și fiindcă 5-ul de pe trimestrul II nu rezolvă situația,iată că i-ar cam trebui acum înotătorului nostru un... colac de salvare!

IONUȚ CRISTEA, EROUL UNUI FILM ÎN TREI EPISOADE

Colaborator: Mădălina Pantazi, aceeași clasă — a VI-a B —, Școala generală nr. 86.

Evident, noi vom prezenta filmul în rezumat, exemplificînd doar cu cîteva secvențe concludente. **Episodul 1** *coincide cu* **trimestrul I.** *Oră de zoologie. Lui Cristea Ionuț i se adresează un grup de întrebări din lecția de zi. Bîiguie el cîte ceva, dar profesoara, cît se poate de nemulțumită, abia îi dă un 5. La încheierea orelor, în drum spre casă, Ionuț îi spune Mădălinei, foarte amărît:* **«Știi ce rău îmi pare de 5-ul ăsta? Și tocmai acum, la sfîrșit de trimestru. De fapt, am cam șchiopătat și la matematică, și la română... Duc acasă un carnet cu note de elev mediocru».**

Episodul 2, trimestrul II. *Prima notă a lui Ionuț — un 10 mare, adevărat, bine meritat pentru extemporalul la zoologie. Dar, uimitor, cu fiecare nouă zi de curs, colegii și profesorii constată cum notele lui Ionuț cresc văzînd cu ochii. Și, iată-l, la sfîrșitul trimestrului, urmărindu-se printre elevii buni la învățătură.*

Episodul 3 — *firește:* **trimestrul III în plină desfășurare.** *Are loc o adunare de detașament, la care, conform tradiției, sînt invitați și părinții, întrucît, se analizează situația la învățătură. Se discută aprins despre cei trei corigenți din trimestrul II — toți la limba română — Marian M., Ionel F., Marian C.,precum și despre înotătorul nostru Mircea I., asupra căruia planează, de asemenea, un mare semn de întrebare. În toiul acestor discuții, Ionuț, care forfotea nerăbdător în bancă, izbucnește deodată înflăcărat:*

— Tovarășă dirigintă! L-aș putea ajuta eu pe Mircea. Încă din trimestrul II am vrut dar...

— Dar mai aveai atunci de îndreptat propriile tale note!

*

Nu cumva să credeți că Ionuț l-a «adoptat» pe Mircea că vrea să-i fie «dădacă». Fiindcă, fiți convinși, el nu i-a întins lui Mircea acel providențial «colac de salvare», ci i-a oferit ajutorul ca un bun elev, bun prieten și coleg. Mircea are ce să învețe de la Ionuț. În primul rînd, cum și cît să învețe, cum să-și educe voința și mai ales curajul de a învinge tentațiile acestor frumoase zile de primăvară. Clasa a VI-a B este o clasă în care toți elevii sînt hotărîți să-și sporească eforturile pentru a-și schimba vechiul statut de clasă cu rezultate slabe la învățătură. S-au reorganizat grupele de întrajutorare după criterii mai eficiente și s-a propus ca front de atac nu numai redresarea colegilor cu lipsuri în cunoștințe ci și lupta împotriva mediocrității la învățătură.

După cum bine ați obervat, aspectele bune sau nu prea bune prezentate mai sus nu sînt decît... cîteva. Cunoașteți desigur și alte ipostaze, exemplare sau nu tocmai, în care pot fi întîlniți unii școlari pe parcursul trimestrului III. De aceea, vă invităm, dragi cititori, să colaborați la rubrica noastră **«Vești de pe itinerarul trimestrului III».** *Nu uitați să ne trimiteți și fotografii care să ilustreze aspectele relatate de voi.*

ILEANA PIȚA

1. Meci de fotbal desfășurat «simultan» cu... ora de limba română!
2. Sst! Priviți-l pe colegul nostru Mircea! Așa-i cînd nu înveți cît și cînd trebuie.
3. Multă bătaie de cap și cu gramatica asta!

1

2

3

CÎNTAREA ROMÂNIEI
APA REPUBLICANĂ DE FOLCLOR
SIBIU 14-17 APRILIE 1979

RITMURI PIONIEREȘTI ÎN

FESTIVALUL NATIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI"

București, Sibiu, Timișoara, Piatra Neamț, Drobeta-Turnu Severin — iată cele cinci centre ale țării care au fost gazde ale etapei republicane pentru pionieri și școlari din cadrul celei de a II-a ediții a Festivalului Național «Cîntarea României». Prin cîntec, joc, artă dramatică ei și-au exprimat alesele simțăminte de dragoste și devotament pentru poporul nostru, pentru patria socialistă, pentru Partidul Comunist Român și secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Președintele Republicii, cel mai apropiat prieten și îndrumător al tinerei generații. Reporterii noștri au fost prezenți, consemnînd cu bucurie originalitatea și fantezia repertoriului pionierilor finaliști, calitatea interpretării. S-a putut constata și apariția unor noi și valoroase formații artistice, o mai largă participare a pionierilor de vîrstă școlară mică. «Cîntarea României» — acest minunat festival al muncii, al creației, care cuprinde, alături de participanții adulți, toate generațiile tinere, a arătat că pionieria este o școală a muncii, a inteligenței și creativității, o școală de educare a dragostei pentru valorile culturii noastre. Un cuvînt de caldă mulțumire se cuvine profesorilor, comandanților-instructori care cu totală dăruire ajută și îndrumă zi de zi tinerele talente.

PRIETENII TEATRULUI

Piatra Neamț. *Putem spune fără greș că în orașul de pe Bistrița am asistat la un adevărat triumf al teatrului pionieresc. Aici am putut urmări un larg evantai de manifestări, începînd de la recitaluri de poezie, piese de teatru, povestiri dramatizate, spectacole muzicale, montaje literare și pînă la spectacole de teatru cu păpuși. Am asistat astfel la admirabilul spectacol* **«Cum este grădinarul, așa este și planta» (Școala generală nr. 108, București).** *Piesa, o metaforă plină de tîlc, a dobîndit viață scenică prin mișcare, dans, muzică, dialog, izbutind să sublinieze ideea plenitudinii muncii. O autentică veselie a adus pe scenă, degajată parcă dintr-un joc de copii,* **echipa Casei pionierilor și șoimilor patriei din Piatra Neamț** *prin dramatizarea cunoscutei povestiri a lui Ion Creangă* **«Punguța cu doi bani».** *A impresionat mai ales firescul, naturalețea interpretării. Sobrietatea și înțelepciunea unor legende le-au adus în spectacole pline de farmec pionierii din* **Suceava, Cîmpulung-Moldovenesc, Huși.**

O pagină frumoasă de teatru au înscris-o și pionierii **Școlii generale nr. 2 din Găești.** *Recitatorii și povestitorii au ocupat un loc larg în program, iar spectacolele de muzică și poezie au dovedit că pionierii știu să se apropie cu mare dragoste de poezie, că-i înțeleg nuanțele cele mai fine, capacitatea de sugestie a imaginilor. Toate acestea le-au dovedit din plin recitatori ca* **Almira Negoițescu** *(Școala generală nr. 31, București) sau* **Paul Preda** *(Casa pionierilor și șoimilor patriei Bacău). O sursă bogată de umor a extras povestitorul* **Nelu Norocea** *(Școala generală Vetrișoaia-Huși) din fragmentul «La cireși» al «Amintirilor din copilărie» de Ion Creangă.* **Ovidiu Răduțu**, *unul dintre cei mai mici participanți la Festival (clasa a II-a, Școala generală nr. 9, Fetești),*

a cucerit simpatia unanimă a sălii și a juriului, povestind peripețiile unui copil alintat, în prima zi de școală din viața sa.

Prezentarea la un frumos nivel artistic a formațiilor de teatru de păpuși a dovedit deplina adeziune a copiilor la acest gen foarte plăcut. Remarcabilă ni s-a părut **formația de păpușari a pionierilor din comuna Popricani-Iași.** *O formație nou creată, care a fost pentru prima dată prezentă în public, exceptînd cele cîteva spectacole prezentate pe scena căminului cultural, la ei în comună. Incepînd cu subiectul piesei, simplu și interesant — un băiat călătorind pe o farfurie zburătoare și trecînd, evident, prin multe aventuri, izbutește să cunoască lumea — și continuînd cu păpușile, decorurile, muzica, toate au contribuit la crearea unui spectacol de-a dreptul cuceritor. În cele trei zile ale Festivalului am trăit satisfacția că teatrul interpretat de pionieri pentru pionieri, cu variatele sale forme de manifestare, ocupă un loc important în activitatea pionierilor.*

B. CARAGIALE

LA ORA CÎND ÎNFLOREAU MAGNOLIILE

Drobeta-Turnu Severin, orașul port, orașul parc, timp de cîteva zile a fost și orașul muzicii, al dansului — povestește cu vădită mîndrie pionierul severinean Marcel Daia, elev în clasa a VI-a la Școala generală nr. 10, loctiitor al președintelui C.N.O.P., membru în juriul care urma să-i desemneze pe cîștigători.

«Pe podiumul teatrului din localitatea noastră — spune Marcel în continuare — au urcat într-o ambianță de optimism peste 3 500 de pionieri și elevi, membrii formațiilor de muzică ușoară, de folk, de dans tematic, formațiile pionierești de estradă și brigăzile artistice, finaliștii etapelor interjudețene, oferind un spectacol policrom, plin de spontaneitate, imaginație și voie bună.»

S-au remarcat aici interpreți valoroși care, cu sensibilitatea și căldura proprie vîrstei, au adus un vibrant omagiu patriei, partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru copilăria lor fericită, exemplu concludent în acest sens fiind montajul pionierilor de la **Școala generală nr. 6 din Petrila,** județul Hunedoara, sau **grupul folk al Casei pionierilor și șoimilor patriei din sectorul VIII, București.** Festivalul a oferit tabloul unor spectacole în care s-a relevat nevoia copiilor de a-și spune cuvîntul în problemele majore ce frămîntă omenirea (formația de dans tematic a pionierilor din comuna **Halînga, județul Mehedinți),** dorința interpreților de a-și exprima mesajul de pace și prietenie între toți copiii lumii (jocul muzical UNICEF al **Casei pionierilor și șoimilor patriei din Tg. Mureș).**

Și cum era firesc, interpreții au adus pe scenă problemele vieții lor de elevi, aspecte din școală și internat, din timpul lor liber. Se cer amintite în acest sens brigăzile artistice **ale Caselor pionierilor și șoimilor patriei din Sighetul Marmației, Fetești, Ploiești.**

Ne-au încîntat privirile ampla revărsare de ritm, melodie, grație și vervă a estradelor pionierești din Turda și Giurgiu, dansul tematic plin de fantezie și umor al pionierilor din Vlăhița, Ploiești și Brașov. Sufletele noastre au vibrat cu deosebire la aleasa virtuozitate a **grupului folk al pionierelor nevăzătoare din Buzău.**

Faza finală a concursului de interpretare a formațiilor pionierești de folk, muzică ușoară, dans tematic și brigăzi artistice a constituit un veritabil eveniment cultural-artistic.

FAZEKAS VIORICA

A FOST SĂRBĂTOARE LA TIMIȘOARA

Peste o sută de formații instrumentale și vocale; aproape cinci sute de soliști vocali și instrumentiști din școli de cultură generală, licee și case ale pionierilor și șoimilor patriei; peste cinci mii de pionieri și uteciști, mesageri ai cîntecului patriotic, revoluționar, ai muzicii culte românești și universale, veniți din douăzeci și șapte de județe și din Capitala patriei. Iată propagandiștii care s-au întrecut timp de patru zile pe scena Liceului de artă Ion Vidu și a Casei tineretului pentru titlurile de laureați.

Desigur, la o asemenea desfășurare de forțe ale artei interpretative a elevilor, filtrată prin atîtea confruntări pînă la etapa finală, am avut bucuria de a întîlni în general valori certe, ce s-au format printr-o activitate artistică îndelungată și continuă. Unele formații pionierești din județele **Botoșani, Mureș, Cluj, Timiș** *și din* **municipiul București** *s-au remarcat în mod deosebit. Exemple ar fi numeroase. Orchestra și corul pionieresc al Școlii generale de muzică din Tîrgu Mureș au interpretat, sub conducerea profesorului Vasile Corjos, nuanțat, cu multă sensibilitate și respect pentru partitură, «Simfonia în do major», partea I, de Vivaldi, «Balada» de Ciprian Porumbescu (solistă Judith Hamza), apoi «Pionierii României» de Ion Vanica, «Ivirea zorilor» de Liszt și «Repetiție pentru concert» de Mozart.*

La încheierea acestei impresionante treceri în revistă a formațiilor artistice ale pionierilor și uteciștilor, încununată de un frumos spectacol de gală, am rugat pe președintele juriului, profesor universitar Ioan Beldi, să împărtășească cititorilor noștri cîteva impresii despre etapa republicană desfășurată la Timișoara:

— O impresie remarcabilă a lăsat juriului și deopotrivă spectatorilor puterea de convingere nu numai a viitorilor profesioniști ai muzicii interpretative culte, ci și a mesagerilor în acest domeniu din aproape toate tipurile de școli generale, licee și Case ale pionierilor și șoimilor patriei.

Semnificativ este faptul că muzica românească a constituit preocuparea de bază în alcătuirea repertoriilor, punîndu-se astfel în valoare bogatele resurse de inspirație artistică, izvorîte din realitățile obiective ale societății noastre contemporane, cît și din tradițiile artistice de calitate ce au caracterizat poporul nostru în toate etapele istoriei sale.

EUGEN HADAI

START ÎN MUNCĂ ȘI FRUMUSEȚE

La **București** s-au întrecut corurile, grupurile vocale și fanfarele.

Nu se știe prin ce «mister» pioniera Carmen Ropan, din clasa a VI-a B a Școlii generale nr. 10 din Hunedoara, aflase că la această fază, în Capitala țării sosiseră 84 de coruri, grupuri de voci egale, coruri de cameră, coruri mixte, grupuri vocale, fanfare, așa încît, pentru o clipă... Ei, bine, emoțiile ei erau foarte mari pentru că vedea cu ce forțe artistice urma să se măsoare grupul vocal de la școala ei. Și-n timp ce Carmen stătea de vorbă cu Sanda Răduț din clasa a V-a, de la aceeași școală, ca să-și mai tempereze emoțiile, deodată trecu prin fața lor corul de cameră din **comuna Răzvad, județul Dîmbovița,** care, la ediția I a Festivalului, a luat locul I pe țară... Și de data aceasta, părea hotărît să facă același lucru. Dintr-o mică discuție cu pionierii din Răzvad, am aflat că, pînă să vină la Festival, au curățat un islaz, au înfrumusețat toate monumentele din comună, au realizat curățenia și sădirea florilor pe parcursul a 20 de kilometri de șosea, iar curțile caselor și școlilor arată, la această oră, ca paharele... Ce-i drept, din acest punct de vedere și pionierii din **Hunedoara,** ca de altfel toți pionierii patriei, se aflau la înălțime.

Stau de vorbă cu Carmen, fiica unui muncitor de la Întreprinderea de Construcții Siderurgice din Hunedoara:

— Cum ți s-a părut patria străbătută pînă la București?

— Știți, noi numim luminile Combinatului siderurgic de la Hunedoara «Flăcări eterne». Ei bine, încă de ieri, de cînd am plecat dintre acele flăcări, pînă în capitala țării, pot spune că am văzut cum și oamenii și ogoarele și mașinile și satele și orașele participau la Festival.

— Dar voi?

— Noi? Tocmai discutasem cu tata, după ce a asistat la ultima noastră repetiție, înainte de plecarea spre București și mi-a spus că-și dorește ca, într-adevăr, acolo, pe marea scenă să se audă bătînd ritmurile inimilor tuturor comuniștilor din combinat, ale Hunedoarei întregi...

— Și?

— Asta am și făcut.

ION CRÎNGULEANU

CONTINUATORI AI TRADIȚIEI

La Sibiu s-au întîlnit, după cum știți, pionierii reprezentanți ai cîntecului și dansului popular veniți din toate colțurile țării. Scena s-a umplut de culorile costumelor populare, de albul revărsat în spuma iilor, de roșul aprins al brîielor, de multicolore evantaie învîrtejite în dansuri românești, maghiare, germane, sîrbești. S-au cîntat acele frumoase cîntece populare reînviind chipuri intrate în legendă; cînd au

MARIA NICOLAE DUMITRESCU

(CONTINUARE ÎN PAG. 11)

S-A ÎNTÎMPLAT ÎN CLASA LA NOI

SCHIȚA DE
Călin Gruia

Colegul meu de bancă, Axente, este internat în spital pentru apendicită. De aceea stau singur. În fundul clasei. Tocmai lîngă perete. Pe vremea cînd bunicul meu era școlar, locul în care stau eu nu se prea bucura de mare cinste. Banca se chema «banca proștilor». Era un loc de surghiun pentru leneși. Loc de pedeapsă și trebuia să lupți din răsputeri să scapi de el. Acum nu se mai întîmplă asemenea lucruri. Leneși se mai găsesc și astăzi prin unele clase, dar nu sînt izolați ci, dimpotrivă, înconjurați din toate părțile de colegi și îndemnați să se vindece de această boală urîtă.

Acum în fundul clasei stau cei înalți. Nu mă pot plînge. Am avut soare și ploaie, vorba bunicii. Pe mama am întrecut-o cu un cap și jumătate. Am poftă de mîncare, de joacă și adorm de cum pun capul pe pernă. Stau în cea din urmă bancă și privesc liniștit peste frezele băieților și fundele fetelor. Mi-am terminat lucrarea. Pe tablă stă scris cu cretă titlul compunerii: «Povestiți o întîmplare veselă din viața voastră». Punct. Profesorul de română ne-a dat și cîteva îndrumări suplimentare, **la subiect**... «Nu vă lungiți în amănunte inutile. Vreau să rîd tot timpul cît voi corecta caietele... Compunerea are caracter de teză». A zîmbit, apoi s-a instalat la catedră și a început să scrie ceva într-un caiet pe care l-am mai văzut de cîteva ori. Are peste o sută de file. Munteanu Vasile, din banca întîi, crede că profesorul nostru scrie un roman. A auzit el de la un elev din a X-a. Mă uit la colegii mei cum scriu, dar mă uit și la profesorul nostru. Îl sîcîie o șuviță de păr care-i cade mereu în dreptul ochiului stîng și trebuie să o ridice la loc. Colegii și colegele care au strigat aproape într-un glas cînd au citit subiectul — «Ce ușor, vai ce ușor!», — se răsucesc, se încruntă, își duc palmele la frunte, stilourile la buze, se uită pe sus, spre ferestre, cu ochii pe jumătate închiși de inspirație, ori poate de lipsa ei, și apoi se apleacă brusc spre caietele deschise... Eu am avut o întîmplare veselă și foarte scurtă în vacanța mare. Dacă n-aș fi avut nu știu cum m-aș fi descurcat. Într-un sfert de oră am așternut-o pe hîrtie. Am recitit-o de două ori, dar n-am rîs. Poate din pricină că o cunosc prea bine.

Mă uit la cele treizeci și două de capete și-mi dau seama că toate îmi sînt dragi, sînt doar colegii mei. Încerc să mi-i amintesc cum erau în clasa întîi... Monica Dominte își vărsase călimara peste mîini și peste șorț și, neajutorată, plîngea cu lacrimi cît boabele de porumb. Acum e înaltă, voinică și poartă în părul auriu un pieptene de sidef. Stelian Sfetcu și-a pierdut un pantof. De fapt îl ținea într-o mînă și-l căuta peste tot. Pantofii erau noi. Îi încălțase pentru întîia oară. Am sărit să-l ajutăm. Și am căutat toată curtea școlii pînă cînd unul din clasele mari a început să rîdă... Numai dacă le-ar trece prin minte aceste pățanii. Par vesele. Mă gîndesc să le fac cîte un bilețel să le aduc aminte de ele. Însă văd că nu stau degeaba. Paginile caietelor lor se înnegresc mereu. Pînă la sunetul clopoțelului mai sînt treizeci de minute. Îmi plimb ochii pe deasupra capetelor colegilor mei și mă gîndesc la fiecare în parte. Nici unul nu seamănă cu celălalt. Matematicianul numărul unu își șterge ochelarii. Fotbalistul își trece degetele prin păr... Poeta are ceva cu cercelul din urechea stîngă... Bucătarul își umflă obrazul și pufnește peste caiet... Sculptorul și-a oprit stiloul și așteaptă nemișcat ca o statuie... Electricianul clipește des din ochi ca într-un scurt circuit... Băiatul mamei și-a introdus cu discreție o bomboană în gură, numai să-l ajute cu ceva... Și deodată ochii mi se opresc pe caietul lui Frunză Ion. N-a scris nici un rînd. Nici titlul măcar. Se caută prin buzunări. Se uită prin servietă și-apoi își proptește capul în palme. E trist. Foarte trist. N-are oare nici o întîmplare veselă? Și iar începe să se caute prin buzunări. Îi trimit un bilet: «Ești bolnav, Ioane?» Îmi face niște semne, dar eu nu pricep nimic. Se uită la ceas. Încearcă să se ridice în picioare, dar se așază din nou și iar deschide servieta. Ca și mine e singur în bancă. Tocmai în extrema dreaptă a clasei. E un băiat tăcut, liniștit, aproape timid. A venit de la altă școală. S-a mutat nu de mult într-o casă nouă. M-am ridicat în picioare și aproape în șoaptă am spus:

— Tovarășe profesor, se întîmplă ceva cu elevul Frunză Ion.

Profesorul a tresărit și l-a întrebat dintr-o dată:

— Ce-i cu tine, Frunză?

Frunză s-a ridicat, s-a sucit, și-a șters fruntea, și-a băgat mîinile în buzunări, iar le-a scos și în cele din urmă a spus:

— Mi-am uitat stiloul acasă. Ori l-am pierdut. Nu mi s-a mai întîmplat niciodată. N-am cu ce scrie.

— Și de ce n-ai spus de la început? întrebă profesorul.

— Nu știu. Cum puteam să spun asemenea lucru? Mă simt vinovat.

Profesorul a voit să spună ceva dar a tăcut, a zîmbit și a aprobat dînd din cap. Clasa întreagă, ca un singur om s-a ridicat și în mai puțin de cîteva secunde pe banca lui Ion s-au adunat o mulțime de tocuri și de stilouri. El avea nevoie numai de unul. Dar fiecare s-a gîndit că poate o să aibă norocul să-l aleagă pe-al său. Unii isprăviseră de scris, alții aveau cîte două tocuri. Frunză a luat unul la întîmplare din grămadă, cu sfială parcă. Dar uitîndu-se la grămada din fața sa, s-a luminat la chip. L-am privit apoi cum scria. Nu s-a oprit o clipă în loc. Nu și-a ridicat fruntea. Stiloul alerga cu viteză pe hîrtie. Frunză parcă nici nu respira. Mi-am adus aminte cum a trebuit o dată ca să alerg să pri
pe cineva din urmă, nici nu ati
geam pămîntul. Simțeam această f
gă în toată făptura colegului me
și nu-mi puteam da seama cum l-
fi putut ajuta. Mă uitam la cea
Aș fi vrut să am putere să pot înc
tini ori chiar opri scurgerea timp
lui.

Și deodată, după chipul colegul
meu pe care cobora un zîmbet
biruință, mi-am dat seama că n
mai alerga. Invinsese timpul. În
tîmplarea veselă era aproape ga
așternută pe hîrtie. Mi-a venit inim
la loc. Din cînd în cînd, cîte unul di
colegi își ducea la catedră caietul
teză, în vreme ce eu mă întreba
de ce oare Frunză nu s-a ridicat de
început să spună? Din mîndrie oa
re?... De rușine?

În recreație cred că am să p
afla.

* * *

MAI

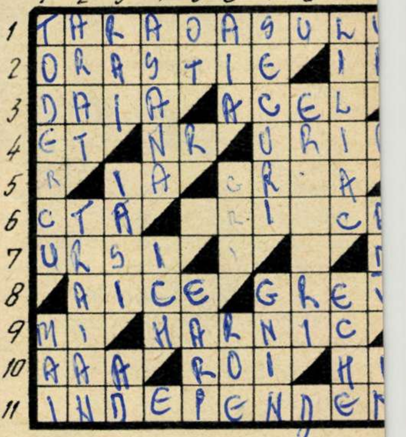

ORIZONTAL: 1. Renumită zonă din Maramureș în care, la începutul lunii mai, se alcătuiesc stînile denumite «sîmbre» (2 cuv.). 2. Munții vechilor cetăți dacice, unde, în prima duminică a lunii mai, are loc o tradițională întîlnire cu istoria (neart.). Mai! 3. Întruchipa primăvara în mitologia romană. Pronume demonstrativ. 4. Și latinesc. Număr. Imens. 5. Poftește. O atmosferă umedă, gata de ploaie. 6. Constanța (abr. uz.). Deliciul unor comedii cinematografice. 7. Animal mare, care în luna mai poate fi vînat numai cu autorizație specială (pl.). Dumitru Horațiu. 8. Aici (reg.). Celebră acțiune revendicativă a muncitorilor americani, care a avut loc la Chicago în ziua de 1 mai 1866. 9. 1 și 3 mai! Îi este dedicată sărbătoarea Tînjana, care are loc la Hoteni, în prima duminică a lunii mai. 10. Căscat! Cinstit prin Sărbătoarea salcîmului la începutul lunii mai, în pădurea de la Hanul Conachi (județul Galați). Fie (mold.). 11. Stăpîn pe soarta sa, așa cum s-a proclamat poporul român la 9 mai 1877.

VERTICAL: 1. Medicul care a condus, în mai 1898, primul automobil care a circulat pe străzile Capitalei. Florar. 2. Pămînt brăzdat în primăvară. Marele adversar al lui Decebal, de la al cărui sfîrșit se împlinesc la 24 mai 1 862 de ani. 3. Haini. Oraș în inima Moldovei, în care intra, la 27 mai 1600, Mihai Viteazul, realizînd astfel prima unire a celor trei țări române. În adîncime. 4. A reda agriculturii o parte din lunca inundabilă a unui rîu. Oraș în Maroc. 5. Nu chiar tot! Oraș în S.U.A. 6. Aceea (pop.). Cenușiu. Lac în Marea Britanie. 7. Topoare. Comună în R.P. Polonă. 8. Eroare (pl.). 9. Sărbătorit în prima săptămînă a lunii mai, în vestita pădure de la Ponoarele Mehedințiilor, unde are loc o mare petrecere populară. Bară pentru manevre la cîrma unei nave. 10. Udrea Andrei. Adverb (abr.). Floare albastră. 11. Stînjenei. Primul român doctor în matematici.

DICȚIONAR: ICH, EARP, ROE, GNIN, ECHE.

NICOLAE AXIOTI

* * *

Filatelie și istorie

- *Poșta centrală suedeză a publicat într-o broșură de 16 pagini o micro-istorie a Suediei prezentată prin intermediul timbrelor. Ilustrată cu mărci apărute de-a lungul anilor, cu prilejul comemorării diferitelor evenimente, lucrarea redă trecutul istoric din timpurile previkingiene pînă în anii noștri.*
- *Marile triburi indiene de odinioară Tlingit, Haida, Tsimshian, Bella Coola, Kwakiuti, Nootka, Salish formează subiectul unei cuprinzătoare emisiuni filatelice a Poștei canadiene. Mărcile reprezintă locurile în care au trăit indienii precolumbieni, portul lor, diferite obiecte de uz casnic.*
- *Zilnic apar în lume aproape 30 de mărci poștale. Statistica a fost comunicată de revista filatelică «Volkstime».*
- *Primul timbru apărut în lume a fost executat în Anglia, la 6 mai 1840, după desenul lui Henry Corboul, în tipografia Bacon și Petch, de Perkins. Imprimat de 240 de ori pe o placă de oțel, el avea două valori și anume de 1 penny (negru) și 2 penny (albastru). In următorii zece ani numai 47 timbre au fost editate pe întregul glob. Intre 1850 și 1859, numărul lor era de 778, între 1860 și 1869 apar 1 851 de timbre, iar între 1870 și 1879 — 2 616.*

I. PENESCU

* * *

Incercați să descoperiți care dintre cele trei întrerupătoare pot stinge becul.

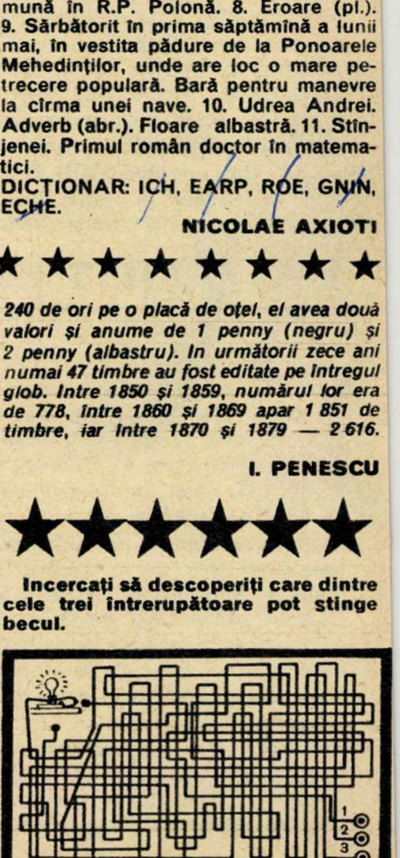

BIOGRAFIA LIMBII ROMÂNE

Povestea articolului gramatical

Intr-o propoziţie sau într-o frază, cuvintele nu poposesc oriunde, ci, după regulile sintaxei româneşti, pe poziţii dinainte stabilite. Putem spune, de exemplu, **«El îmbracă o haină nouă»**, dar vom stîrni hazul zicînd **«O haină el îmbracă nouă»** sau **«O nouă el îmbracă haină»**. In latină, aranjamentul gramatical era liber. Propoziţia de mai jos putea fi structurată, fără necazuri, oricum:

Togam novam indue
Novam indue togam
Togam indue novam (toga, ştiţi cu toţii, era un veşmînt caracteristic al cetăţenilor romani).

O astfel de construcţie gramaticală era posibilă în latineşte pentru că fiecare cuvînt al ei conţinea la... purtător tot ce îi trebuia pentru gen, caz, număr şi astfel asigura acordul gramatical fără sprijinul altor elemente.

Se impune însă o precizare: formele cazuale de care ne-am ocupat rîndul trecut indicau în latină raporturi cu caracter formal: subiectul propoziţiei pentru nominativ, complementul direct pentru acuzativ, atributul pentru acuzativ, atributul pentru genitiv. In afară de aceste cazuri gramaticale, mai apăreau în latină şi o serie de forme pentru a exprima noţiuni concrete: locul de unde vine (cineva) pentru ablativ, locul în care se află (cineva) pentru locativ, instrumentul unei acţiuni pentru instrumental.

Limba română a simplificat sistemul, mai ales că unele dintre valorile cazurilor au fost deja din latină, introduse prin intermediul unor «ajutoare»: prepoziţiile.

Comparaţi următoarele formulări...
Venio Roma (=vin de la Roma)
Habito Romae (=locuiesc la Roma)
Eo Romam (=merg la Roma)
...cu acestea:
Venio ex urbe (=vin din oraş)
Habito in urbe (=locuiesc în oraş)
Eo in urbem (=merg în oraş)

După cum observaţi cu uşurinţă din traducerea exemplelor — limba română a preferat construcţiile cu prepoziţii. Trecerea latinei la limbile neolatine — spaniola, portugheza, franceza, italiana, româna etc — a însemnat introducerea unei importante inovaţii: **articolul.**

Aşa cum vă spuneam în episodul anterior, articolul provine din pronumele demonstrativ latinesc **ille.**

Cum era mai simplu să zicem: **Homo ille** (omul acela) sau, mai scurt, omul? Iată deci cum s-a născut articolul hotărît.

Inovaţiile din structura unei limbi nu sînt întîmplătoare. Acestea depind de factori multipli şi se justifică prin dinamica evoluţiei specifice fiecărei limbi. Rolul vorbitorului şi al psihologiei lui nu sînt de neglijat; vorbitorul caută întotdeauna expresia cea mai potrivită pentru ceea ce vrea să spună. In limba română, articolul se manifestă deci ca un element de mare însemnătate în ceea ce priveşte capacitatea ei expresivă. Limba poetică, îndeosebi, a şlefuit îndelung această piesă de preţ — articolul — făcîndu-l apt să transmită sensuri tot mai nuanţate, mai adînci.

Lect. univ. CLEMENT MÎRZA

Neagu Udroiu

Drumul spre EVEREST*

5

— Urcăm?

— Nu. Coborîm!

Era una din obişnuitele manevre de înscriere pe ruta optimă, stabilită automat de aparatul aflat la bord. Golurile de aer, curenţii obligau uneori mica pasăre de oţel să-şi schimbe brusc gîndurile, derutînd pasagerii preocupaţi excesiv de trăirea zborului. De aici nevoia întrebărilor, mînate din spate de gîndul că drumul s-ar fi putut încheia atît de grabnic.

— Acum zece minute eram încă în curtea şcolii, preciză Dinu T. Inţelesese uşoara tresărire a colegei sale cînd aflase că avionul-navetă deja a intrat în picaj.

— Scuză-mă, sîntem exact la jumătatea drumului. Zburăm de zece minute, au trecut de două ori pe atîta, se simţi îmboldit să aducă lucrurile pe făgaşul exactităţii Al.

— Heei, ne-am şi intrat în pîine după cum bag de seamă!

Den îşi privi frăţiorul cu un zîmbet prelungit, amestec de admiraţie şi imputare. La urcarea în avion se auzise o întrebare: Cîţi plecaţi? Cineva a răspuns, în hazul tuturor, lansînd o formulă repetată deja pînă acum de nu ştiu cîte ori: «Noi plus unul!» Plus unu era Al. Den se bucurase grozav văzînd pe colegii ei acceptînd rugămintea lui Al de a fi inclus în grupul naturaliştilor de la 9 A. Profesorul, de asemenea. Al fusese din prima clipă atras de ideea expediţiei şi insistase să plece cu ei. O făcuse mai întîi faţă de Den, după întrunirea destul de lungă de la ei din casă, în prezenţa celor două gemene. Pledase la fel de convingător pe lîngă profesorul diriginte al clasei sale. Se angajase să-şi pregătească de unul singur temele aferente intervalului cît va lipsi.

El va ţine jurnalul de bord al expediţiei. Inclinaţia spre literatură — are deja cîteva premii pentru creaţie! — a încurajat ideea prezenţei cu drepturi depline în grupul expediţionarilor.

— Despre mine admit să se scrie doar în versuri, îi strigase, în timp ce-şi ocupau locurile în avion, Tora, colegă de bancă şi de balet cu Den.

— Pentru mine n-ai o rimă? intră în joc un băieţel scund şi roşu la faţă. Al îl cunoaşte şi ştie plăcerea de a-şi amesteca numele în versuri, fiindu-i uşor să descopere cuvinte pereche. Il cheamă Relu Drimă.

— «Cine-a zis că ar fi crimă
Să cauţi rimă la Drimă?
Te alegi şi cu o primă
De-l fixezi pe Drimă-n rimă».

Improvizaţia lui Al fu gustată şi aplaudată. Semn că se putea considera asimilat. Lui Den i se păruse că precizările privind «ora exactă», tonul cu care Al se arătase dispus să corecteze inexactitatea lui Dinu puteau fi luate de cineva drept exces de zel în exercitarea atribuţiilor de om cu creionul, deci şi cu programul. De aceea şi intervenise.

— Atenţiune, copii! Am o propunere.

Prin pîlnia difuzoarelor ascunse în plafon, vocea profesorului se auzea răspicat. Vorbele celorlalţi rămăseseră suspendate care pe unde le prinsese semnalul.

— O propunere, copii. Mă auziţi?

— Daaaa!... — se uniră demonstrativ vocile celor douăzeci plus unu din salonul principal al avionului-navetă.

— Vremea este foarte frumoasă în zona unde mergem. Timp avem destul. Am putea face o escală într-o zonă montană deosebită. Vom lua şi masa. La iarbă verde. Cine este pentru? Să ridice două degete!

— Eu!

Mîinile săgetează aerul, într-un dans demonstrativ, însoţite de adeziunea sonoră a celor mai volubili. Aşezat alături de pilot, de unde vorbise, profesorul n-avea cum să numere voturile «pentru».

— Ne oprim într-un parc dendrologic alcătuit din specii extrem de diferite. O alăturare aproape imposibilă de arbori şi arbuşti aduşi din zone de sol şi climă foarte diverse.

Den tresări. Işi căută din ochi fratele, preocupat la rîndu-i să se convingă de faptul că şi ea auzise. Erau aproape cuvintele ei din acea după-amiază de sîmbătă cînd se puneau, într-un fel, bazele acestui itinerar. Acum era anunţat în pîlnia difuzoarelor, deşi de atunci se întîmplaseră atîtea. A urmat o noapte albă în care Den şi Al au studiat în detaliu variantele de traseu tematic de-a lungul şi de-a latul ţării; porniseră de la intimitatea coloniilor de alge marine şi urcară pînă sus, pe culmile munţilor, în întinderea vegetaţiei de creastă. Consola din apartamentul lor a lucrat ca niciodată, solicitînd programe, expediind informaţii complementare, absolut necesare decodificării mesajelor cerute. A urmat plecarea în zori, spre echipajul cantonat pe Postăvar, care n-avea de unde să ştie ce s-a întîmplat. Aveau să constate exact ce doreau mai puţin, aveau să vadă exact ce nu şi-ar fi dorit să vadă în dimineaţa aceea cînd toţi, concurenţi şi suporteri, îşi reglaseră respiraţia pe refrenul victoriei. Al a făcut o cursă catastrofală. Pierduse controlul pîrtiei după primele porţi şi inevitabilul s-a produs: abandon. Surpriza a fost atît de mare încît Ştef, următorul coborîtor pe Postăvarul, altfel vestit pentru îndemînare, s-a comportat lamentabil, părăsind cursa şi pecetluind victoria «Semenicului». Toate acestea, Den avea să le afle mai tîrziu. Atunci o prinsese somnul. Ajutînd-o să se ridice de pe bancă, în amfiteatrul golit de spectatorii nu prea entuziasmaţi de întorsătura lucrurilor, Al îi explicase cu pauze lungi, încet, aproape şoptit ce se întîmplase. Pierduseră şi, deşi nu-i spusese nimeni, se simţea vinovatul vinovaţilor, aşa şi era de fapt, încurcase mai întîi lucrurile neprezentîndu-se la prima manşă, le încurcase şi mai rău prin comportamentul sub orice critică.

Discuţia privind alegerea unui perimetru de cercetare fusese aprinsă. Aprinsă şi prelungită pînă dincolo de orele iniţial afectate ei. Profesorul se trezise în situaţia delicată de a propune în mai multe rînduri întreruperea discuţiilor pentru a permite sistematizarea argumentelor în favoarea variantelor avansate.

Locul acceptat în cele din urmă se află la capătul acestei călătorii: o plantaţie de pomi fructiferi la mare altitudine. La alegere trăseseră la cîntar avantajele studiilor într-un asemenea perimetru pentru imensele livezi răspîndite în toată ţara. Utilitatea socială, cum se exprimase cineva. Programul de lucru, întocmit pînă la detaliu, arată de-a dreptul captivant. Cercetare în sensul cel mai curat al cuvîntului. «Ca la Academie!» se auzise o vorbă.

Devierea neaşteptată de traseu i se păru lui Den o recompensă special gîndită pentru ea. Era într-un fel, deşi nedeclarată, recunoaşterea eforturilor febrile de atunci, cînd îşi dorea atîta să-şi dovedească utilitatea şi priceperea în a contura programul clasei lor în această tabără de naturalişti — «mie în sută». O undă de părere de rău tot îi rămăsese în adîncul sufletului, destrămată şi alungată de vestea veche de cîteva clipe. Dar vedeau măcar şi ceilalţi paradisul vegetal la care îi rămăsese inima. Dacă nu de tot, măcar în parte se va scutura şi Al de amărăciunea acelei duminici nenorocoase, în cupele căreia stăruia parfumul acestor codri de poveste, unde-şi plimbaseră paşii închipuirii la ore tîrzii, cînd schiorii de orice vîrstă se plimbă nestingheriţi în lumea viselor.

Avionul planează lin, căutînd «din ochi» locul aterizării. Din ascunzişurile meşteşugit făcute sînt împinse automat dispozitivele de coborîre. Ajuns deasupra punctului de staţie, coboară uşor, fără grabă, sprijinit în aer de elice şi de paraşuta larg desfăcută.

Uşa avionului se deschide lent, scara îşi ocupă poziţia-i ştiută. De cîteva secunde bune ar fi trebuit să se audă deja tropotul precipitat pe treptele sclipitoare, spre iarba verde, verde din apropiere. Nici un zgomot. In cadrul uşii au fost la început cîţiva, acum sînt mulţi, dacă nu toţi, un snop de chipuri, rămase aşa cum le-a surprins imaginea decupată prin dreptunghiul invadat de lumina zilei, de soarele orbitor, privesc cu ochii mari, mai mari decît atît de greu ar putea spune cineva că se poate, privesc fără să scoată o vorbă. Intr-un tîrziu, de undeva — cine a fost? — din această aglomeraţie de capete înmărmurite, s-a auzit ca pentru nimeni rostit:

— Pădurea!

(VA URMA)

FERESTRE DESCHISE SPRE LUME

CEI DOI „A" AI TERREI

ARCTICA și ANTARCTICA

Multă vreme explorarea uriașelor întinderi de gheață situate la extremitățile planetei, în jurul celor doi poli — Nord și Sud —, a fost considerată ca un act de mare cutezanță. Cu toate acestea, în cronica descoperirilor efectuate în ținuturile arctice și antarctice au rămas înscrise cu litere de aur numele unor exploratori care, înfruntînd vitregia naturii, frigul și furtunile de zăpadă, au reușit să atingă punctele extreme ale planetei, îmbogățind tezaurul cunoașterii cu prețioase informații. Unul dintre primii mari exploratori ai «marelui nord» a fost norvegianul Fridtjof Nansen. Deși nu a reușit să ajungă pînă la Polul Nord, el a descoperit că interiorul Groenlandei este acoperit cu o imensă cupolă de gheață, a efectuat importante observații climatice și oceanografice și, fapt deosebit, s-a apropiat cu prietenie de cei mai nordici locuitori ai planetei, eschimoșii.

Cel care a pus pentru prima oară piciorul la Polul Nord a fost Robert Edwin Peary, în 1909. Doi ani mai tîrziu, la 11 decembrie 1911, norvegianul Roald E.G. Amundsen va atinge, primul, cealaltă extremitate a Pămîntului — Polul Sud. După numai 70 și respectiv 68 de ani de la aceste date memorabile, datorită cercetărilor efectuate de oamenii de știință, putem spune că puține taine au mai rămas nedeslușite în legătură cu cele două mari zone — Arctica și Antarctica.

In concepția oamenilor de știință de azi, prin Arctica se înțelege regiunea situată în jurul Polului Nord, dincolo de Cercul Polar, în care sînt cuprinse apele Oceanului Inghețat, numeroase insule și arhipelaguri arctice ce însumează circa 5 milioane kmp, precum și părțile nordice din Suedia, Siberia (U.R.S.S.), Canada și Alaska; în total 26,5 milioane kmp. Marele bazin arctic cuprinde nouă mări. Spre deosebire de extremitatea sudică a Terrei, aici trăiesc numeroase populații care s-au adaptat la condițiile aspre ale climei arctice: laponii, iacuții, ciukcii, tungușii și eschimoșii. Pe uriașele întinderi arctice oamenii au construit orașe și sate, valorifică bogățiile subsolului, vînează și pescuiesc. In cele peste 40 de orașe arctice, situate dincolo de Cercul polar, cu toate că mercurul termometrelor coboară în timpul iernii la aproape —50°C, populația este în continuă creștere. Casele acestor orașe au ferestre triple, iar încăperile sînt înzestrate cu reflectoare pentru a spori coeficientul de lumină. In orașele arctice locuitorii și-au construit cinematografe, au amenajat sere de flori și legume, bazine de înot, săli de sport etc. Unul dintre cele mai ciudate orașe ale «marelui nord» este Gidersville City — orașul călător — din Alaska de Nord, inedită replică a «Orașului plutitor» al lui Jules Verne. Construcția lui a fost determinată de necesitatea ca oamenii să se poată deplasa pe fronturile de lucru ale imensei regiuni septentrionale. «Temeliile» acestui oraș sînt formate din peste 20 de plute alcătuite din trunchiuri de pin. Case de locuit, ateliere, depozite, magazine sînt rînduite de o parte și de alta a unei «străzi» podită cu scînduri, pe care circulă numeroase biciclete. Gidersville City se deplasează pe apele țării lui «Colț Alb», călătorind în fiecare an pînă la 2 000 km.

În cealaltă extremitate a planetei, pe o suprafață de 31,9 milioane kmp, se întinde regiunea Antarctică. Ea cuprinde întreaga zonă geografică situată între paralela 50° latitudine sudică și Cercul Polar de Sud și este constituită din mările reci, pe care plutesc aisberguri, și din insule cu vegetație săracă, dar cu numeroase colonii de pinguini, pescăruși, albatroși, foci, elefanți, leoparzi de mare

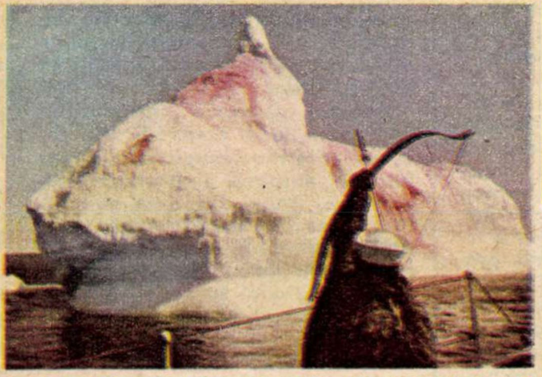

etc. Suprafețele de gheață alternează cu cele de apă, a cărei temperatură este sub 0°, dar care nu îngheață din cauza marii concentrații de săruri. In această zonă se află și continentul propriu-zis — Antarctida — cu o suprafață de aproape 14 milioane kmp. dar din care numai 4 la sută este uscat, restul fiind ocupat de o uriașă calotă glaciară.

Explorările din ultimele două decenii în această parte a globului au precizat multe lucruri asupra cărora plutea încă incertitudinea. Antarctida este supranumită «frigiderul lumii» din cauza uriașei calote de gheață ce o acoperă și care în unele locuri întrece grosimea de peste 3 000 m. Recordul de altitudine este atins, însă, în vecinătatea polului geomagnetic, unde aceasta are o grosime de 4 100 m. Acoperișul de gheață, cu un volum de 23 milioane km cubi, apasă enorm asupra masei continentale dar se constată și o deplasare lentă a gheții spre periferie, unde se rupe transformîndu-o în ghețari. Datorită uriașei suprafețe albe a continentului, razele solare sînt reflectate aproape în întregime, bilanțul caloric anual fiind negativ. Temperaturile au, frecvent, valori de —90°C în interiorul continentului și —40°C la țărm. Deși este înconjurat circa zece luni pe an de banchize, continentul are numeroși vulcani, dintre care Erebus și Terror sînt cei mai sudici din lume. Astăzi, descoperirea geografică a Antarctidei este considerată aproape încheiată, deși mai există unele puncte pe care încă omul nu a reușit să pună piciorul. Locul explorărilor geografice a fost luat de cercetările științifice, pe care cîteva sute de exploratori le efectuează mai ales în timpul verii australe, în cadrul a peste 40 de stații de cercetare. Domeniile asupra cărora și-au concentrat atenția sînt geologia, seismologia, biologia, geotermia, meteorologia ș.a.

Pînă în prezent ei au oferit numeroase date privind compoziția subsolului, a resurselor biologice și a adîncurilor marine. In estul continentului, sub uriașul scut de gheață care acoperă solul, expedițiile științifice au descoperit două zăcăminte de fier care ar putea acoperi consumul mondial de fier timp de 200 de ani. Zăcămintele de cărbuni sînt de asemenea numeroase și bogate, dar deocamdată nu pot fi utilizate. Misiunile științifice au mai dat de urmele unor altor importante zăcăminte de petrol, gaze naturale, cupru, aur, titan, niobiu, fosfor, cuarț, uraniu.

Unele dintre marile bogății ale ținuturilor antarctice sînt și ghețarii — uriașe surse de apă dulce, asupra folosirii cărora există numeroase proiecte, precum și un mic crustaceu de culoare roșie, asemănător unui crevete, pe care pescarii îl numesc krill. Acesta rezistă în apele foarte reci și se hrănește cu plante marine unicelulare. La rîndul său krillul constituie hrana peștilor, pinguinilor, focilor și balenelor. In apele care scaldă «continentul de gheață» se află între 500 milioane și un miliard tone de krill.

Dacă pînă în secolul al XX-lea omul a fost atras spre ținuturile antarctice din dorința de a cunoaște locurile, oamenii de știință ai zilelor noastre oferă tot mai multe date privitoare la trecutul celui de al șaselea continent, prefigurîndu-i în același timp și un viitor în care nu este exclusă existența unor orașe cu o populație și o producție industrială permanentă.

ECATERINA ROȘCA

un milion de prieteni

● **UMOR.** Imaginați-vă drama lui Dragoș Popenici (cl. a cincea, București)! Colegul de bancă, Octavian Stoian, **«îmi spune tot felul de glume, eu rîd și tovarășii profesori îmi fac observație, dar Octavian nu pățește nimic fiindcă figura lui rămîne tot timpul serioasă!»** Ce pot să-ți spun de vreme ce, citind scrisoarea ta, mi-a venit și mie să rîd?! ● **SPORT.** Virgil Caloian (cl. a șaptea) din Constanța este atlet, alergător de viteză. Nu știe dacă nu e cazul ca în acest «trimestru al adevărului școlar» să-și reducă timpul rezervat antrenamentelor sau chiar să renunțe la ele. Cred că e bine să adreseze această întrebare propriului carnet de note! In orice caz, orice elev va avea un randament mai bun la învățătură petrecînd în aer liber cel puțin o oră pe zi. ● **ACTOR.** Din Craiova, Daniel Sava (cl. a șasea) mă întreabă ce liceu și ce facultate trebuie să urmeze pentru a deveni actor. Răspuns: citind reportajele noastre publicate în acest număr în pag. 6—7, vei înțelege că talentul se descoperă, se verifică și se dezvoltă nu creînd planuri didactice, ci participînd la viața artistică pionierească. Poți urma ce liceu dorești. Dacă odată cu diploma de bacalaureat vei fi și în posesia certitudinii că ai talent, înscrie-te printre candidații Institutului de artă teatrală și cinematografică. Pînă atunci însă, mai ai destulă vreme; principalul e să înveți bine, iar dacă, într-adevăr, iubești scena, să joci «pe rupte» în echipa de teatru a școlii. Dacă n-aveți echipă, discută cu comandamentul unității și înființeaz-o tu. ● **CINE CITEȘTE MAI REPEDE?** Probabil știți, există o tehnică a cititului rapid. Marilena Iliuț (clasa a opta), din Timișoara, și cîțiva colegi se străduiesc s-o învețe și, mai ca exercițiu, mai ca distracție, se întrec astfel: cine citește mai multe pagini într-o oră? Procedeul este util dar numai în anumite condiții: să-l stăpînești bine; să nu dai textul «peste cap» numai ca să te lauzi că ești cel mai expeditiv, să fie vorba de scrieri dintr-un domeniu cu care ești bine familiarizat; să identifici cu precizie ideile principale, noutățile și pasajele de bază — acestea trebuie citite ca lumea, «clasic!». In fine, procedeul citirii rapide trebuie aplicat cu mare băgare de seamă sau mai bine — atenție, e părerea mea, pot fi contrazis! — lăsat deoparte în cazul operelor literare.

Pe joia viitoare, prieteni!

OVIDIU ZOTTA

Scrisorile adresate acestei rubrici vor purta, ca de obicei, mențiunea **«Un milion de prieteni»**.

CONTINUATORI AI TRADIȚIEI

(URMARE DIN PAG. 7)

sunat buciumele pionierilor din **Spulber, județul Vrancea,** *ne-am lăsat gîndul purtat spre gura de rai unde a înflorit cîndva balada «Mioriței».*

«Purtata fetelor de la Căpîlna» a unduit în ritmul melodic cunoscut acestor plaiuri, iar «Călușarii», cei mai tineri călușari din **Conțești — Teleorman,** *cu acele pitorești costume pe care numai bogata imaginație a poporului le-a putut crea, au entuziasmat sala prin măiestria executării. Maramureșenii au prezentat un foarte frumos dans de pe valea Izei, în interpretarea formației* **Casei pionierilor și șoimilor patriei Șomcuta Mare,** *aflată cu această ocazie la cel de-al... 89-lea spectacol!*

Pionierii din **Flămînzi,** *sat devenit simbol al răscoalelor țărănești din 1907, au adus pe scena Festivalului cîteva dintre cele mai semnificative dansuri populare specifice nordului Moldovei, pe care le-au învățat de la Moș Crețu, cel mai bătrîn țăran din sat. Cel mai mic interpret din Flămînzi este încă șoim al patriei, iar cei mai «în vîrstă» numără tot atîția ani cît și formația lor, adică 12.*

Pionierii **Școlii generale Sarinasuf, din județul Tulcea,** *au adus cu ei parcă întreaga căldură a pămîntului dobrogean pîrguit de razele generoase ale soarelui.*

Formația **«Izvorașul»** a **Casei pionierilor și șoimilor patriei Vaslui** *s-a remarcat printr-o notă de inedit în acest Festival, interpreții instrumentiști și vocali străduindu-se să se perfecționeze continuu pentru a nu dezminți numeroasele premii care li s-au decernat în cei aproape douăzeci de ani de cînd a luat ființă formația.*

Dansurile secuiești cu care s-au prezentat pionierii din județul **Harghita,** *precum și ansamblul de dansuri populare al* **Casei pionierilor și șoimilor patriei Reșița,** *au cucerit, de asemenea, binemeritate aprecieri și aplauze din partea spectatorilor. Toate formațiile, toți interpreții au exprimat cu sinceritate bucuria de a trăi pe aceste meleaguri, dragostea și recunoștința pentru cei care le veghează copilăria lor fericită.*

SEMNAL

Reamintim cititorilor noștri că în curînd se vor finaliza următoarele două concursuri:

● **Concursul național de artă plastică «Românie plai de aur»;** *menționăm că expoziția republicană se va organiza în luna* **iunie,** *la Zalău, județul Sălaj.*

● **Concursul național de artă fotografică al pionierilor și școlarilor,** *intitulat* **«Sub flamura partidului, creștem odată cu țara».** *Expoziția republicană va avea loc în luna* **iulie,** *la* **Satu Mare.** *Precizăm că lucrările premiate la etapa județeană vor fi expediate la C.J.O.P. Satu Mare și Comitetului județean al U.T.C. Satu Mare.*

Cupon de participare

„COPIII ÎN FILATELIE"

ETAPA A VIII-A

....

....

COPIII ÎN FILATELIE

ETAPA A VIII-A

In acest an, la 1 martie, a apărut o emisiune formată din șase valori care reprezintă desene ale copiilor premiate la diferite concursuri organizate de revista «Cutezătorii». Din cîte județe ale țării provin autorii desenelor?

Cu această întrebare, a opta, concursul nostru pe teme filatelice, organizat la cererea cititorilor, ia sfîrșit. Răspunsurile corecte vor fi trimise la redacție pînă la 10 iunie a.c., toate în același plic, odată cu numele și adresa exactă a expeditorului. Pe plic, alături de adresa revistei «Cutezătorii» (Piața Scînteii nr. 1, București), se va menționa: Pentru Concursul filatelic.

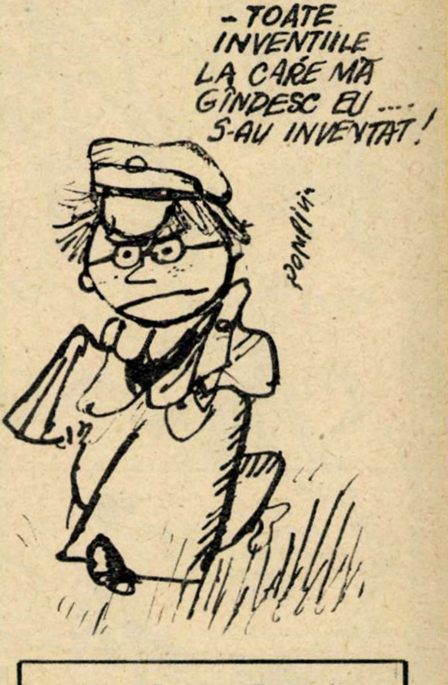
– TOATE INVENȚIILE LA CARE MĂ GÎNDESC EU.... S-AU INVENTAT!
POMPILIU

Cutezătorii

Redactor șef:
MIHAI NEGULESCU
Redactor șef adjunct:
OVIDIU ZOTTA
Secretar responsabil de redacție:
IOAN DONCA

Prezentarea artistică:
POMPILIU DUMITRESCU
Prezentarea tehnică:
LUCIA SICOMAȘ

Redacția: Piața Scinteii nr. 1. București 33. Telefon: 17 60 10; ADMINISTRAȚIA: Editura «Scinteia» TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departamentul export-import presă P.O.B. 136—137 telex 11226, București.

12 pagini, 1 LEU
index 41033

BUREBISTA

12

Rezumatul episoadelor precedente: **Cetățile grecești de la Marea Neagră se supun, deschizînd astfel oștilor romane calea către inima Daciei. Regele Burebista pornește o expediție împotriva acestor cetăți. Cea dintîi fortăreață asediată este Olbia.**

Scenariu:
VASILE MĂNUCEANU
Desene:
SANDU și
THEODORA FLOREA

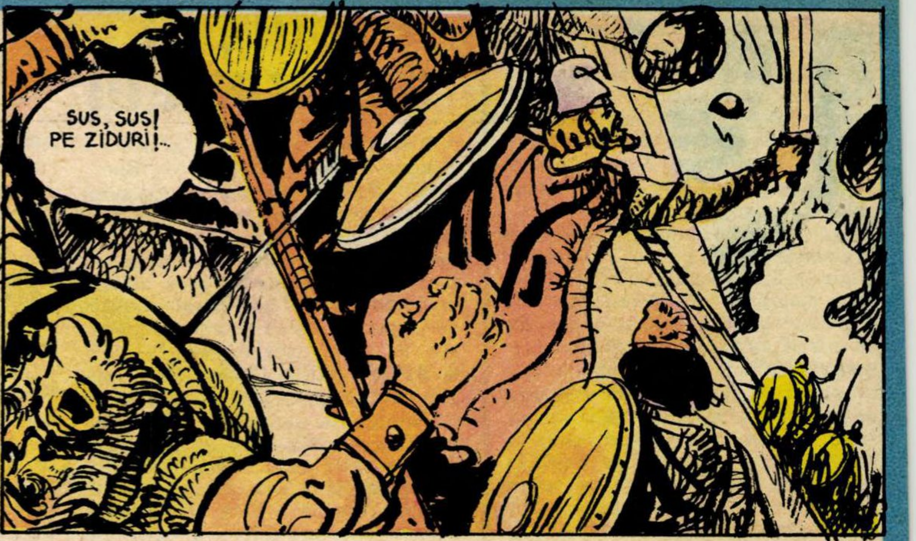
SUS, SUS! PE ZIDURI!..

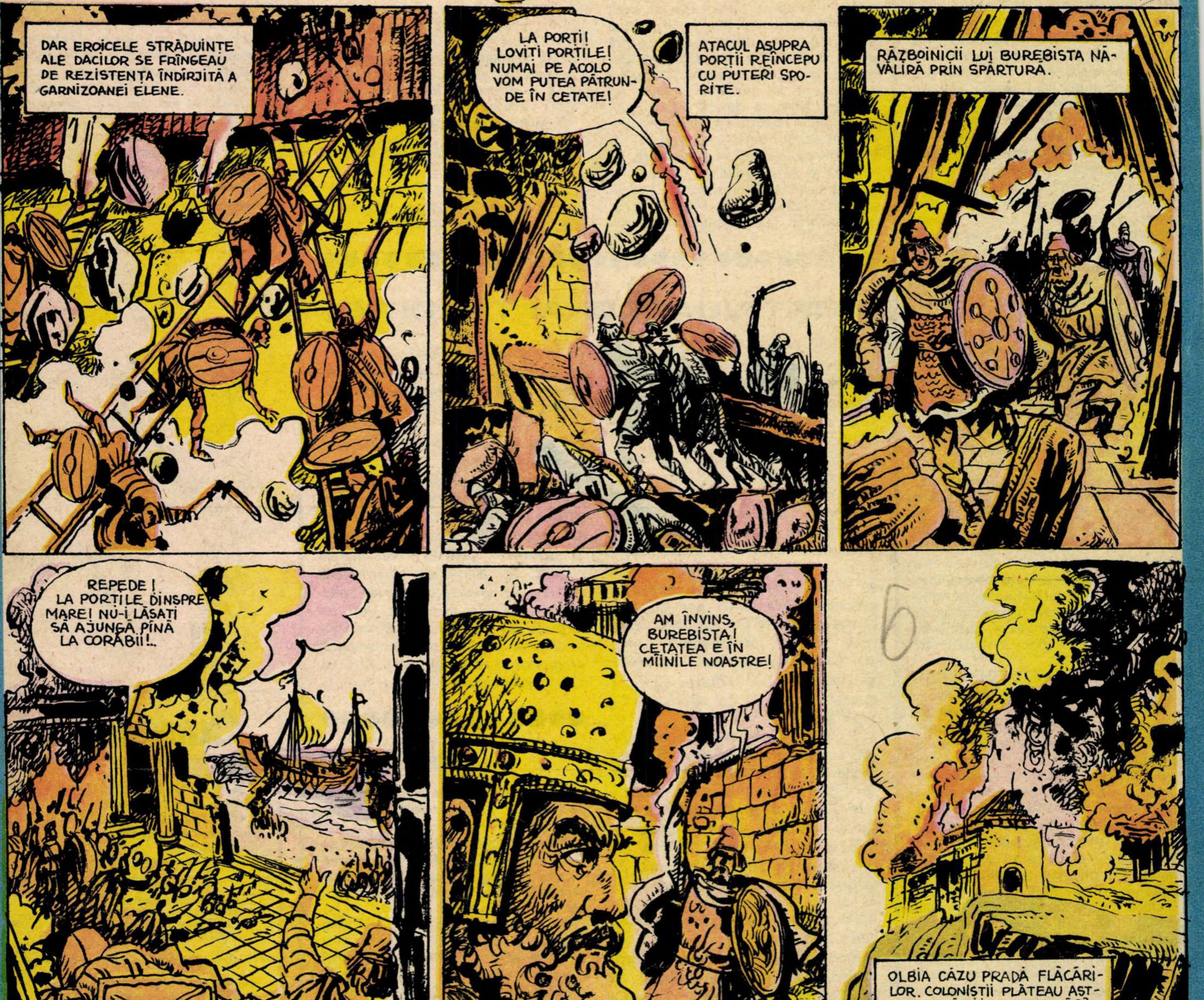
DAR EROICELE STRĂDUINȚE ALE DACILOR SE FRÎNGEAU DE REZISTENȚA ÎNDÎRJITĂ A GARNIZOANEI ELENE.
LA PORȚI! LOVIȚI PORȚILE! NUMAI PE ACOLO VOM PUTEA PĂTRUNDE ÎN CETATE!
ATACUL ASUPRA PORȚII REÎNCEPU CU PUTERI SPORITE.
RĂZBOINICII LUI BUREBISTA NĂVĂLIRĂ PRIN SPĂRTURĂ.
REPEDE! LA PORȚILE DINSPRE MARE! NU-I LĂSAȚI SĂ AJUNGĂ PÎNĂ LA CORĂBII!..
AM ÎNVINS, BUREBISTA! CETATEA E ÎN MÎINILE NOASTRE!
OLBIA CĂZU PRADĂ FLĂCĂRILOR. COLONIȘTII PLĂTEAU ASTFEL NESĂBUITA LOR HOTĂRÎRE.

6

(Va urma)

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
20
Cutezătorii
JOI,
17 MAI 1979,
ANUL XIII
(nr. 607)
EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

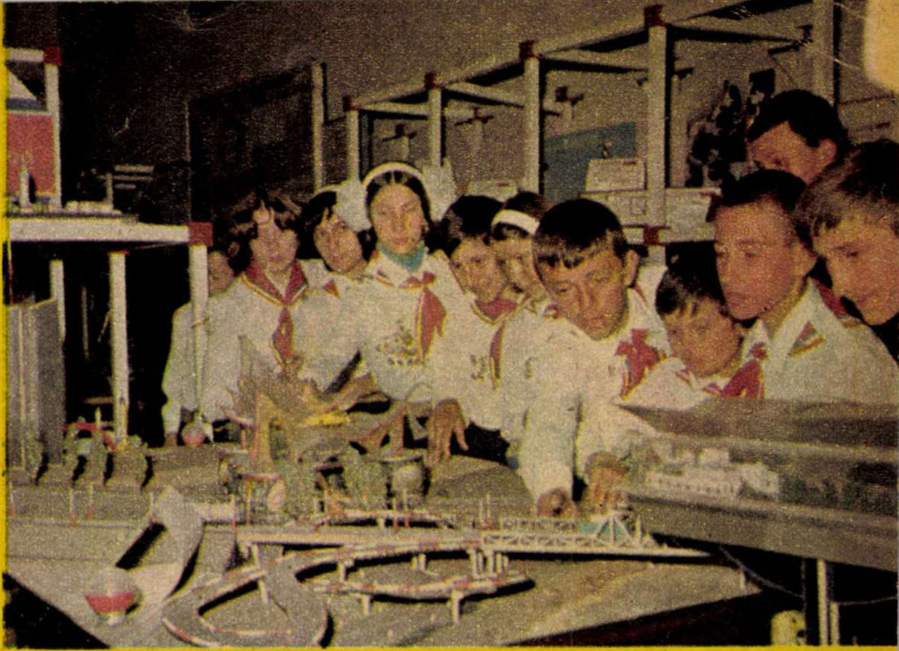

COPII-CUTEZĂTORI AI ZILELOR NOASTRE (pag. 2)

Mai întîi ghidate (pentru începători), apoi declanșate (pentru avansați), lansările de la înălțimea turnului de parașutism constituie o adevărată

„ȘCOALĂ A CURAJULUI"

(Citiți reportajul în pag. 6—7)

Foto: C. DIACONU

SCRISOAREA SĂPTĂMÎNII

Copii-cutezători ai zilelor noastre

Dintre momentele prin care se împlinește biografia de trei decenii a Organizației Pionierilor, prin care cei mai tineri fii ai patriei își mărturisesc bucuria de a fi copii ai României de azi, ființa noastră păstrează amintirea foarte recentă a unei întîlniri semnificative. Reunind sub luminile operatorilor de televiziune copii din mai multe județe, momentul acesta reține în mod firesc atenția tuturor celor tineri, și aceasta prin faptul că cei ce s-au întîlnit în acele clipe sub raza de onoare a distincției «Meritul pionieresc» veneau acolo din locuri și dintre oameni ce se pot mîndri pe drept cuvînt cu faptele fiilor lor.

Sînt copii, sînt pionieri, sînt oameni tineri ai acestei țări care în momente deosebite au știut să acționeze prompt, cu cutezanță, cu spirit de răspundere și curaj. Fie că au semnalat și au ajutat la stinsul incendiilor, fie că au dat ajutor unor accidentați, fie că au anunțat de îndată găsirea unor mari sume de bani sau au descoperit vestigiile unor cetăți dacice, fie că și-au salvat colegii mai mici din vîrtejul apelor sau au dat sprijin consătenilor în momentele unor inundații locale, acești copii înmănunchează împreună ceva din biografia colectivă, din portretul unei generații de copii care știu să împletească pregătirea școlară, ucenicia în atelierele practice cu o conduită demnă, în care se prefigurează oamenii de nădejde ai patriei de mîine.

Despre cutezanță, unul dintre acești copii ne spunea că ea presupune o activitate continuă, pe care trebuie să o desfășoare fiecare pionier, fiecare tînăr. A fi cutezător înseamnă, după el: curaj, spirit revoluționar, spirit de sacrificiu, înseamnă săvîrșirea unui fapt deosebit. O fată ne spune că a fi cutezător înseamnă a fi om de omenie, a avea curaj și a fi drept. Iată ce adaugă Valeria Bota din Simeria, care a salvat o fetiță de doi ani, scăpată de sub supravegherea părinților, din fața unei motociclete: «A fi cutezător înseamnă a te comporta nu neapărat ca un erou din basme sau din filmele de aventuri, ci firesc, responsabil, convins că numai așa îți ajuți semenii, oamenii de lîngă tine. Uneori este nevoie să fii temerar. Alteori este suficient să fii inimos și săritor».

Pentru întîlnirea ce ne-am propus-o în anul 2000, fiecare și-a schițat identitatea viitoare. Unul vrea să fie învățător, altul lucrător în silvicultură, cîțiva doresc să-și realizeze visele copilăriei ca ingineri; unul ține să fie căpitan pompier, un altul mecanic agricol. Altul ar dori să cutreiere meleagurile patriei la tabloul de comandă al unei locomotive atomice. Artene Nicolae din Movileni spune: «În anul 2000, eu aș vrea să fiu constructor de blocuri». Cernica Grigore din Movileni-Galați își alege ca meserie construcția de nave. Și așa mai departe, tot mai departe, copiii își deapănă visele, copiii trasează programe proprii de realizare, aspirații ce au cele mai bune condiții pentru a înflori deplin.

Prin acești copii-eroi, prin acești simpli copii ai unor vremuri eroice ne scrutează ceva din însăși ființa de lumină a viitorului.

MIHAI NEGULESCU

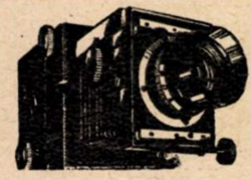

FOTOCRONICĂ PIONIEREASCĂ

Din fotografiile trimise recent de fotoreporterii rubricii noastre, am ales cîteva în care autorii au surprins pe peliculă unele din preocupările din timpul liber al colegilor lor.

1. Pescuitul — una din pasiunile fratelui meu, Claudiu;

2. Învingînd distanțele... cu bicicleta. Autor al ambelor fotografii: **Daniel Ilisei, clasa a V-a, Casa pionierilor și șoimilor patriei, Piatra Neamț.**

3. O instructivă vizită la ferma zootehnică din localitate. **Foto: Cristian Șarpe, clasa a V-a, Școala generală Goicea, județul Dolj.**

4. Oriunde se poate încinge un meci de fotbal, chiar și în vecinătatea pădurii. **Foto: Doina Șerban, Școala generală nr. 1 Costești județul Argeș.**

5. Și acum... să vedem dacă știți cum se traversează strada! **Foto: Daniela Marin și Violeta Răducanu, Școala generală nr. 1 Costești, județul Argeș.**

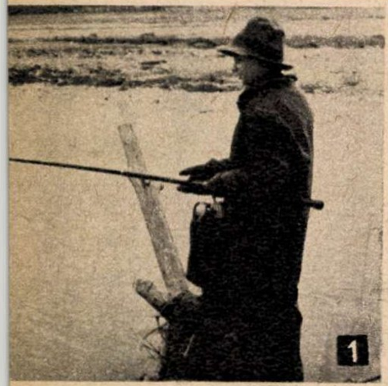

1

2

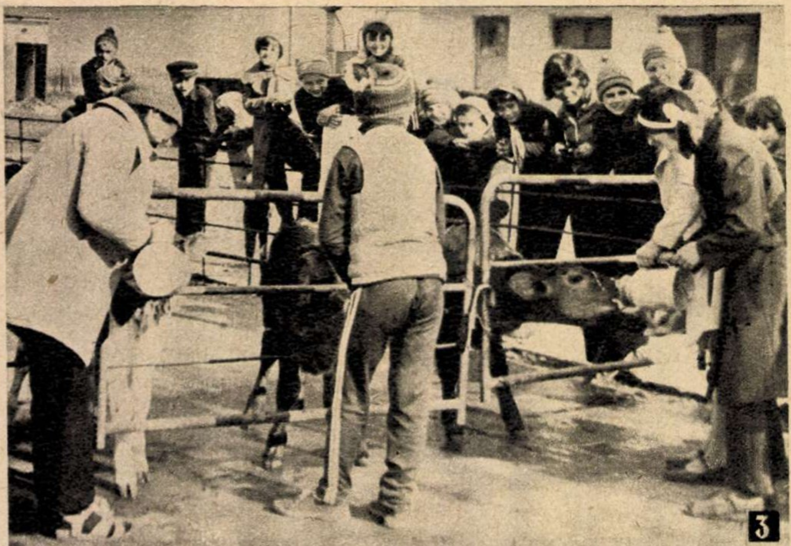

3

4

5

atelier 2000

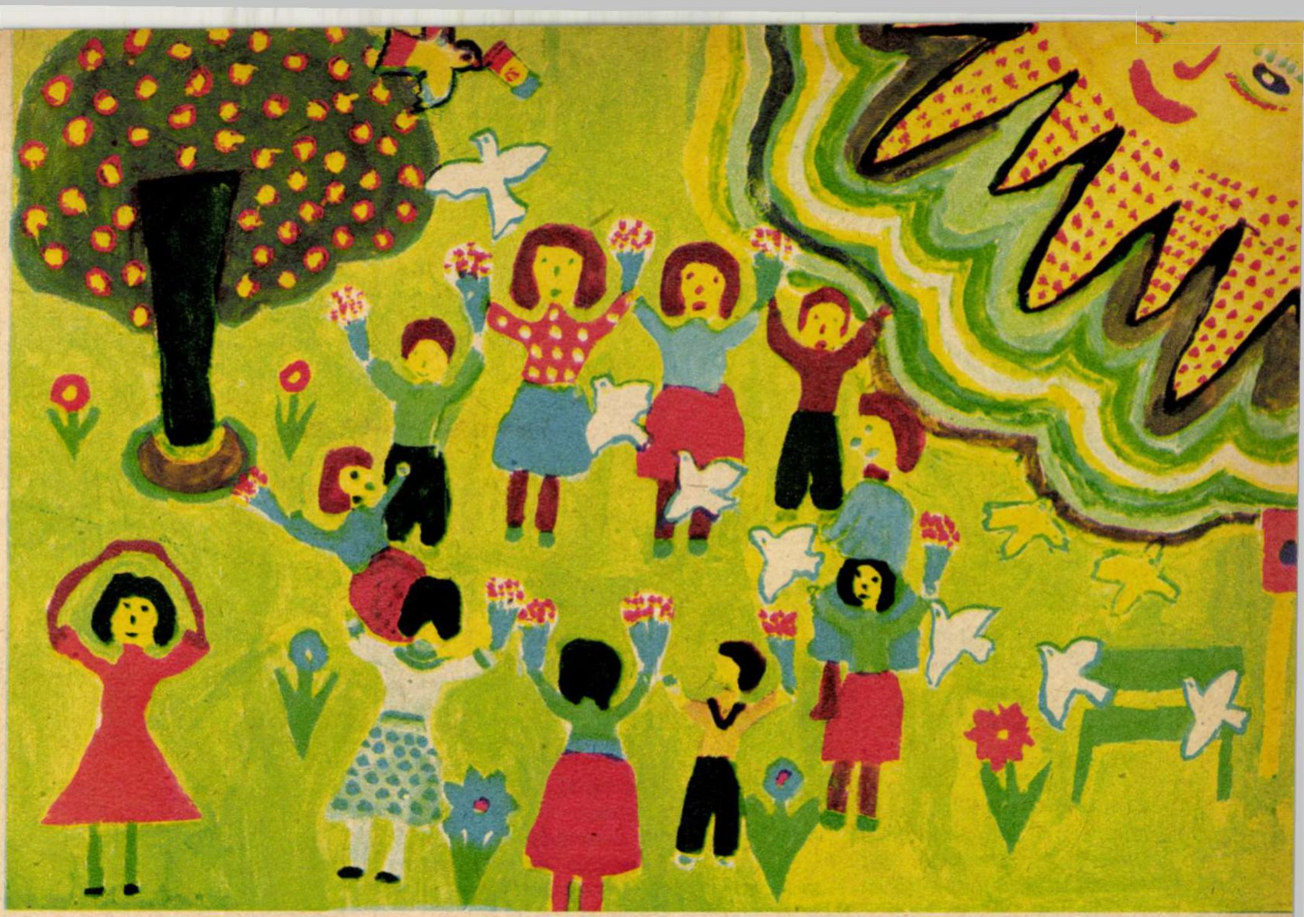

În aceste zile, pretutindeni în țară, pionierii pun ultimele tușe de culoare pe lucrările de artă plastică și încheie ultimele detalii ale machetelor funcționale cu care participă la marele concurs **«Atelier 2000»**. Prezenți, ca întotdeauna, în atelierele creativității pionierești, am ales pentru voi un desen semnificativ pentru ideile generoase ale Anului Internațional al Copilului, ale aspirațiilor noastre de pace, de prietenie cu toți copiii lumii, realizat de **Florentina Bogzeanu**, Școala generală nr. 11, Buzău.

Adresăm totodată participanților la concurs îndemnul nostru la o finalizare inspirată a lucrărilor lor.

TE-AI GÎNDIT CE MESERIE ÎȚI ALEGI?

- **CUNOAȘTEREA UNOR MESERII «LA ELE ACASĂ»**
- **CE AU AFLAT PIONIERII CLASEI A VIII-A DE LA PRIETENII LOR — TINERI MUNCITORI**

Șase băieți cu siluete înalte, subțiratice, priviri deschise. Sînt șase prieteni, șase muncitori tineri care lucrează la Întreprinderea de prelucrare a aluminiului — Slatina. Au intrat pe porțile uzinei în aceeași zi, acum trei ani, și au fost repartizați împreună, în același atelier. Mai purtau încă în inimi amintirile pionieriei, fapte și întîmplări prin care deveniseră mai maturi, mai pregătiți pentru muncă și viață. Și iată-i, acum, muncitori respectați într-o mare uzină. Cartea de vizită a acestor băieți o alcătuisem, la început, din aprecierile secretarului U.T.C. al întreprinderii: «Băieți serioși, cu înaltă calificare, dornici să învețe mereu. Acum urmează liceul metalurgic, la cursurile serale. Tineri, dar de pe acum oameni de nădejde». I-am cunoscut apoi în fața mașinilor, la locul de muncă, într-un moment cînd primiseră vizita pionierilor din clasa a VIII-a a Școlii generale nr. 3 din localitate, fete și băieți aflați în pragul unei importante opțiuni: alegerea profesiunii.

PRELUÎND ȘTAFETA CUTEZANȚEI

Veniseră în uzină nu numai pentru a cunoaște «portretul» unor profesiuni, ci și pentru că voiau să afle cîte ceva din gîndurile, din sentimentele celor șase muncitori care pășiseră în uzină înaintea lor. De aceea, **Silvia Militaru** a întrebat:

— Cum a fost atunci cînd ați venit prima dată în uzină? Ce v-a determinat să vă alegeți acest loc de muncă?

—Cred că eram de vîrsta voastră cînd m-am hotărît să vin la această mare întreprindere la care lucrez în prezent, relatează **Gabriel Croitoru**. Știam că este o uzină de mari perspective, că are nevoie de mulți muncitori, cu profesiuni diverse. Mi-am ales lăcătușăria mecanică. Mașinile, atmosfera de muncă îmi erau familiare de la practică. Și, totuși, ceva era altfel. O să vedeți îndată de ce. Am fost, de la început, noi, cei șase, repartizați maistrului Marin Picu. «S-aveți grijă că intrați într-o secție fruntașă — ni s-a spus — și să mai știți că lucrați cu un meșter foarte pretențios». Era adevărat. Chiar de la început, meșterul ne-a spus că, dacă vrem să rămînem cu el, trebuie să-i cunoaștem «abc»-ul, adică: nici un moment de întîrziere la lucru, organizarea perfectă a locului de muncă, pregătirea din timp a uneltelor și materialelor. Și un punct foarte important: economiile la energie electrică și la metal. Nu admitea nici cea mai mică risipă. Nu mi-a fost greu să-mi însușesc «abc»-ul meșterului, dar asta mi-a cerut strădanie. Atunci, la început, am primit și o lecție pe care n-am uitat-o niciodată.

— Povestiți-ne.

— Într-o zi mi s-a dat să fac două profile care trebuiau să meargă la turnătorie. O comandă nici grea, nici ușoară. Am terminat-o la timp și am predat-o meșterului. Eram gata să ies din tură și tocmai îmi scoteam salopeta, cînd mă stri-

(Continuare în pag. 4)

MESERIA SE ALEGE PENTRU TOATĂ VIAȚA

Dialog cu ION RĂDUCANU, Erou al Muncii Socialiste

— Sînteți un prieten al pionierilor și vă întîlniți adeseori cu ei. În uzină lucrați cu mulți tineri. Ce le recomandați cititorilor noștri pentru a se orienta mai bine în alegerea profesiei?

— Opțiunea în meserie se face pentru toată viața și este, desigur, rodul unei profunde chibzuințe. Socotesc că este foarte bine că în pionierie, în școală, copiii sînt îndrumați să se gîndească la profesia lor viitoare. Au, de altfel, și toate condițiile. Numeroase școli și licee de specialitate care le stau la dispoziție oferă posibilități de însușire a unui evantai foarte larg de meserii. La aceasta se adaugă activitatea practică, munca în atelierele-școală, întîlnirile și discuțiile cu muncitori, vizitele în uzine. Astfel, purtătorii cravatei roșii cu tricolor au posibilitatea să se gîndească la meseriile viitoare în cunoștință de cauză. Să nu uităm că muncitorului din industria modernă i se cere un orizont vast de cunoaștere, de pregătire, ceea ce creează premize pentru însușirea mai rapidă a eventualelor noi profesii care apar. Or, acest cadru larg de orientare li se oferă pionierilor încă de pe băncile școlii.

— Există meserii prioritare, adică meserii de care economia are în prezent mai multă nevoie?

— Există. Avem mare nevoie de oameni calificați în ramurile metalurgiei, construcțiilor de mașini, în domeniul construcțiilor, în cel petrolier și al mineritului — cîte nu sînt! În cadrul acestor ramuri există meserii foarte frumoase și propun pionierilor din clasa a VIII-a să încerce a le cunoaște, pentru că astfel opțiunea lor pentru viitoarea profesiune va fi și mai exactă, și mai eficientă.

B. CARAGIALE

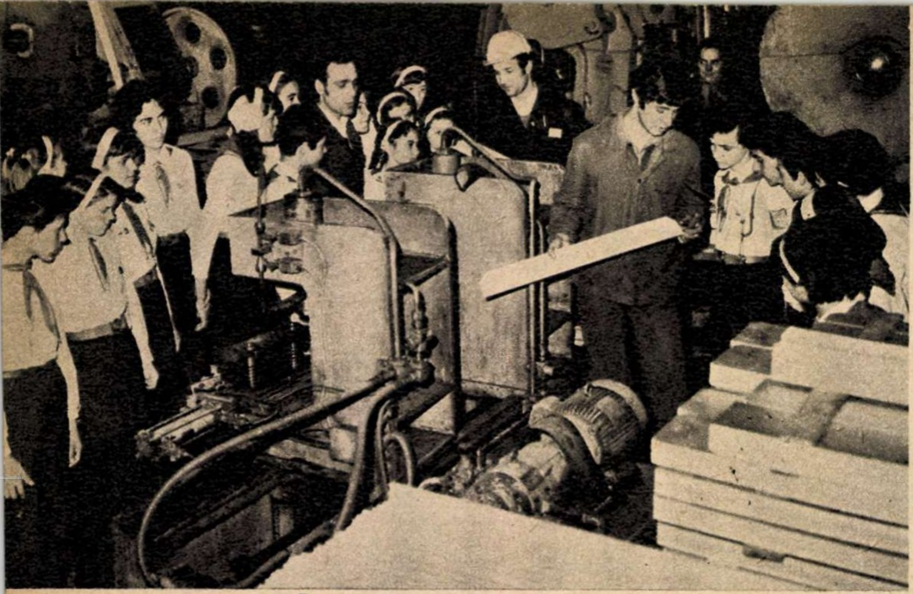

TE-AI GÎNDIT CE MESERIE ÎȚI ALEGI?

(urmare din pag. 3)

gă meșterul: «Ia vino sa vezi ceva!» Și-mi arătă că într-unul din profile uitasem două șuruburi. «Știi ce înseamnă asta?» m-a întrebat. Am roșit pînă în vîrful urechilor. «Dacă profilul ajungea așa la turnătorie, îmi spuse meșterul, se strica întreaga șarjă.» Făcu apoi o socoteală: dacă noi toți, cîți lucrăm într-un schimb, am lăsa cîte două șuruburi în profile, am strica două tone de aluminiu. Niciodată n-am înțeles mai bine ca atunci sensul adînc al responsabilității, al exigenței, al disciplinei muncitorești.

DRUMUL SPRE INVENȚII

Cine nu știe cît se pierde dintr-o oră de clasă atunci cînd un coleg întîrzie și-l aștepți pînă se așază, pînă își scoate cărțile, caietele? Dar cît timp se pierde cînd ai uitat să pregătești creta și buretele la tablă sau lista absențelor? Sau cînd te uiți la colegul din stînga care se joacă cu o ascuțitoare și îl tragi de mînecă pe cel din fața ta, ca să nu-i mai dea atenție? Dacă le știi pe toate acestea, îți dai seama ce folos poate trage o clasă din organizarea bună a orei de curs, cîte note rele se pot evita astfel.

— Dacă la școală organizarea muncii are o asemenea însemnătate, vă dați seama cum este într-o mare întreprindere, începe să povestească tînărul muncitor **Ion Merciu.** Grija pentru a economisi timp, materie primă, energie înseamnă producție mai mare, înseamnă plusuri de venit, adeseori de milioane.

Ion Merciu îi poftește apoi pe pionieri să vadă fluxul tehnologic în atelierul unde lucrează.

— Fluxul tehnologic pe care-l urmăriți este nou, l-am realizat acum cîteva luni. El a constat și dintr-o așezare mai corespunzătoare a mașinilor, a materialelor, a uneltelor. Toate acestea ne-au condus la o importantă creștere a productivității muncii.

— Dar și invențiile sînt importante în creșterea productivității. Voi sînteți inventatori? întreabă pioniera **Georgeta Anghel.**

— Nu, nu sîntem chiar inventatori. Și, totuși, într-un fel se poate spune că sîntem. Uneori, chiar o mică inovație, care nu-i spectaculoasă, poate avea urmări importante în creșterea productivității. Să vă dau un exemplu: noi montăm și panouri de aluminiu. O facem cu ajutorul unor șurubelnițe. Multă vreme, în trecut, am efectuat munca aceasta manual. Ea ne lua foarte mult timp. Pînă la urmă am găsit o soluție. Am adaptat o mașină pneumatică de găurit și am obținut o șurubelniță mecanică. Cu ajutorul acesteia se lucrează mult mai repede. Mica invenție a echipei noastre, preluată și de alte echipe, a făcut ca timpul de montare să se reducă foarte mult. Dacă înveți, gîndești, citești, ai cunoștințe tehnologice moderne, îți dezvolți spiritul creator și poți ajunge la adevărate invenții. Asta vine cu vremea.

Dialogul pionierilor cu tinerii muncitori a trecut apoi la profesiunile care sînt necesare în această unitate de prelucrare a aluminiului. Pionierii au aflat că aici există o gamă largă de meserii, unele legate de chimie, privind tratarea aluminiului, altele legate de operațiile de finisare, prin care aluminiul devine bandă, tablă etc. Uzina mai utilizează numeroase alte profesiuni, ca aceea de bobinator, frezor, lăcătuș. Foarte multe dintre acestea sînt accesibile și fetelor.

Vizita purtătorilor cravatei roșii cu tricolor din clasa a VIII-a la marea întreprindere din Slatina a fost foarte utilă — un excelent prilej de a gîndi concret la drumul pe care ți-l deschide meseria pe care ți-o alegi.

GRÎUL ȘI STRUGURII

Emil Marinescu, strigat de prieteni cu diminutivul Mitică, era destul de îngîndurat în dimineața aceea cu soare; din cireșii înfloriți se auzise, încă din zori, privighetoarea, iar mai tîrziu veni și cucul. Cum dădu soarele, în același cireș și-n toți merii, prin vișini și prin liliecii înfloriți, corurile albinelor de la cei aproape 2 000 de stupi umpleau cerul de cîntec și hărnicie.

— Eu?! întrebă mirat Emil.

— Da, chiar tu! spuse Irina zîmbind. Pentru că și eu am auzit că unii dintre pionierii tractoriști au ieșit cu toată școala, au și sădit 5 000 de nuci și 2 500 de duzi... Și printre ei, la nuci, te-am văzut și pe tine!

— Da?! M-ai văzut tu pe mine?! s-a mirat și mai tare Emil.

— Poate mi s-a părut, a spus chicotind Irina. Dar zicea și Sabin Munteanu că te-a zărit printre cei care au ieșit la plantat.

Emil mergea spre școală și nu bodogănea, dar îi venea s-o facă. Din urmă îl ajunse Irina Stănescu, fată dezghețată la mers și colegă cu Marinescu într-a VIII-a. Mitică nu o privi, dar îi spuse:

— Doar ne-am înțeles să veniți toți la repararea «elefantului»...

— Cîți au lipsit?

— Destui. De-aceea mai avem de lucru încă.

Elefantul cu pricina nu era altul decît tractorul căruia membrii cercului «Tinerii tractoriști» trebuiau să-i aducă mici reparații. Emil mormăi:

— Era o treabă destul de plăcută; numai că unii din băieți s-au grăbit să se apuce și de altele...

— Și asta-i rău? întrebă Irina.

— Nu-i rău, dar am înțeles că unora le place mai mult la sortarea grăunțelor și-a soiurilor grîului de primăvară decît la tractoare... Ba, am auzit că au de gînd să trimită și-o poză la ziar din care să se vadă cum aruncă semințe în soarele de primăvară!

— Tu nu vrei să fii fotografiat cu ei?

— Și voi ați amînat lucrul la tractor de vreme ce v-au intrat privighetorile prin buzunar... Las' că știu eu...

— Tu vorbești, tu auzi! Dar vreau să-ți spun că fără știrea ta...

— Ce s-a mai întîmplat?

— Fără știrea ta, dar din voința agronomilor, și tu, și Mihaela Tăbîrcă, și Corina Olănescu, și Liviu Mirescu, împreună cu Sabin Munteanu, adică toți cei care erați aseară unși de păcură și motorină în jurul «elefantului», sînteți înscriși împreună cu noi...

— Înscriși?

— Da, da, cum auzi! Sînteți înscriși împreună cu noi la legatul viei, dar și la plivitul grîului... Ce zici?

La auzul acestor vorbe, Emil nu se putu abține să nu zîmbească, deși dorea cu tot dinadinsul să pară sobru. Ce-i drept, îi plăcea că «ai lui» nu fuseseră dați uitării. Căci nu era un lucru de trecut cu vederea, să știi că de pe 800 de hectare se ridică grîul plivit de pălămidă sau de neghină, ori via de pe cele cinci terase, legată, în primăvară, la Prundeni, de cei 153 de pionieri cîți are unitatea; iar cei de la tractoare...

— Hai, hai mai repede că sună de intrare, zise Sabin, punîndu-i lui Emil o piedică, dar fără succes, după ce-l ajunse din urmă.

— Hai, «agronomule», îi răspunse acesta.

Amîndoi, și cu ei Irina, intrară în școală... Începea matematica.

La ora șase după-amiază, tractorul se auzea duduind, iar cei 20 de prieteni ai săi din Prundeni, comună mare din județul Vîlcea, se întorceau cu fața către terase și cîmpuri, aplaudînd grîul spre care aveau să se îndrepte în zilele viitoare.

ION CRÎNGULEANU

PRAID
STRĂOANE
0-Km

PRIETENIE

La vîrsta pionieriei, zece ani sînt mult. Nu toți pionierii au această vîrstă. Și nici un pionier nu poartă cravata roșie cu tricolor vreme de un deceniu.

Pionieria însă, spiritul ei împlinesc anul acesta trei decenii și sînt mereu mai bogate în sensuri. O acțiune în spiritul prieteniei, al solidarității pionierești are toate șansele să sfideze trecerea timpului.

O astfel de acțiune a fost inițiată cu zece ani în urmă de pionierii din Străoane, județul Vrancea, și Praid, județul Harghita. Prima lor întîlnire s-a produs la Străoane, pe legendarul plai al Mioriței, în toamna lui 1969. Pe temelia prieteniei pionierești stabilită atunci între reprezentanții pionierilor din cele două localități, români și maghiari, s-a clădit, an de an un edificiu plin de frumusețe și lumină.

Drumețiile pionierilor din Străoane și Praid i-au adus, alternativ, pe unii în vatra celorlalți, prilej de a-și revedea prietenii la ei acasă, de a le cunoaște părinții cu ocupațiile lor, de a se bucura de ospitalitatea căminului lor, de căldura lui.

Imaginile din această pagină țin să imortalizeze cîteva momente din cea mai recentă întîlnire a pionierilor din cele două colțuri de țară, petrecută sub semnul prieteniei tuturor copiilor din România socialistă. Gazdele, pionierii din Praid, au făcut totul pentru ca întîlnirea jubiliară — a zecea — să se înscrie în inimile tuturora ca un moment de neuitat al vieții lor. Oaspeții s-au situat și ei la înălțime. Excelenta lor pregătire a dovedit-o modul în care s-au prezentat la numeroasele manifestări cultural-artistice și sportiv-turistice organizate împreună. Martor și participant entuziast, fotoreporterul pledează pentru nota maximă.

Au fost trei zile despre care se va vorbi, atît la Străoane, cît și la Praid, ca despre un timp dedicat prin excelență prieteniei, unității luminosului buchet al cravatelor roșii cu tricolor de pe tot cuprinsul patriei.

Reportaj de BARTHA ZOLTAN

ELEVI LA „ŞCOALA CURAJULUI"

Zi însorită de primăvară.

Că e sau nu însorită, asta n-are prea mare importanţă. Important pentru ei — pentru «eroii» acestei însemnări, cu care veţi face cunoştinţă în rîndurile de mai jos — e **să nu plouă,** dar, mai ales, **să nu bată vîntul.** Cum se trezesc dimineaţa şi sar din pat, primul drum pe care-l fac e... pînă la fereastră. Sînt mult mai nerăbdători decît alţii să vadă cum va fi vremea. Şi dacă vremea se anunţă frumoasă, fără ploaie şi fără vînt — bucurie mare! Înseamnă că în ziua respectivă vor merge la Turn şi se vor lansa cu paraşuta.

25 aprilie a fost o asemenea zi. Şi, ca de obicei, împrejurul Turnului de paraşutism din Parcul «23 August» a fost, multe ore în şir, mare animaţie. O întreagă «armată» de tineri — fete şi băieţi, unii mai mari, mulţi însă de vîrsta voastră, cu buletinul de identitate încă nou, abia primit cu o lună sau două în urmă — forfotesc încolo şi-ncoace pe covorul verde de la piciorul Turnului. Printre ei, în uniformă de aviator, se distinge instructorul lor, maestrul emerit al sportului. Vasile Sebe. La indicaţiile lui, date prin portavoce, paraşuta multicoloră, manevrată din Turn, se ridică şi coboară necontenit, de fiecare dată urcînd şi coborînd cîte unul dintre numeroşii elevi de la această adevărată şcoală a curajului. Pentru că, chiar şi în cazul lansărilor ghidate — cele mai simple dintre toate, cu care îşi încep novicii «cariera» de viitori... aeronauţi —, trebuie să recunoaştem că e nevoie de curaj ca să te laşi urcat pînă la peste 80 de metri înălţime, de unde apoi ţi se dă drumul şi, deşi asigurat de cablu, coborîrea îţi este frînată numai de paraşută. S-ar părea şi s-ar crede că puţini sînt cei în stare de-o asemenea performanţă. Îndeosebi, cînd e vorba de cei mai mici, de fetele şi de băieţii care abia au împlinit paisprezece ani — vîrsta de la care au voie să practice paraşutismul. Aflăm însă aici că, dimpotrivă, numărul lor e surprinzător de mare, în cadrul acestei şcoli învăţînd şi pregătindu-se peste 3 000 de elevi, dintre care mai bine de un sfert sînt în clasa a VIII-a. Şi că mulţi dintre aceştia dovedesc reale aptitudini pentru paraşutism. Alexandrina Paraschiv (Şcoala generală nr. 5), Viorel Stoica (Şcoala generală nr. 70), Marian Popescu şi Victoria Codreanu (colegi de clasă la Şcoala generală nr. 75) sînt doar cîţiva dintre ei.

Drumul Alexandrinei spre paraşutism, spre acest sport al celor curajoşi, se identifică perfect cu drumul tuturor celorlalţi. A venit, aici, la Turn, şi pentru că a fost atrasă de spectaculosul lansărilor, dar mai ales pentru a se verifica, pentru a afla dacă are sau nu are curaj. Ea, spre deosebire de alţii — îndeosebi de băieţi, care-s mai mîndri, mai orgolioşi —, recunoaşte că prima oară i-a fost frică. Nu prea tare, dar i-a fost totuşi. Mai cu seamă în clipa in care, urcată în vîrful turnului, i s-a dat drumul. S-a stăpînit însă, văzuse că nu se întîmplă nimic deosebit, şi pînă la urmă a învins. De fapt s-a învins pe ea însăşi, dovedindu-şi că are, într-adevăr, curajul necesar pentru a-şi realiza «visul vieţii»: acela de-a ajunge, mai tîrziu, pilot de aeronavă. Ştie că are de străbătut un drum lung şi greu, dar de-acum e convinsă că va reuşi. Pentru că primii paşi — cei mai grei — i-a şi făcut, iar tovarăşul instructor i-a spus că e dotată pentru acest sport, care-i deschide calea spre profesia de aviator. În cele două luni de zile de cînd s-a înscris la şcoala de paraşutism, Alexandrina a dat dovadă de atîta curaj, îndemînare şi... sînge rece, încît le-a luat-o înainte pînă şi unor băieţi mai mari decît ea: a efectuat 11 lansări ghidate şi — mîndria ei cea mare! — patru declanşate. Iar în toamnă sau cel tîrziu anul viitor, poate că se va putea şi ea lăuda — precum colegii ei mai mari Constantin Buşcă (18 ani, locul I pe municipiu în cadrul primei ediţii a «Daciadei»), Marian Gîfu şi Ştefan Matei (ambii în

1

2

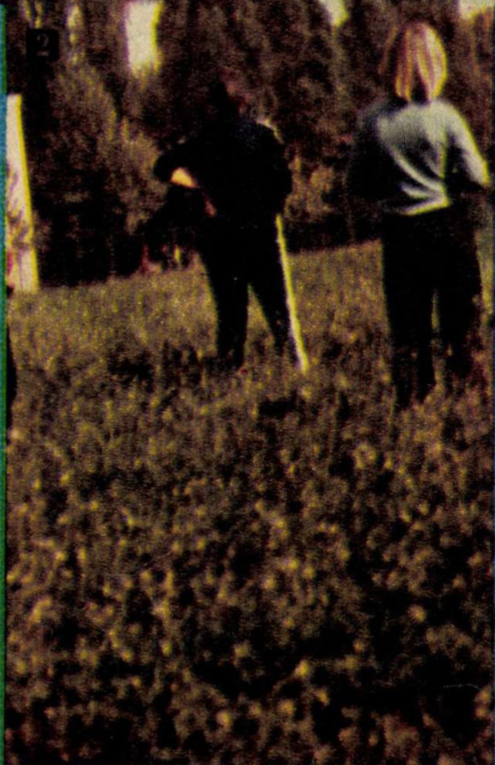

3

vîrstă de 19 ani, locul II și, respectiv, III la aceeași competiție) cu cîte 10—15 lansări din avion și cu performanțe deosebite în numeroasele concursuri la care participă cei mai buni.

Unii dintre elevii acestei școli — precum dorește Alexandrina Paraschiv — vor ajunge aviatori fie pe aparate sportive, fie pe cele de transport; alții, cei mai mulți, parașutiști sau planoriști de performanță. Dar — după cum ne-a asigurat instructorul Vasile Sebe — chiar și cei care nu vor depăși stadiul lansărilor ghidate și declanșărilor de la Turn vor avea mult de cîștigat: își vor căli, la cea mai înaltă temperatură, curajul, își vor forma stăpînirea de sine, calmul, rapiditatea în gîndire și în reacții — calități necesare și-n profesii deosebite, dar și-n viața de toate zilele.

În încheiere — o concluzie și un îndemn totodată: urmați această «școală a curajului»!

Fotoreportaj: C. **DIACONU**

Foto 1: Lansarea cu parașuta este permisă de la vîrsta de 14 ani împliniți. Adina Săndulescu, elevă în clasa a II-a, Liceul de filologie-istorie nr. 2, nu are decît opt ani și jumătate. Și totuși, în ziua aceea s-a lansat de două ori consecutiv, din vîrful turnului. Mama Adinei a fost parașutistă de performanță, iar specialiștii au ajuns la concluzia că fiica îi moștenește aptitudinile pentru acest sport. Ei nu s-au înșelat. La sfîrșit, Adina ne-a mărturisit că nu i-a fost frică de loc.

Foto 2: Fiecare lansare a unui coleg constituie o lecție pentru toți, pe care o urmăresc cu atenție.

Foto 3: Sportul acesta se învață nu numai prin lansări, ci și la masa de lucru, unde sînt descifrate mai întîi tainele lu

---

RALIUL INTELIGENȚEI ROMÂNEȘTI

O VIAȚĂ DEDICATĂ LUMINII: DIMITRIE LEONIDA

«Dacă frecăm o baghetă de sticlă cu o bucată de postav și apropiem apoi capătul baghetei de»...

Prima experiență de electricitate... laboratorul de fizică... cercul electricienilor... atelierul... amfiteatrul... planșeta de proiectare...

Cineva te întreabă:

— Ce proiectezi dumneata aici?

— O hidrocentrală!

Visul poate continua, se poate ramifica pentru oricine vrea să ajungă electroenergetician în România. Și dacă visul nu-i întîmplător, munca ce urmează să-l însoțească ne apare ea însăși aureolată de certitudinea împlinirii. Din muncă și vis va țîșni, în mod sigur, lumină.

Cam așa va fi arătat și visul unui copil născut la Fălticeni în 1883, pe numele său Dimitrie Leonida — omul, inginerul și profesorul renumit de mai tîrziu.

Cam astfel va fi fost visul. Viața însă a fost așa:

Copilul Dimitrie Leonida începe școala la Galați. O continuă la Buzău, la București, la Constanța și iar la București. Peregrinarea aceasta, în compania celor șapte surori și frați, este obligatorie: tatăl, militar, este mutat mereu în altă garnizoană. Peste tot pe unde trec, frații Leonida lasă impresia unui pluton disciplinat și silitor. Nu-i numai o impresie. Opțiunile de muncă ale tuturora se realizează: Alexandra, Natalia și Maria devin profesoare, Eliza — chimist, Adela — medic oftalmolog, Gheorghe — sculptor, Paul — militar ca tata.

Dimitrie, elev de elită, ca toți ceilalți, nu pare să opteze pentru ceva «serios». Ultimii ani de liceu îi face la «Mihai Viteazul», la București. Activitatea liceanului Dimitrie Leonida în afara orelor de curs cuprinde teatrul de amatori și fanfara. Este inițiatorul și sufletul activității artistice din liceu. Își extinde această activitate și în afara școlii, scrie chiar un libret de operă pe care-l prezintă lui George Enescu.

Sînt însă și cîțiva care cred în elevul Dimitrie Leonida. Directorul Liceului «Mihai Viteazul», matematicianul I. Ottescu, socotește că elevul Dimitrie Leonida trebuie să-și continue studiile la... politehnică.

Într-adevăr, îl găsim pe Dimitrie Leonida la 20 de ani la Charlottenburg (Germania) — unde funcționează o renumită școală tehnică superioară a timpului — student la secția de electricitate.

Din acest moment, viața se confundă cu opera; ceea ce fusese vis începe treptat să devină realitate.

Unul dintre profesorii săi, Walter Reichel, lucrează la proiectul locomotivei electrice. Studentul Dimitrie Leonida face pentru cursul de tracțiuni electrice proiectul intitulat «Metropolitanul din București», cu linia principală Gara de Nord — Calea Moșilor și ramificația Filaret.

Profesorul Otto Intze predă proiectarea barajelor. Studentul Dimitrie Leonida ia harta țării și nopți de-a rîndul studiază cursul rîurilor noastre interioare.

Într-o noapte, creionul i se oprește pe Bistrița, la Bicaz. Vede, cu ochii minții, barajul la Izvorul Muntelui, lacul de acumulare, tunelul de fugă, vede uzina hidroelectrică de la Stejaru. Calculează variante, schimbă, rupe, renunță, reia totul de la capăt. «Proiectul cel mai bun este cel care nu complică lucrurile», sunau îndemnurile înaintașilor săi.

În acești ani realizează, tot în minte, marea idee care-l va stăpîni toată viața: electrificarea României. Hidrocentrala de la Bicaz va fi una dintre primele hidrocentrale ale țării. Vom stăpîni energia rîurilor. Vizionarul are 23 de ani.

Punctul de pornire, este clar, trebuie să fie Bicazul. Prezentat ca proiect de diplomă, «Sistemul hidroenergetic de la Bicaz» este notat cu distincție. Bucuria succesului are însă și un gust amar. Barajul optim, atrăgeau atenția profesorii de la Charlottenburg, trebuie să aibă, ca înălțime, numai 24 m. «De ce mai mare? Ce veți face cu atîta energie electrică?»

După scurt timp, cu entuziasmul intact, inginerul Dimitrie Leonida, în bagaj cu proiectul hidrocentralei de la Bicaz și cu capul doldora de altele, vine în țară. Străinii n-aveau cum să înțeleagă proiectele lui.

Se angajează imediat la Primăria Capitalei, la Serviciul Lucrări noi. Este anul 1908 și în țară se consumă, pe an și pe locuitor, 25 kWh — arată statistica vremii.

Cu ce să înceapă? Cîteva comenzi urgente: alcătuirea anteproiectului pentru tramvaiul comunal din București, proiectarea, supravegherea execuției și conducerea în exploatarea Uzinei centrale Grozăvești și a substației electrice.

Era nevoie de muncitori calificați în noua meserie care urma să împînzească țara. Pentru ei înființează Școala comunală de electricieni și mecanici din București. Alături va funcționa un muzeu tehnic. Școala va avea cursuri de seară, pentru că elevii sînt muncitori care ziua lucrează.

Proiectul de electrificare a țării cerea pregătiri. Controversa privind înălțimea barajului fusese aproape uitată. Aici trebuiau convinse oficialitățile, trebuia format

(Continuare în pag. 8)

NICOLAE ȘERBAN-PÂRĂU

O VIAȚĂ DEDICATĂ LUMINII:

DIMITRIE LEONIDA

(urmare din pag. 7)

un curent de opinie care să fie limpezit asupra faptului că electrificarea României este un gest normal, un gest necesar, o obligaţie. Este şi cu ce, energia apelor, energia aceasta poate fi convertită în lumină.

Scrie articole, ţine conferinţe, înfiinţează, împreună cu alţi ingineri, o societate — «Energia» — care să răspundă nevoilor imediate ale ţării în instalaţii şi materiale electrotehnice, înfiinţează o revistă cu aceeaşi titulatură. Redactează legea apelor, legea energiei şi se zbate pentru a fi promovate. Proiectul sistemului hidroenergetic de la Bicaz este reluat, studiat în cele mai detaliate faţete. Prezentat autorităţilor, este apreciat, aplaudat. «Foarte bun, dar... deocamdată nu! Cine să facă investiţia? De ce aşa de mare? Consumatori de energie electrică există?»

Inginerul Dimitrie Leonida ajunge atît de cunoscut şi apreciat de cercurile inginereşti din ţară că în 1924 este chemat ca profesor la Politehnica din Timişoara. Strădaniile sale, prin revista «Energia», la congresele inginerilor, nu trec însă dincolo de cercurile de specialişti. Rămîn proiecte. Importanţa energiei apelor — a Porţilor de Fier, a Cernei, a Bistrei, a Rîului Mare, a Sebeşului, a Crişurilor, a Trotuşului — este recunoscută, dar... deocamdată, nu! Apele interioare pot deveni navigabile, Bucureştiul poate deveni port prin canalul Argeş—Bucureşti—Dunăre. Extraordinar, dar deocamdată...

În 1928, inginerul profesor Dimitrie Leonida se hotărăşte să arate tuturor ce este în stare mintea omenească, ce poate face această minte pentru binele omului, mai ales în materie de electricitate. An de an, muzeul de pe lîngă Şcoala de electricieni şi mecanici din Bucureşti crescuse. Dispunea de piese şi obiecte tehnice de ultimă oră. Aşa se face că Dimitrie Leonida deschide, în Parcul Libertăţii, prima expoziţie a electricităţii din România. Lumea vine, priveşte, este uimită. Vede macheta Sistemului hidroenergetic de la Bicaz, vede macheta unui Sistem de canale navigabile bazat pe îmblînzirea apelor interioare ale României. Visul unui om, vis expus explicit lumii, demonstrat ca posibil, necesar şi firesc, ajunge, treptat, în discuţie publică.

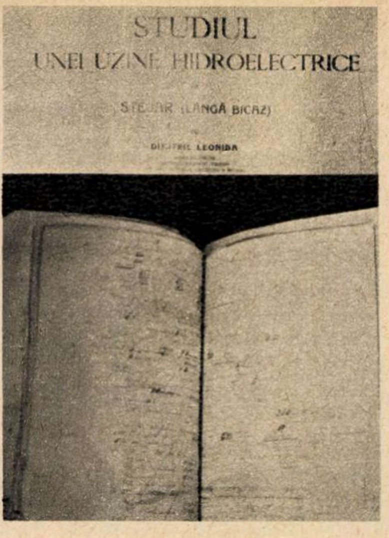

Expoziţia se închide şi inginerul Dimitrie Leonida reia lupta. An după an, proiectele sale devin mai complexe, mai documentate. Cineva trebuia să scrie pe ele: DA!

Cineva avea de mult pregătit creionul roşu, de pus decizia aceasta. Gîndurile inginerului-profesor-cetăţean Dimitrie Leonida erau incluse într-un proiect mult mai mare, proiectul de transformare socială a ţării.

Avea inginerul-profesor-cetăţean Dimitrie Leonida 61 de ani cînd au luat cîrma ţării cei care aveau cu adevărat nevoie de proiectele sale. Avea 62 de ani cînd Conferinţa Naţională a partidului din 1945 a hotărît industrializarea şi electrificarea ţării. A participat cu propriile forţe la punerea în operă a Bicazului şi a trecut, cu liniştea celui ce nu a muncit în gol, ştafeta noilor generaţii de energeticieni ai ţării.

Cum îşi va fi imaginat inginerul Leonida viitorul? A întrevăzut el oare utilizarea energiei nucleare pentru aprinderea luminilor în România, etapă inclusă în planurile de perspectivă ale ţării noastre? Nu putem şti. Au făcut-o însă elevii lui la şcoala tehnicii, a îndrăznelii şi a patriotismului şi o veţi realiza voi, cutezătorii de azi, constructorii viitorului ţării.

ENERGIA
ENERGIA
PORTUL BUCUREŞTI
ENERGIA

---

marinarul

Schiţă de ŞTEFAN DIMITRIU

Sala de lectură îi păru în ziua aceea plină pînă la refuz. Îşi roti de cîteva ori ochii de la stînga la dreapta, apoi de la dreapta la stînga, pînă cînd izbuti să descopere, în sfîrşit, un loc liber, undeva, în colţul de lîngă fereastră. Şi temîndu-se parcă să nu i-l ocupe între timp altcineva, se îndreptă hotărîtă spre locul acela, pe care se grăbi să şi-l ia în stăpînire. Băiatul de alături, însă, nu-şi ridică ochii de pe carte.

— Îmi dai voie? spuse totuşi fata, deşi întrebarea ei nu mai avea acum absolut nici un rost.

Încuviinţă printr-o mişcare energică a capului şi continuă să urmărească mai departe şirurile acelea lungi de formule şi ecuaţii!

«Un matematician ursuz», îl etichetă de îndată fata şi simţi că are un chef teribil să-l scoată puţin din sărite.

— Nu pot să mă hotărăsc de loc, îşi spuse ea — deci — cu glas tare. Dante sau Petrarca? Şi se uită spre el cu coada ochiului. Poate că mă ajuţi într-un fel...

Băiatul, însă, continuă să citească, nestînjenit. Parcă nici nu o auzise.

«După toate celelalte, mai e şi prost crescut», îşi spuse ea, ridicîndu-se îmbufnată, gata să o pornească spre fişier.

— Şi de ce, mă rog, nu Einstein? insinuă el atunci, continuîndu-şi lectura.

— Chiar aşa, spuse repede fata, parcă iluminată; în orice caz, amuzată de idee. De ce nu Einstein?

Dar el nu mai scoase nici un cuvînt.

Fata răscoli apoi cîteva minute prin sertarele fişierului, îi furniză bibliotecarei un număr cabalistic şi se întoarse, triumfătoare, la masă, cu «Viaţa lui Einstein» în mînă. După cîteva pagini, uită cu desăvîrşire «incidentul» căruia îi datora această extravagantă alegere. Uită, chiar, că venise la bibliotecă pentru a consulta nişte «titluri» din lecturile obligatorii pentru examenul de «treaptă». Absorbită cu totul de cartea pe care-o avea în faţă, nu-şi mai amintea nici măcar amănuntul că stătea de vreo cîteva ceasuri lîngă băiatul acela pistruiat şi ursuz, pe care probabil nimeni şi nimic în lume nu l-ar fi putut scoate din apele lui.

Doar atunci cînd bibliotecara, cu o voce atît de piţigăiată, îi anunţă că programul zilei se terminase, fata privi din nou în jurul ei. Sala de lectură părea acum pustie şi dezolantă, ca un stadion după meci. Numai băiatul de lîngă ea nu plecase încă. Îşi potrivea, într-o oglindă imaginară, cascheta lui albastră, de marinar. Apoi o privi drept în ochi:

— Mergi? o întrebă el. Pe mine mă cheamă Valeriu. Dar, dacă vrei, poţi să-mi spui Vali.

— Iar eu sînt Maria, se recomandă fata.

Au plecat împreună.

— Pînă astăzi n-am ştiut exact ce voi fi... îi mărturisi foarte curînd fata. Acum ştiu! Fizician. Ca Einstein...

— Chiar aşa, dintr-o dată? se miră Vali.

— Chiar aşa, spuse Maria. Dar tu?

— Cu mine să vezi cum a fost, îi povesti el. Anul trecut am mers cu şcoala, într-o excursie, la Şantierul Naval. Şi de-atunci nu mai visez altceva decît să devin comandant de vas. Să cutreier mările şi oceanele. Dar, pentru asta, trebuie să intru neapărat la liceul de marină.

— Acum înţeleg. De-aceea «toceşti» atît...

— De-aceea.

— Şi cascheta? Ţi-au dat-o fără examen? glumi fata.

— Cu cascheta e altceva...

Dar nu-i spuse apoi niciodată ce e cu cascheta aceea.

Săptămîni la rînd, se văzură aproape în fiecare zi. Vali, întotdeauna primul sosit, îi păstra de fiecare dată un loc lîngă el. Dar rareori îşi ridica ochii de pe foile acelea ale lui, cu formule şi ecuaţii atît de complicate. Iar Maria care, în afară de multe secrete ale fizicii, învăţase acum pe dinafară şi viaţa lui Einstein, începea de obicei orice discuţie cu:

— Einstein spunea...

Valeriu o asculta în felul acela al lui, în aparenţă indiferent. Şi cînd voia s-o provoace, mormăia:

— Ei, ce mai spune Einstein?

— Einstein spune că nu merită să-ţi baţi capul cu memorarea unei formule pe care poţi s-o găseşti în orice manual.

Valeriu simţea împunsătura, dar îi răspundea tot cu ochii în carte:

— Pe timp de furtună, cînd vasul plonjează de la-nălţimea unui bloc cu zece etaje, e greu să-ţi mai aduci aminte unde-ai pus manualul.

Pasionată acum de fizică, Maria mai găsea totuşi timp şi pentru altceva. Aşa ajunse, într-o bună zi, şi la Dante.

— «Priveşte-mă! Sînt eu. Sînt Beatrice», îi spuse ea în ziua aceea viitorului «lup de mare». Nu-i așa că-i frumos?

Nici un răspuns.

Dar a doua zi, Valeriu o aștepta cu un volum de Arghezi, deschis, ca din întîmplare, la o pagină cu versuri subliniate:

«E-o insulă? un munte? o apă? un deșert?
De ce-ar sfîrși-n pustie călătoria noastră?
Ne-a mai rămas s-ajungem, acolo, poate-un sfert
Din calea străbătută, jos verde, sus albastră?»

Maria simțise atunci o bătaie de inimă parcă necunoscută. Totuși, izbucnise în rîs:

— Marinarul meu face progrese. Salt spre Alecsandri!

Se cunoșteau încă destul de puțin. Din orele acelea calme de bibliotecă. Din plimbările scurte, de fiecare seară, pe sub plopi foșnitori. Din discuțiile lor niciodată duse pînă la capăt, transformate uneori, după două-trei replici, în monolog. «Cred, totuși, că-i sînt absolut indiferentă, își spuse tristă Maria. Nu mi-a spus niciodată nimic despre ochii mei, despre mîinile mele, despre părul meu. Dacă mi-ar veni ideea să apar mîine tunsă la zero, cred că nici nu ar observa».

Dar a doua zi, Valeriu nu se arătă de loc pe la bibliotecă. «Bine că nu m-am tuns», se amuză la început fata. Apoi privi în zadar, cu neliniște și cu speranță, pînă tîrziu, cînd vocea pițigăiată a bibliotecarei o anunță din nou că programul zilei se terminase, înspre ușa care se deschidea la fiecare minut. «O fi cumva bolnav», își spuse ea, îndreptîndu-se către casă. Dar în colțul străzii o aștepta el.

— Ce-i cu tine? îl întrebă fata, la început surprinsă, apoi bucuroasă.

— Ce să fie? Mi-am pregătit bagajele. Mîine plec la Constanța. Încep examenele. Ai să-mi ții pumnii, nu?

— Îți promit, îi spuse Maria. Îți promit c-am să-i țin strînși, strînși.

— Și mai promite-mi ceva, îi ceru atunci el. Promite-mi că n-ai să desfaci ziarul ăsta pînă cînd nu ajungi în camera ta.

Și Vali se făcu nevăzut, pe străzile întortocheate ale orașului.

Maria porni repede către casă. Deși, mai degrabă s-ar putea spune că alergă. Iar cînd ajunse, gîfîind, în camera ei, din ziarul acela mototolit și acum sfîșiat își scoaseră capetele firave trei boboci proaspeți de trandafir.

«Va să zică nu i-s tocmai indiferentă», vru să strige Maria, mîngîind bobocii aceia vineții și stingheri. Îi venea să alerge după el, pe stradă, să-l oprească și să-i ureze încă o dată drum bun. Dar nu știa cum l-ar fi putut găsi. «S-ar putea zice chiar că-i îndrăgostit cu adevărat, își spuse ea. Așa cum...»

Și simți parcă nevoia unei comparații care să-i confirme întrutotul sfioasele presupuneri. Spuse cu glas tare:

— Așa cum $E = m \cdot c^2$...

— Ai zis ceva? întrebă de alături mama.

— Citesc o lucrare de fizică, o încredință și se încredință, într-un fel, și pe sine Maria. Sînt unele formule pe care trebuie să le spui mereu cu glas tare, dacă vrei să le ții minte toată viața, zise ea, căutînd un pahar cu pereții înalți, în care să poată înflori în voie bobocii aceia atît de firavi și de stingheri.

Neagu Udroiu

Drumul spre EVEREST*

6

— Ce vă gîndiți să facem?

Privirea profesorului parcursese circular încăperea, trecînd rînd pe rînd prin dreptul fiecăruia, oprindu-se întrebător, ochi în ochi, acolo unde, în acea fracțiune de secundă era la rîndu-i privit. Veniseră toți. Clasa a 9-a A în plenul ei se afla în această sală, locul obișnuitelor discuții, pentru a se pronunța împreună asupra unei teme mai puțin sau deloc obișnuite.

Anul școlar se încheie curînd. Săptămînile afectate mediului înconjurător au rămas în urmă. Totul decursese ca într-un scenariu de film bine gîndit în prealabil, articulat cu grijă, cursiv, încărcat, e drept, dar pasionat. Studiile fuseseră catalogate, puse pe calculator și urmau să fie prelucrate în vremea următoare.

Reuniunea de azi îi obligă să recapituleze cu strîngere de inimă momentele escalei intermediare din înaltul munților. Sub ochii lor înfometați de verde se întindea, ca într-un tablou pictat orbește, teritoriul pădurii împietrite.

— Pădurea!

Exclamația fusese reluată pe tonuri diferite, cuvîntul spus tare sau abia șoptit avea aceeași rezonanță metalică. Entuziasmul din minutele ce precedaseră aterizarea se carbonizase la descoperirea acestui peisaj ciudat, nebănuit, provocator prin inedit, prin haina anacronică introdusă cu forța într-un mediu obișnuit să respire curățenie, să degaje prin fiecare detaliu plăcerea vieții. Ce se întîmplase aici? Cineva luase parcă fiecare copac în parte și-l tăvălise în neștire prin spuză, întinzînd cu migală cenușa, risipită în voie peste tot, avînd grijă să acopere trunchiul, să prindă cu străşnicie în chingă crengile stufoase, pînă la ultimul ram. Uscăciunea alungase viața din pădurea înfrumusețînd cîndva acest colț de lume, transformînd totul într-o scenă pe care personaje mute își prezintă trupurile lipsite de vlagă și de omenesc. Așa trebuie să arate o pădure de piatră.

— V-aș ruga să mă urmăriți, reluă profesorul, pregătit să deschidă discuția în jurul subiectului care-i preocupase, de atunci, fără oprire. Däduseră sfoară în țară la instituțiile interesate, semnalînd fenomenul subit de degradare intervenit în respectiva zonă, departe de ochiul și pasul întîmplător. Cum nu le ieșea din cap transplantul de negru operat peste noapte în vastul teritoriu al rezervațiilor alpine, subiectul apărea în discuție te miri cînd, adus și din dorința de a-și lămuri misterul acestei maree de coșmar, venite cine știe cum și cine știe de unde, dar mai ales voind să se dumirească pe ei că ar putea face ceva.

— Poate n-ar fi rău să ne urmăriți dumneavoastră pe noi, se înfipse la vorbă unul dintre băieți. Din cîte îmi dau seama, ar fi ceva idei, chiar dacă nu bat toate în același loc.

Era Val.

— Dacă te referi la faptul că eu nu-ți împărtășesc punctul de vedere, atunci n-ar fi rău să am prilejul să spun și de ce, se simți vizat Relu Drimă.

— Stați, am o idee!

Se făcu liniște în jurul mesei ovale care aduna la această oră pe toți cei douăzeci de la a «9 A». Toți fuseseră în expediție și avuseseră la îndemînă panorama copacilor izbiți de somn, decorul inert, agresiv în uniformitatea lui. Lipsea, firește, Al aflat acum cu clasa, la programul de tehnica temperaturilor joase. Lucra chiar el la o instalație numită simplu «CRIO» pe care grupa lor o promisese pînă la încheierea anului școlar. Deci, «douăzeci fără unu», ca să respectăm tipologia formulei știute, se gîndesc la un posibil plan de atac. Den promitea o idee: solicitase ascultare. Liniștea din jur, semnul convingător că fusese auzită reprezenta o invitație.

— Avem altceva de lămurit decît ce am putea face noi pentru dezlegarea acestei enigme? Se pare că nu. Prin urmare ar trebui să stabilim cum să trecem la treabă. Să pună fiecare pe masă proiectul propriu. Să alegem apoi, cum facem mereu, varianta optimă. MAC abia așteaptă să ne fie de folos.

MAC este calculatorul cel mare al școlii.

Relu Drimă se anunță la cuvînt în stilul lui: își drese vocea, își potrivi ochelarii în timp ce tăie aerul cu mîna, a semnal de atenție. Cu capul împodobit de părul creț și blond, de la un an la altul mai lung, mai creț și mai blond, începea să semene leit cu tatăl său, profesor de liceu.

— Nu prea cred să avem șanse și în concluzie mi se pare logic să renunțăm.

Reacția sălii nu se lăsă așteptată. Cîțiva rîseră dezaprobator.

— Stați, stați un pic. Este părerea mea și vreau s-o cunoașteți. Puteți să și rîdeți, nu mă deranjează. Și eu rîd cînd își spun unii din voi ideile. Pe undeva sîntem chit. Puteți să-mi spuneți ce putem noi face? Am anunțat pe cine trebuie, s-a intrat în alertă peste tot. Salutare și bonjour!

— Dacă eu îi dau dreptate lui Relu, o fac dintr-un anume punct de vedere: treaba e foarte grea, interveni Dinu T. Foarte grea. Eu unul nu știu de unde s-o apucăm. Și unde batem. Ce vrem exact?

— Ce vrem? Tot în faza asta sîntem? se arătă contrariată Den. Spun sincer că mă așteptam să ne umilești, aducînd deja un program desfășurător de la A la Z. Zău că da.

— Tu vrei să spui că știi acum, în clipa asta, ce s-ar putea rezolva prin contribuția noastră? La ce anume sîntem în stare să dăm o mînă de ajutor?

— Vezi, dragă Dinu, pe mine mă deranjează chiar această idee, felul cum pui tu problema. Noi nu trebuie să pornim la drum pe post de mînă de ajutor. Dacă ne înhămăm la treabă, s-o facem ca lumea. Noi, împreună cu toți cei ce ne pot fi de folos. Din școală sau din afara ei.

Profesorul simți nevoia să intervină:

— Am sentimentul că se conturează două tendințe. Una ne sfătuiește să stăm pe loc. Cealaltă, să mergem pînă la capătul Pămîntului. Doi poli...

— Nu este decît unul singur, și aici aș putea folosi cuvînt cu cuvînt ce spunea Den mai devreme, rosti cu vocea lui ușor sacadată, Val. Alternativa nu există și n-avem de ce să teoretizăm pe marginea ei. Ne apucăm de ceva, să săpăm pînă dăm de apă.

Se auziră cîteva bătăi din palmă.

— Să înțeleg că ne-am lămurit?

Vorbele profesorului fuseră urmate de gesturi aprobative venite din diferite puncte ale elipsei de chipuri orînduite în jurul mesei.

— Dacă tot despre asta discutăm, pierdem timpul, se auzi din nou vocea lui Den. Cine nu vrea, nu lucrează. Limpede? Mai bine să vedem încotro o luăm...

— Chiar este cineva dispus să renunțe?

Întrebarea se dovedi retorică. Profesorul nu avu decît să constate că nu-i răspunse nimeni.

— Vă ascult. Întrebarea este deci: încotro?

— Sînt aici mai multe piste și ele pretind să fie clasificate, începu Emil, a cărui voce se auzi azi, prima dată. Prin urmare, propun să considerăm ca obiect principal de investigație, cum ne putem proteja contra unei asemenea boli, cea care a provocat moartea unei întregi rezervații vegetale.

— Eu aș considera altfel lucrurile, consimți să iasă «din galerie» Cornel. Important mi se pare să ne lămurim dacă putem să redăm viața pădurii pe care am văzut-o cu ochii noștri părăsită de sevă, de păsări, de animale, de orice. Ce ziceți, să nu începem cu asta?

— Dar n-ai vrea să afli mai întîi numele bolii, stimate coleg? Problema centrală asta e: ce avem în față? Cum se cheamă cauza veștejirii copacilor, a uscării lor.

Vorbise, bineînțeles, Den. Urmară minute lungi de conversații în doi, în patru, în șase. Se schimbară fraze între vecinii de scaun, în cruciș peste masă, stopate și reluate cu ajutorul profesorului, atent la ce se spune gata să tempereze excesul de zel, gata oricînd să se manifeste, în lipsa argumentelor.

Cînd ce era de lămurit părea a se fi lămurit, încercă să sistematizeze într-o ordine cam la întîmplare sugestiile făcute de-a lungul acestei prelungite dezbateri. Rămase ca la următoarea întîlnire, fixată peste trei zile, să fie conturată metodologia de lucru. Aveau timp, fiecare în parte și toți la un loc, să se gîndească la ce urmează.

Se ridicaseră de pe scaune, îndreptîndu-se spre ușă, cu aerul unor savanți pe care îi așteaptă în laborator lucrarea ce urma să le aducă Premiul Nobel. Vocea lui Val îi pironi locului, acolo unde se aflau:

— Mi se pare că am omis ceva foarte important...

(VA URMA)

MICUL TOBOŞAR DIN ANZI

Schiţă de ELENA POP

Sîntem într-un sătuc din Anzii peruani, unde am făcut un mic popas în drum spre orăşelul Pisac. E una din acele minuscule aşezări care s-au înfiripat cu sutele la graniţele dintre versanţii munţilor şi marile podişuri **(altiplano)** *dintre cele două lanţuri ale Anzilor. În unele din aceste zone, solul podişului îşi pierde fertilitatea, păstrînd-o doar pe mici porţiuni, uneori de nici un hectar, unde s-au înjghebat cătunele care, uneori, n-au nici zece case, ca şi acela în care ne-am oprit. Şi acum să vă spun de ce ne-am oprit. Din curiozitate. Dintr-un lan de porumb — «lan» e un fel de a spune, căci n-avea mai mult de vreo zece-cincisprezece metri pătraţi — se auzea o darabană infernală, însoţită de strigăte. Şi vedeam pietricele azvîrlite de nu ştiu cine spre cîteva păsări negre,* **gallinazos,** *care sînt mai mari şi cu picioare mai lungi decît ciorile de la noi. Apoi din porumbişte a ţîşnit un băieţaş, un puştiulică desculţ — să fi avut patru-cinci ani — cu o tobă mai mare decît el, agăţată de gît, în care bătea cu disperare. Şi ţipa. Apoi a apărut un alt băieţaş, şi mai mic decît cel cu toba, care, opintindu-se la marginea porumbişii, ochi cu piatra un* **gallinazo.** *Nu-l nimeri, dar îi zădărnici tentativa de a se apropia de lan.*

Peste cîteva clipe băieţaşul cu toba o tuli din nou în lan, pentru ca aproape imediat să revină îndreptîndu-se spre o **choza** *(colibă) din apropierea drumului, în faţa căreia o indiancă aprindea focul într-un fel de vatră de piatră. Ne apropiem şi noi de* **choza,** *încercînd să intrăm în vorbă cu băieţaşul cu toba. Dar nu ştia boabă de spaniolă.*

— S-a jucat şi acum i-e foame, nu? o întrebăm pe indianca ce o rupea în spaniolă.

— Nu s-a jucat, **a muncit** *— răspunde ea cu o umbră de zîmbet. Noi am semănat porumbul, iar el «seamănă» zgomot pentru a apăra porumbul. El cu toba, fratele său cu praştia alungă păsările. Dacă nu le-ar speria tot timpul, n-ar mai rămîne o boabă pe ştiuleţi.*

Aflăm de la însoţitorii noştri care ştiu **quechua***) *şi stau de vorbă şi cu indianca şi cu băieţaşul ei, care-şi strîngea toba la piept cu un aer grav, că de dimineaţa, de la cinci, pînă acum (era în jur de 11), cu mici întreruperi, cei doi fraţi au muncit într-una. «Trebuie să ştiţi, ne explică unul din însoţitorii noştri, că e vorba de o tradiţie, de perpetuarea unui obicei de sute de ani. Strămoşii indienilor de aici — incaşii — au introdus acest obicei, expresie a cultului muncii, a datoriei fiecăruia de a contribui, pe măsura puterilor, la treburile colectivităţii, ale familiei. Copiilor, chiar de la vîrsta de cinci-şase ani le insuflau mîndria de a fi utili. Izgonirea păsărilor cu toba şi cu praştia transforma pe nesimţite distracţia, pofta de joacă, pornirea firească spre hîrjoană într-o participare efectivă a copiilor la evitarea pierderii unei părţi a recoltei.*

Băieţaşul bătu, acum, în tobă, cu un gest de nerăbdare, apoi se lăsă în jos, inhalînd aburii care începeau să iasă din ceaunul pus la foc de maică-sa. Probabil că-i era foame, căci indianca, ridicînd din umeri, ca pentru a-i spune «Vezi şi tu că mîncarea încă nu-i gata», intră în **choza,** *de unde se întoarse cu un pumn de boabe de* **quinoa****) *prăjite, pe care le puse pe pielea întinsă a tobei. Apoi aruncă în apă cîteva grămăjoare de ierburi şi trei bucăţi de* **charqui** *(carne de lamă deshidratată printr-o tehnică moştenită tot de la incaşi). Dar focul — nu supa! — mirosea urît... Unul din însoţitorii noştri ne spune că mirosul vine de la tizicul cu care se face focul. «Lemne pe aici nu prea sînt... Cules de copii, este pus la soare pe împletituri de* **ichu** *(specie de graminee andină), din tulpinele căreia se fac şi rogojini pentru acoperirea caselor.»*

— Ne ajutăm cu toţii, intervine în discuţie indianca. Copiii, participă şi ei. Altfel n-am putea-o scoate la capăt...

Şi cu un gest tandru dădu de o parte părul ţîncului, care-i cădea pe ochi. Acesta ciugulea încet boabele de **quinoa** *de pe tobă. Apoi, întrebînd-o din ochi pe maică-sa cît mai e pînă-i gata supa şi, fiind, probabil, mulţumit de răspunsul pe care-l citi în privirea ei, prinse între două degete şi ultimul bob. Dar iată-l apărînd şi pe ţîncul cu praştia, care dă şi el tîrcoale ceaunului. Maică-sa s-a şi repezit în* **choza,** *aducîndu-i şi lui un pumn de* **quinoa.** *Băiatul îşi agăţă praştia de gît, înfuleca boabe de* **quinoa** *direct din palma maică-si. Apoi îşi îndreptă căutătura spre noi, ca pentru a dori să ştie ce facem pe aici. Îl întreb (maică-sa îi tălmăceşte întrebarea mea):*

— Ai doborît vreun **gallinazo,** *azi?*

— Am lovit cinci, răspunde el... Pe celelalte le-am speriat...

Apoi, dînd coate fratelui său, arătă spre cîteva **gallinazos** *care se lăsau în zbor spre mica lor porumbişte. Acesta lovi toba cu palma şi începu să chiuie, în timp ce fratele său scotea din buzunarul paltonaşului său cîrpit prin toate părţile două pietricele. Pe una o potrivi în gaica praştiei, iar pe cealaltă o băgă în gură, ca s-o aibă la îndemînă imediat după ce va zvîrli prima. Fug amîndoi, de le sfîrîie călcîiele, spre porumbişte.*

Pentru o clipă micul toboşar se opreşte, cu capul întors spre noi. Ca pentru a ne întreba: «Vă daţi seama ce ispravă facem?»

Cum să nu ne dăm seama...

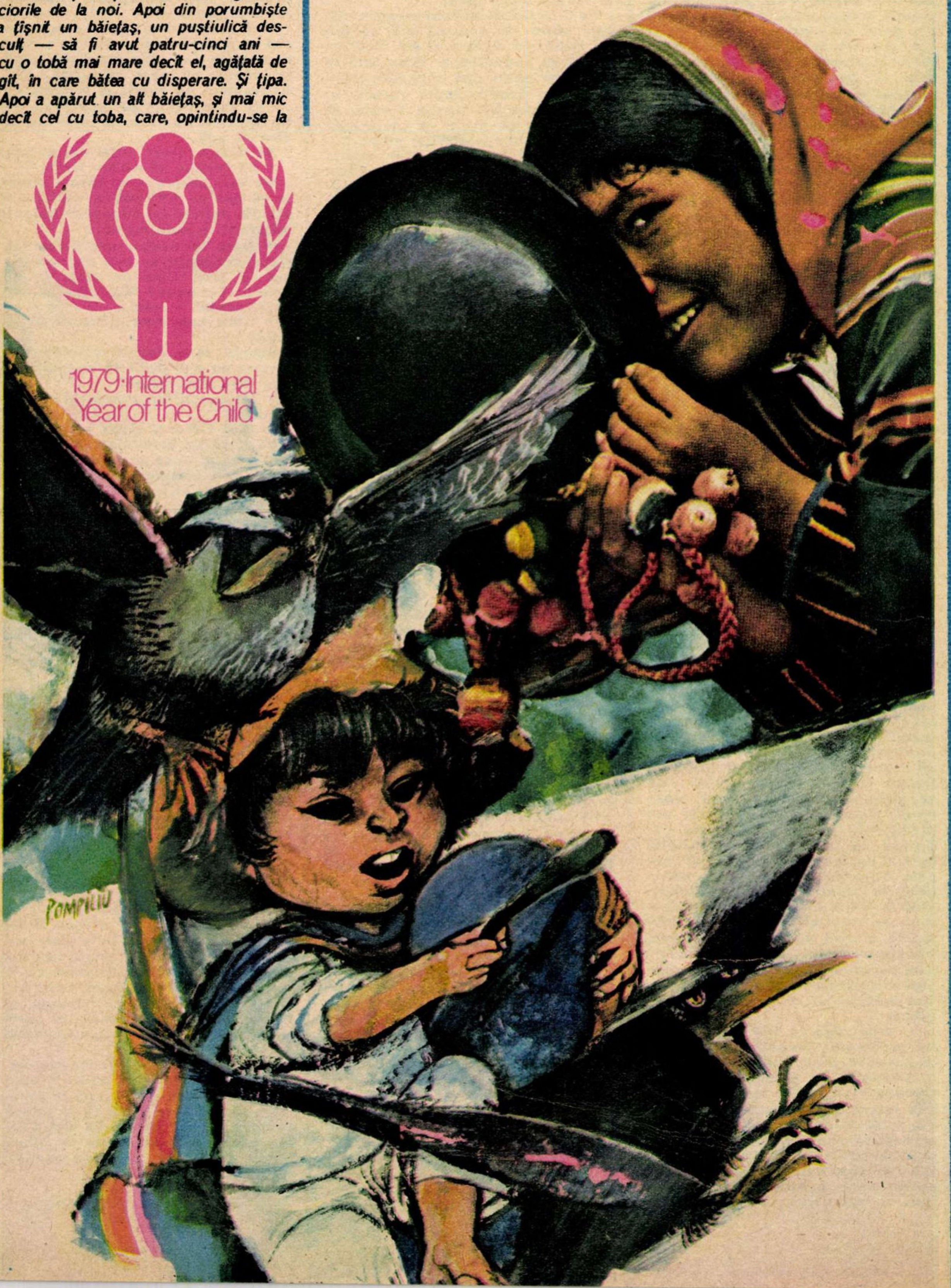

1979·International
Year of the Child

---

*) Aşa cum menţionam într-un reportaj din «Cutezătorii», majoritatea indienilor nu cunosc spaniola şi vorbesc limba **quechua.**

**) Quinoa = cereală andină.

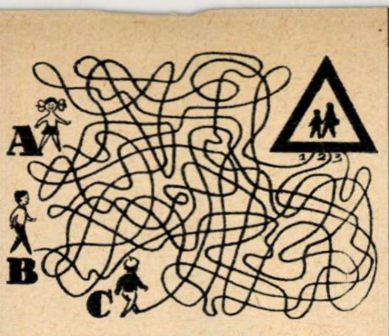

Care dintre cei trei mici prieteni va ajunge la indicatorul «Atenție, copii»?

●●●●●●●●●●●●

MONOVERB (6–8)

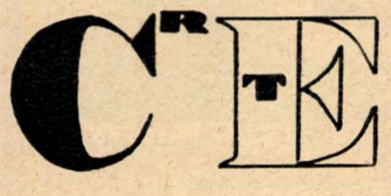

Dezlegare
CLARINET
C-LA-R-IN-E-T

●●●●●●●●●●●●

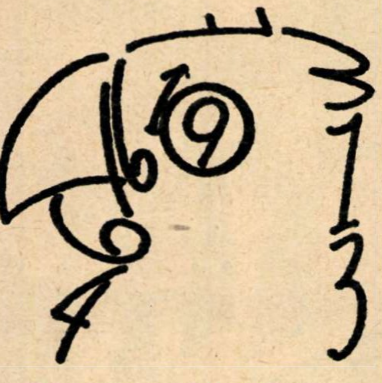

Din cîte cifre este formată figura de mai sus?

●●●●●●●●●●●●

Între cele două desene există opt deosebiri. Puteți să le descoperiți?

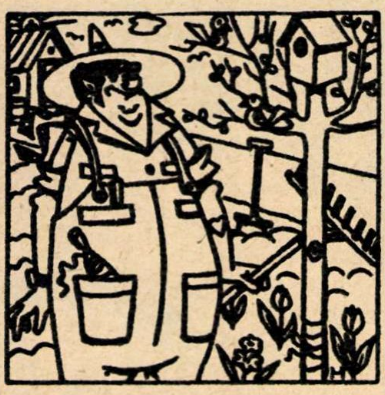

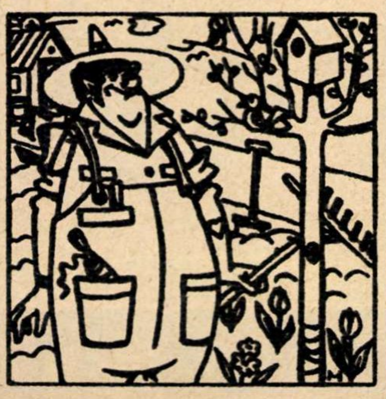

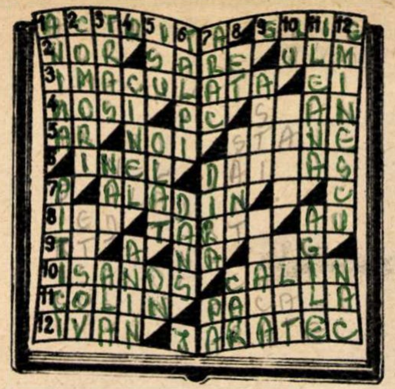

EROI DE BASM

ORIZONTAL: 1. Interpretele celor trei fete de împărat: Maranda, Milena și Sorina din poemul dramatic «Înșir-te mărgărite» de V. Eftimiu (sing.). Pămîntul, pe care îl atingea gigantul Anteu pentru a-și recăpăta forțele (mit.). 2. Locul unde a fost azvîrlit Ghenarul din basmul «Făt-Frumos din lacrimă», inspirat marelui Eminescu de creația populară. Echivalentul dragostei față de tatăl său a fiicei celei mai mici și mai înțelepte. Arbore. 3. Albă ca Zăpada. Aceia. 4. Proprietarul cocoșului, căruia acesta i-a adus nemăsurate bogății (pl.). Perrault Charles, autorul poveștilor «Scufița Roșie» și «Motanul încălțat» (abr.). Șarpele de metal. 5. Măsură agrară. Neuzate. «Monumentele» de piatră din pădurea vrăjitoarei (Grimm). 6. Obiect de podoabă care-l făcea invizibil pe păstorul frigian Gyges. Zînele din cîntecele și poveștile create de letoni. 7. Deținea o lampă în stare să îndeplinească orice dorință. 8. Unul din fiii caprei. Tratat. Simbolul metalului din care erau făcute merele în «Prîslea cel voinic...» 9. Carete! Nea! Sport de iarnă. 10. Ne-a lăsat poezia «Zîna». «Zburătorul cu negre plete» al lui Eminescu. 11. Autorul volumelor de poezie pentru copii «Basmele omului» și «Zece povești pitice». Personaj popular poznaș, simbol al isteţimii, erou al multor întîmplări hazlii și pline de tîlc. Posesorul turbincii vrăjite. Hrană pentru armăsarul lui Harap Alb.

VERTICAL: 1. A face să prindă viață marionetele. Micuț și bărbos, păzitor de comori sau făcînd parte din alaiul Albei ca Zăpada (pl.). 2. Descoperite într-o peșteră de către Ali-Baba. Autorul cunoscutului basm «Căluțul cocoșat». 3. A scos paloșul! Munte în R.S.Cehoslovacă. Balaur oltenesc. 4. Ghici ghicitoarea mea! Arin. 5. Oraș în R.P. Chineză. Sol (înv.). La șotron! 6. Două la picioare și una în fundul pămîntului. Jocul zînelor în nopțile cu lună. 7. Sprijinul viței de vie. Urmă. Deasupra calului. 8. Pete! Obstacol... adînc. Vehiculul din care șireata «cumătră» a sustras peștele. 9. Aceștia (pop.). Partea superioară a capitelului unei coloane. 10. În lume! La aripi (sing.). Ținut, regiune. 11. Cosînzeana cea frumoasă. Îndemînatic, iscusit, priceput, bun, descurcăreț, așa precum este eroul care întruchipează binele în basme (fem. pl.). 12. «Făt-Frumos din lacrimă» este una din scrierile acestui mare poet român. În nacelă!

DICȚIONAR: NAD, ISU, OLAT.

DIN ISTORIA CIVILIZAȚIEI

Trăsura devine automobil

Cu toate că se fabricau la scară industrială, trăsurile automobilistice aveau la începutul secolului forma trăsurilor obișnuite. Volanul era o simplă manivelă, roțile din față erau mai mici, în conformitate cu moda trăsurilor cu cai de la finele veacului trecut, conducătorul și pasagerii se urcau ca în birjă — portierele încă nu apăruseră. În preajma primului război mondial apar primele modele de automobil cu uși laterale în față. Locul roților de rezervă se mută la spate. Volanul, apărut prin 1898, ia poziție înclinată, ceea ce face ca automobilul să se lungească, evoluînd spre o formă proprie.

Un element deosebit în trecerea de la trăsura automobilă la automobilul propriu-zis l-a constituit frînarea. Înainte de 1914, mai toate automobilele aveau frînă doar pe două roți, aceasta constituind un inconvenient mereu mai mare, pe măsura creșterii vitezei de circulație. Constructorii și-au dat seama că frînarea pe numai două roți este ineficace și au trecut la adaptarea diferitelor sisteme în care frînarea se realizează pe toate cele patru roți.

La sfîrșitul secolului trecut, un tînăr construiește un automobil original, superior din punct de vedere tehnic celorlalte, uimindu-și contemporanii. Este Louis Renault, care-și realizează mașina într-un mic atelier instalat într-un hangar. Noutățile aduse de Renault și care au împins construcția de automobile pe o nouă treaptă erau două organe noi imaginate de el. Prima — cutia de viteze — a făcut ca schimbarea vitezelor să se realizeze cu ușurință, înlăturîndu-se și zgomotul. A doua a constat în înlocuirea lanțului care asigură transmiterea forței de la cutia de viteze la puntea motoare printr-o priză directă, transmisia mișcării de la arborele motor făcîndu-se de-a dreptul la puntea din spate. Cu alte îmbunătățiri asemănătoare, Renault reușește să construiască automobile tot mai perfecționate, care, la 28 august și 29 octombrie 1899, cîștigă cursele Paris-Trouville și Paris-Rambouilles.

EMIL MUNTEANU RETEVOESCU

DAN VASILE

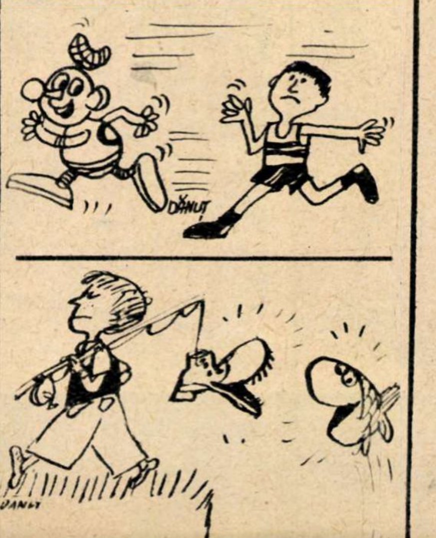

NIC NICOLAESCU

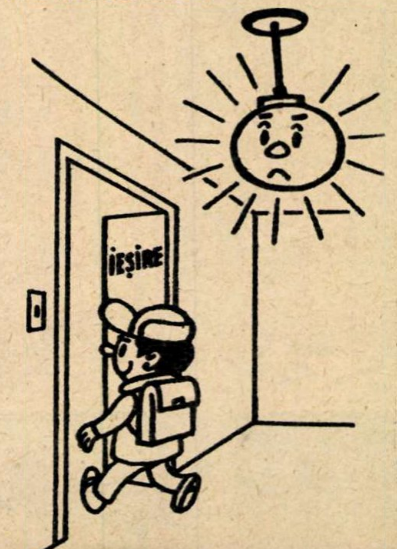

FILATELIE ȘI ARHITECTURĂ

O temă filatelică deosebit de interesantă este a monumentelor istorice românești, opere arhitecturale de o neobișnuită frumusețe și valoare. Lor le-au fost dedicate numeroase emisiuni filatelice. Astfel, în 1967, cu prilejul Anului internațional al turismului, apar o serie de timbre românești cu reproducerea Voronețului, ctitoria lui Ștefan cel Mare din 1488, și o frescă exterioară ce datează din 1547, alte timbre înfățișînd Palatul de la Mogoșoaia (construit de Constantin Brîncoveanu în 1702), Cetatea Neamțului (din vremea lui Petru Mușat, secolul al XIV-lea), turnuri ale breslelor, Castelul de la Criș etc. Emisiunea este însoțită de o coliță ce reprezintă harta țării noastre.

În 1968 apar șase piese filatelice, prezentînd, printre altele, Curtea Domnească de la Tîrgoviște, ansamblu ce datează din vremea lui Mircea cel Bătrîn (începutul secolului al XV-lea).

Obiective arhitecturale de prim rang găsim și în piesele filatelice din ultimii ani: Ateneul român (1968), Palatul Republicii (1961), Sala Expoziției Economiei Naționale (1962) și altele. Din 1970 apar serii ca: monumente de artă, arhitectură etc.

I. PENESCU

●●●●●●●●●●●●

POMPILIU

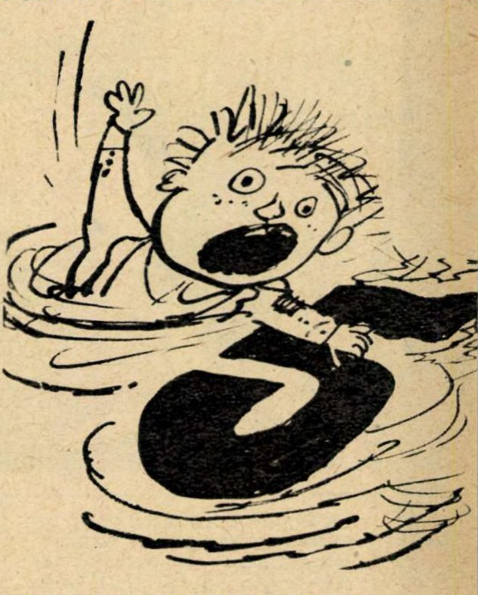

●●●●●●●●●

Cutezătorii

Redactor șef:
MIHAI NEGULESCU
Redactor șef adjunct:
OVIDIU ZOTTA
Secretar responsabil
de redacție:
IOAN DONCA

Prezentarea artistică:
POMPILIU DUMITRESCU
Prezentarea tehnică:
NIC NICOLAESCU

Redacția: Piața Scînteii nr. 1. București 33. Telefon: 17 60 10; ADMINISTRAȚIA: Editura «Scînteia» TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departamentul export-import presă P.O.B. 136—137 telex: 11226, București.

12 pagini, 1 LEU
index 41033

BUREBISTA

9

13

REZUMATUL EPISOADELOR PRECEDENTE: Prin supunerea lor față de Roma, cetățile grecești de la Pontul Euxin făptuiseră un act potrivnic intereselor poporului dac. Regele Burebista pornește o expediție împotriva acestor cetăți. Olbia este asediată și cucerită.

Scenariu:
VASILE MĂNUCEANU

Desene: SANDU și
THEODORA FLOREA

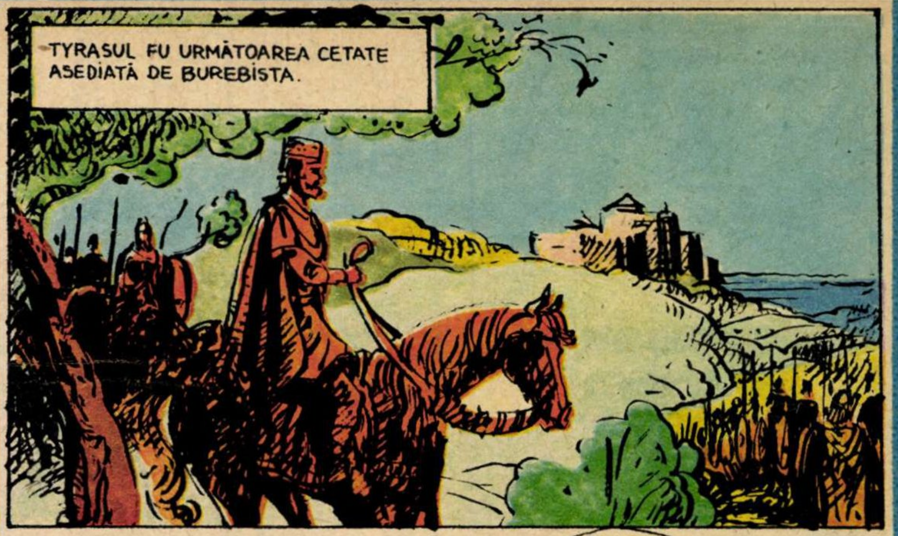
TYRASUL FU URMĂTOAREA CETATE ASEDIATĂ DE BUREBISTA.

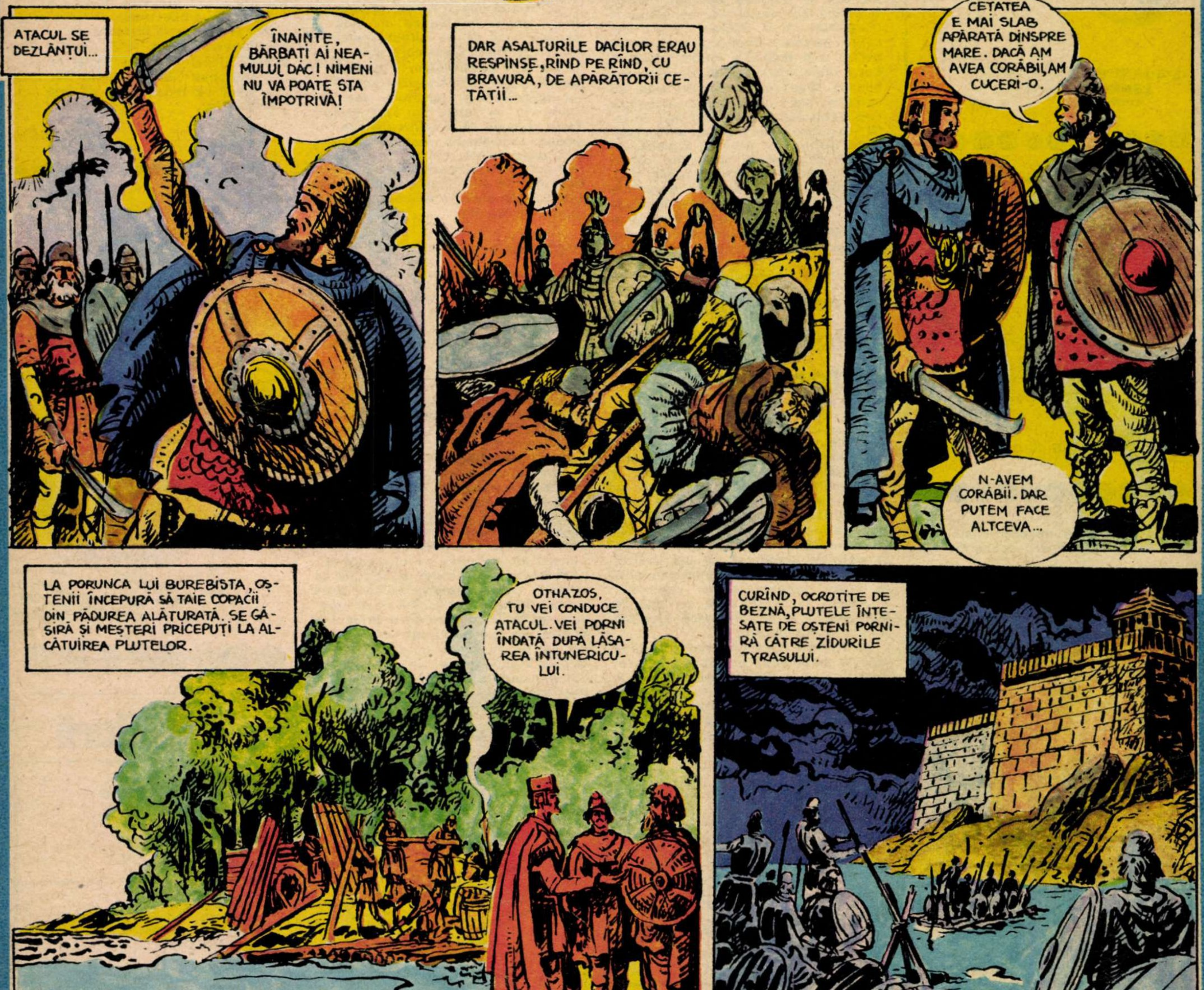
ATACUL SE DEZLĂNȚUI...
ÎNAINTE, BĂRBAȚI AI NEAMULUI DAC! NIMENI NU VĂ POATE STA ÎMPOTRIVĂ!
DAR ASALTURILE DACILOR ERAU RESPINSE, RÎND PE RÎND, CU BRAVURĂ, DE APĂRĂTORII CETĂȚII...
CETATEA E MAI SLAB APĂRATĂ DINSPRE MARE. DACĂ AM AVEA CORĂBII, AM CUCERI-O.
N-AVEM CORĂBII. DAR PUTEM FACE ALTCEVA...
LA PORUNCA LUI BUREBISTA, OSTENII ÎNCEPURĂ SĂ TAIE COPACII DIN PĂDUREA ALĂTURATĂ. SE GĂSIRĂ ȘI MEȘTERI PRICEPUȚI LA ALCĂTUIREA PLUTELOR.
OTHAZOS, TU VEI CONDUCE ATACUL. VEI PORNI ÎNDATĂ DUPĂ LĂSAREA ÎNTUNERICULUI.
CURÎND, OCROTITE DE BEZNĂ, PLUTELE ÎNTESATE DE OSTENI PORNIRĂ CĂTRE ZIDURILE TYRASULUI.

(VA URMA)

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
21
Cutezătorii
JOI,
24 MAI
1979
ANUL XIII
(NR. 608)
EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

PATRULE ȘCOLARE DE CIRCULAȚIE
CONCURSUL REPUBLICAN
EDIȚIA X BUCUREȘTI 1979

Care dintre pionierii «agenți de circulație» s-au dovedit a fi mai bine pregătiți cu prilejul recentului concurs «Cea mai bună patrulă de circulație»? Răspunsul îl găsiți în paginile 6—7.

O planetă a copilăriei alcătuită din miracolul culorilor (pagina 3).

„ARMONIE"
Foto: GH. VINTILĂ

FIECARE PIONIER – O FAPTĂ DE MUNCĂ PENTRU ÎNFLORIREA PATRIEI

În suita amplelor acțiuni desfășurate sub acest generic, pionierii buzoieni ne transmit un bilanț rodnic, elocvent pentru hărnicia, spiritul gospodăresc și promptitudinea îndeplinirii tuturor inițiativelor prevăzute în calendarul acestei primăveri de muncă febrilă. Limbajul cifrelor e edificator în acest sens pentru cei 1 200 de pionieri din comuna **Zărnești** care au plantat 16 000 puieți de salcîm. Ei țin totodată să menționeze și numele... premianților în catalogul hărniciei: Mariana Dragu, Adrian Iosif, Vasile Mircea, Valentin Codreanu, Mariana Stoica, Camelia Manta. Colegii lor din comuna **Merei** consemnează lapidar: 825 de pionieri au plantat 17 500 puieți în raza localității. Iar noi, în termeni la fel de succinți, notăm: alături de **modestie** citiți **hărnicie.** Șoseaua națională ce străbate satele **Plevna, Grebănu, Homești, Livada** e străjuită de 1 320 pomi de... vîrsta acestei primăveri, plantați de pionierii unităților din localitățile menționate. Adăugați la aceștia, 4 kilometri amenajați cu spații verzi, cu frumoase peluze de flori. Constructorii din comuna Calvini pot spune că ucenicii lor cu cravată de pionier au lucrat și **mult,** și **bine.** Pionierii au ajutat la transportul materialelor și la unele lucrări de zidărie pentru noul local de școală.

● Pionierii din județul **Mureș** ne informează că în cadrul recentelor acțiuni de muncă patriotică se evidențiază unitățile școlilor generale din **Aluniș, Deda, Ernei, Saschiz** care au ajutat la curățirea pășunilor de pe raza acestor localități; la întreținerea parcurilor și amenajarea spațiilor verzi s-au distins pionierii Școlilor generale nr. 1 și 2 din orașul **Luduș,** iar în localitățile Roșiori și Gheja pionierii au efectuat lucrări de întreținere a pepinierelor de nuci și duzi.

● **«Orașul meu ca o floare»** este genericul acțiunii pe care pionierii din **Tîrgu-Lăpuș** (județul Maramureș) au lansat-o la începutul acestei primăveri. O vizită în orașul lor poate confirma că sporul de frumusețe și prospețime îl datorează și acestor foarte tineri, dar buni și harnici gospodari.

FOTOCRONICĂ PIONIEREASCĂ

1. «Din răsadniță direct pe cîmp». **Foto: Casa pionierilor și șoimilor patriei Sărmașu, județul Mureș.**

2. «O lume își descoperă tainele la microscop. **Foto: Lucian Anghel, Casa pionierilor și șoimilor patriei Băilești, județul Dolj.**

3. «Astăzi noi sîntem de serviciu!» **Foto: Cercul Școlii generale Băroiu, comuna Tetoiu, județul Vîlcea.**

4. «Ne pregătim să preluăm ștafeta în meseria de sudor». **Foto: Cercul Școlii generale nr. 1 Oțelul Roșu, județul Caraș-Severin.**

LABORATORUL FOTOCRONICII. Dragi prieteni! Rubrica noastră așteaptă în continuare fotografiile cu subiecte din cele mai variate domenii, începînd, evident, cu activitățile detașamentului și unității din care faceți parte. Imagini din sălile de cursuri, din laboratoare, de la activitățile de muncă patriotică, sportiv-turistice și cultural-artistice, dar și momentele de recreere, de destindere, binemeritate după o zi de muncă, pot constitui tot atîtea subiecte interesante pentru un fotoreporter sîrguincios.

2

1

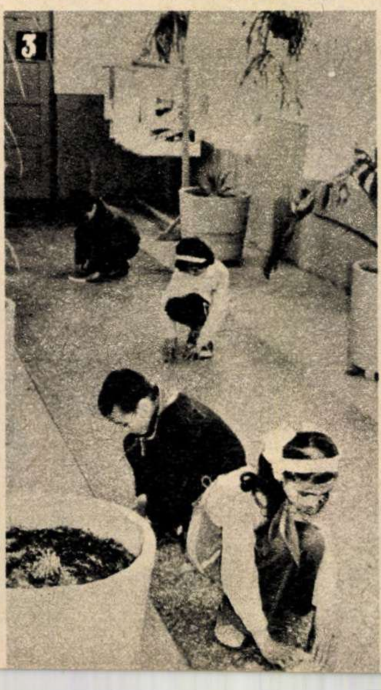
3

4

Copil al dragostei copil al Terrei

Ochi mari, planete visătoare
deschise către Cosmos fără teamă —
copil al Terrei, lîngă piept de mamă,
precum Pămîntul lîngă Soare,

copil al dragostei, copil frumos
cu brațe albe, galbene sau negre,
tu — luminat de-a omenirii veghe —
ești însuși viitorul!
Iată, scos

din vechi amaruri, globul își ridică
spre tine gînd de pace și lumină.
Nu, mîna ta nu este mică —
ea poate visul nostru să îl țină.

Cu dragoste planeta te privește
cum sorbi putere la al mamei sîn;
să crești, om între oameni, voinicește
tu — ziditor al păcii și stăpîn.

În mîna ta — speranță și tezaur —
ții cheile bătrînului Pămînt...
Destinul tău e dincolo de aur,
sub schije nu te vom lăsa nicicînd!

Cînd tu scîncești, puteri renasc în mine;
surîzi — popoare biruie ce-i greu.
Fii arhitect mileniului ce vine.
Să-ți fie prietenia crez mereu!

Și crești în dragoste nemărginită,
cu pașii tăi planeta luminînd.
Copil viteaz și Mamă fericită —
simbol al bucuriei pe pămînt...

MIHAI NEGULESCU

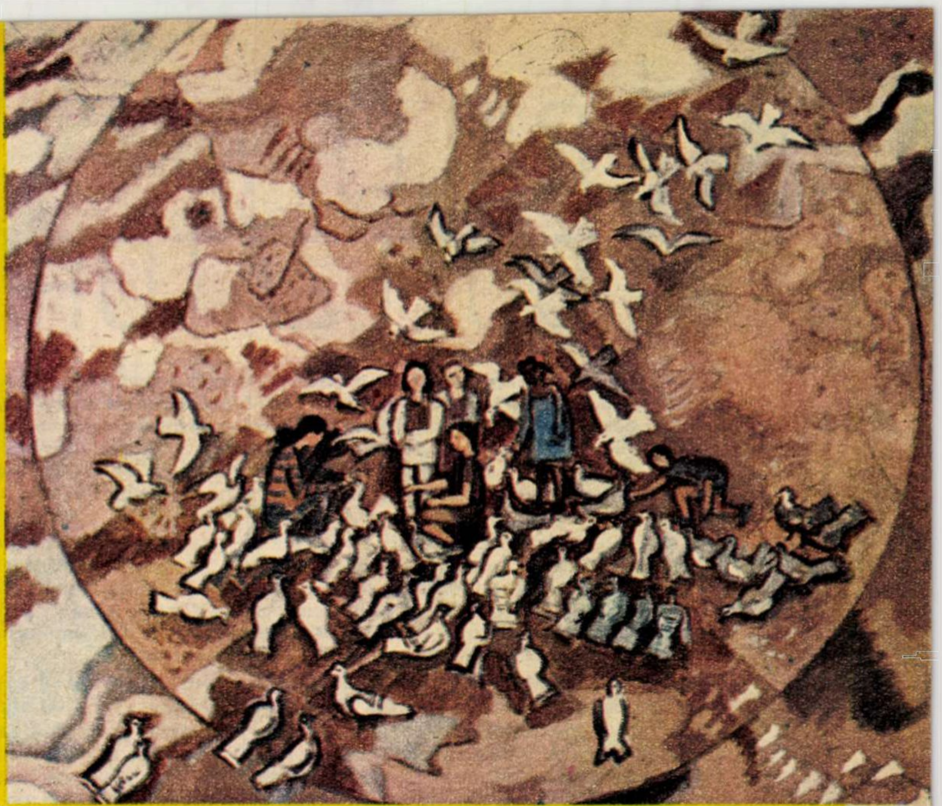

Planetă a copilăriei

Întîlnirile purtătorilor cravatei roşii cu tricolor, cu prestigioase personalităţi ale vieţii noastre cultural artistice şi ştiinţifice fac parte din bogatul peisaj al vieţii pionereşti. De data aceasta, fotoreporterul nostru i-a surprins pe copii împreună cu Brăduţ Covaliu, strălucită personalitate a picturii moderne româneşti, unul dintre cei mai autentici artişti. Pionierii au urmărit cu interes ciclul de tablouri «Păsări», de o mare forţă artistică şi care alături de ciclul «Zburătorii» sau de cel dedicat satului constituie o viguroasă meditaţie poetică despre aspiraţiile omului, despre căutările sale, despre setea sa de cunoaştere. Armonia culorilor, vibraţia luminii, fuzionînd cu desenul se constituie în compoziţii care nu se pot uita.

Răspunzînd pionierilor la o întrebare privitoare la modalităţile artistice prin care se exprimă, pictorul, a spus:

— Eu văd ideile în culori şi le organizez în desen.

Referindu-se, apoi, la ceea ce trebuie să ştie un copil atunci cînd pictează, Brăduţ Covaliu a adăugat:

— Dacă te simţi tentat atunci cînd ţi se oferă culori să le aşterni pe carton, s-o faci după îndemnul inimii, al fanteziei tale! Nu imita şi nu te lua după modele! Desenul se învaţă cu timpul şi dacă reuşeşti să îmbini arta culorii cu desenul, te afli pe drumul cel bun.

Urmărind, în continuare, ciclul de tablouri dedicat copiilor «Baloane roşii», «Copii cu porumbei», (reprodus şi în revista noastră), «Copii cu zmeie», pionierii au ascultat cu interes cîteva explicaţii ale pictorului.

— Observaţi liniile sinuoase care taie globul, înşurubarea în zbor. Am urmărit să exprim vastitatea orizontului, tensiunea ideii de expansiune spirituală, caracteristică omului, spontaneitatea, exuberanţa, atît de vizibile în jocul copiilor. Omul visează, năzuieşte încă din prima sa copilărie. Îi cunosc bine pe purtătorii cravatei roşii cu tricolor, le ştiu aspiraţiile, generozitatea, dăruirea în muncă, responsabilitatea deopotrivă cultivate în Organizaţia Pionierilor. Lor, tuturor copiilor ţării mele, România Socialistă, cît şi copiilor de pe întreaga planetă le-am dedicat acest ciclu de tablouri în dorinţa de a aduce modestul meu omagiu Anului Internaţional al Copilului.

B. CARAGIALE

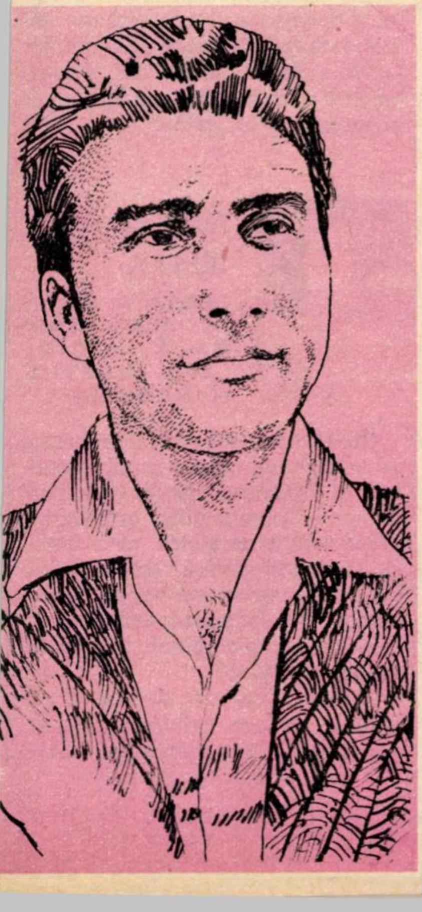

OMUL CU 800 DE PRIETENI CUTEZĂTORI

Aflîndu-mă printre pionierii din comuna Mălureni, judeţul Argeş, am constatat că în discuţiile cu ei era amintit destul de des un nume — acela al preşedintelui Consiliului comunal al Organizaţiei Pionierilor. Fie că vorbeau despre rezultatele pe care le obţin la învăţătură cei aproape 800 de purtători ai cravatei roşii cu tricolor din comună, ori despre activităţile tehnico-aplicative, despre acţiunile de muncă patriotică sau despre modul în care îşi petrec timpul liber, de fiecare dată asociau succeselor şi realizărilor lor acelaşi nume: profesor Nicolae Lis Roşu.

«Încă de la planificarea activităţilor — *îmi spun interlocutorii mei* — **ne consultăm cu tovarăşul profesor Roşu, discutăm împreună mai multe variante, stabilim ordinea de prioritate a organizării şi desfăşurării unor acţiuni. Şi tot împreună sîntem şi la realizarea lor».**

Am înţeles de la pionieri că preşedintele Consiliului comunal al Organizaţiei Pionierilor îşi desfăşoară activitatea astfel încît ei îl simt că face parte pur şi simplu din colectivul lor.

«Ne preocupă găsirea metodelor de a-i determina pe colegii cu rezultate slabe la învăţătură să muncească mai mult. Cu ajutorul tovarăşului profesor Roşu am reuşit să-i cunoaştem mai bine pe acei colegi, să aflăm ce probleme îi influenţează în modul de pregătire, care este climatul din familiile lor. Am înfiinţat şi «sfatul omeniei pionereşti», în cadrul căruia discutăm de la om la om cu elevii certaţi cu disciplina ori cu învăţătura».

Întîlnindu-mă cu un grup de pionieri care tocmai se îndreptau spre un obiectiv al muncii patriotice, aflu că aceste acţiuni au ajuns să aibă un ecou mai mare în rîndurile tuturor pionierilor după ce tovarăşul Roşu le-a vorbit despre transformările pe care le va cunoaşte comuna în viitor, despre contribuţia pe care ei şi-o pot aduce la dezvoltarea economico-socială a localităţii.

Iată o iniţiativă care se bucură de participarea intensă a pionierilor. În comună locuiesc mai mulţi bătrîni, oameni care trebuie să fie ajutaţi. Încă din toamnă, tovarăşul Roşu le-a sugerat crearea unor echipe pionereşti care să-i ajute pe aceşti oameni în toate anotimpurile la o serie de treburi gospodăreşti.

Mărturisesc că toate aceste precizări mi-au sporit dorinţa de a-l cunoaşte pe cel căruia pionierii îi spuneau cu o atît de firească şi convingătoare expresie: **«Este un adevărat prieten al nostru».** *Nu mi-a fost uşor să-l găsesc. Pe la şcoală*

IOAN VOICU

(CONTINUARE ÎN PAG. 9)

MERITUL
PIONIERESC

GALERIA CUTEZĂTORILOR

Pionierii cutezători ai zilelor noastre sînt eroii noștri, atît în viața de zi cu zi, cît și în împrejurări de excepție, ei confirmînd un adevăr pe care-l iubim: cei de mîine, oamenii visați și doriți ai viitorului, se oglindesc în copiii de azi, demni purtători ai cravatei roșii cu tricolor.

În ziua de 5 mai a.c. a avut loc la București acțiunea pionierească organizată de C.N.O.P. și revista «Cutezătorii», în cadrul Anului Internațional al Copilului, cînd s-au înmînat diploma și medalia «Meritul pionieresc» unui număr de douăzeci de pionieri din întreaga țară, pionieri care s-au distins prin fapte deosebite de cutezanță și omenie. Au participat la festivitate reprezentanți ai C.N.O.P., ai Ministerului educației și învățămîntului, ai Inspectoratului general al Miliției, ai Muzeului de istorie a R.S.R., numeroși invitați, pionieri, profesori, părinți.

Distincțiile au fost acordate pe baza hotărîrii Biroului Consiliului Național al Organizației Pionierilor și au fost înmînate de tovarășul Vasile Văcaru, vicepreședinte al C.N.O.P., care i-a felicitat călduros pe cei distinși. Pionierii Marilena Boldiș și Adrian Tulbure au luat cuvîntul, mulțumind în numele premiaților pentru înalta apreciere acordată.

În continuare, pionierii cutezători, sosiți, unii dintre ei, cu acest prilej, pentru prima oară în Capitala țării, au vizitat expoziția «Dovezi ale dragostei, înaltei stime și profundei prețuiri de care se bucură președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, ale amplelor relații de prietenie și colaborare dintre poporul român și popoarele altor țări». De asemenea, au vizitat expoziția pionierească «Mulțumim din inimă partidului» și au făcut un tur al orașului București.

Această acțiune dedicată cutezanței pionierești va căpăta un caracter permanent, acordarea diplomei și insignei «Meritul pionieresc» urmînd să stimuleze în continuare faptele pionierești deosebite, curajul, omenia, principialitatea, corectitudinea în muncă, trăsături morale și etice care fac cinste purtătorilor cravatei roșii cu tricolor.

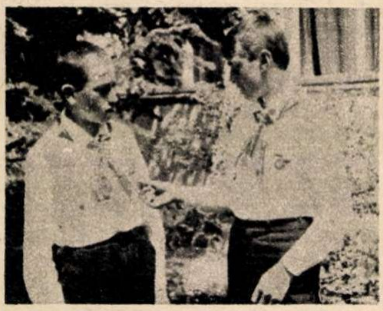

NICOLAE ARTENE și GRIGORE CERNICA,

CLASA A VIII-A, ȘCOALA GENERALĂ MOVILENI, JUDEȚUL GALAȚI

Nicolae și Grigore sînt foarte buni sportivi, înotători și fotbaliști. Într-o zi fierbinte de vară se aflau pe malul Siretului. Vasilica Iosif, o colegă de vîrstă mai mică, scăldîndu-se împreună cu prietenele ei în rîu, s-a lăsat în voia curentului care o împingea spre o bulboană de ape. Cînd și-a dat seama de primejdie, a început să se zbată, iar colegele ei au strigat spre mal, cerîndu-le ajutor lui Nicolae și lui Grigore. Ei s-au aruncat imediat în apă, au înotat cu siguranță și viteză, au făcut lanț. Venindu-le în ajutor și Costel David dintr-a VI-a, au reușit s-o aducă pe Vasilica la mal. Astfel, cei doi pionieri, buni înotători, au trecut de data aceasta o probă complementară performanței lor sportive și totodată superioară: au dat dovadă de cutezanță și omenie.

IOAN GHIC LĂPUȘTE,

CLASA A VIII-A, ȘCOALA GENERALĂ TARNIȚA, JUDEȚUL CLUJ

Zi frumoasă de octombrie. Pe terenul sportiv al școlii, băieții din detașamentele claselor a VII-a și a VIII-a își disputau «întîietatea» într-un amical meci de fotbal. O pionieră dintr-o clasă mai mică se îndreaptă în fugă spre ei strigînd: «În pădure a izbucnit un incendiu!» În panica creată, numai Ioan și-a păstrat calmul și curajul. Ca membru al cercului «Prietenii pompierilor» cunoaște bine măsurile necesare pentru localizarea unui incendiu. Mînuind cu grijă și pricepere extinctorul pe care-l luase de la școală, pionierul Ioan Ghic Lăpuște a reușit să stăvilească flăcările mistuitoare pînă la venirea pompierilor, salvînd copacii de la pieire. O faptă de pionier, de adevărat pionier, o faptă cu care se mîndresc azi toți purtătorii cravatei roșii cu tricolor, colegii săi de la școala din Tarnița.

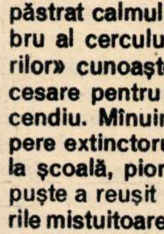

GIGI IONEL SIMION,

CLASA A VIII-A, ȘCOALA GENERALĂ SILIȘTEA, JUDEȚUL BRĂILA

Deși prin Siliștea nu trece nici un rîu, mai toți copiii de aici știu să înoate: un simplu canal de aducțiune, cu o adîncime de doi metri devenise de multă vreme bazinul lor de antrenament. Printre ei se afla în urmă cu peste patru ani și Ionel Gigi Simion, un băiețandru de numai 10 ani pe atunci.

Sîrguința cu care a învățat înotul i-a fost de mare folos în ziua de 20 octombrie a anului trecut. Era o duminică frumoasă de toamnă tîrzie, care le oferea prilejul unei scalde copiilor din Siliștea, prilej de care a crezut că se poate bucura și Gheorghe Ciupercă, elev în clasa a V-a. Deși nu știa să înoate, s-a avîntat totuși în apă. La un moment dat niște strigăte au atras atenția celor de pe mal. Cîțiva s-au aruncat în apă și s-au îndreptat spre el. Înotător mai bun și mai rapid decît ceilalți, Gigi Ionel a ajuns lîngă el chiar cînd băiatul era pe punctul de a se scufunda. Prinzîndu-l de păr, l-a tras spre mal. Gheorghiță, unul din cei patru copii ai familiei Ciupercă s-a ales cu o spaimă zdravănă, dar și cu hotărîrea ca în vara aceasta să învețe neapărat să înoate. Ionel este gata să-l ajute.

VIRGIL CRISTEA,

CLASA A VII-A, ȘCOALA GENERALĂ NR. 6, TURDA, JUDEȚUL CLUJ

Virgil era cunoscut de colegii săi ca un pionier conștiincios, disciplinat, activ, consecvent în comportamentul său, atît la școală, cît și acasă. În familie, este un fiu de ispravă și un frate grijuliu și tandru cu cele trei surioare mai mici. Astfel, portretul lui Virgil părea conturat complet. Dar, iată că o întîmplare dramatică prin care a trecut, i-a înnobilat chipul.

...Într-o zi, în iarna ce-a trecut Virgil trecea pe malul rîului Arieș cînd a auzit un strigăt cerînd ajutor Doi băieți din clasele primare, imprudenți, Vicenziu Mărincean ș Nicușor Olaru, au încercat să traverseze rîul. Gheața s-a spart și ei au căzut în apă. Virgil a sărit să-i salveze. Pe Vicenziu a reușit să-l tragă deasupra gheții, a încercat același lucru și cu Nicușor, dar gheața s-a spart din nou și Nicușor și-a pierdut viața. Însăși viața lui Virgil era în pericol. Aproape înghețat, a reușit totuși să înoate, pînă cînd tînărul muncitor Ioan Ciorea ce se afla atunci, în trecere l-a ajutat să-l salte pe mal.

MARILENA BOLDIȘ,

CLASA A VII-A ȘCOALA GENERALĂ VAȚA DE JOS, JUDEȚUL HUNEDOARA

Marilena mărturisește firesc, logic: «După părerea mea oricare pionier adevărat ar fi procedat la fel...»

Conduita Marilenei oglindește o trăsătură de caracter frumoasă și prețuită: cinstea. Iar fapta ei pionierească o conține: într-o zi, a găsit în drum spre Căzănești, o servietă cu suma de 100 000 lei. Suma aceasta, foarte importantă, a ajuns, bineînțeles, în mîinile păgubașului, casier la I.P.E.G.

Marilena, pionieră fruntașă la învățătură, deținătoare de trei ori a diplomei și insignei «Pionier de frunte», rostea în cuvîntul ei de mulțumire cu prilejul primirii diplomei și medaliei «Meritul pionieresc»: «Sînt convinsă că prin dăruire și devotament, prin nețărmurită dragoste față de patrie și de partid — vom face mereu din deviza noastră «Tot înainte!» un îndreptar în muncă și în viață».

MARIA HUSTY,

CLASA A VIII-A, ȘCOALA GENERALĂ CICÎRLĂU, JUDEȚUL MARAMUREȘ

Nu, Marianei nu i-a fost teamă să se apropie de autoturismul răsturnat și înăuntrul căruia se aflau oameni. Oameni aflați în pericol, avînd nevoie de ajutor. «Mai eram cu încă trei colegi, dar ei n-au îndrăznit», ne spune ea, parcă încercînd să le scuze ezitarea.

— La ce te-ai gîndit în clipele acelea, Mariana?

— De fapt, nu prea am stat să mă gîndesc. Mi-am închipuit că s-ar putea să fie cineva lovit sau poate numai speriat. Am deschis mai întîi ușa din spate, unde erau doi copii mici, un băiat și o fetiță care începuseră să plîngă. După ce i-am așezat puțin mai încolo, m-am întors și am deschis cealaltă ușă și l-am ajutat pe șofer să iasă. Soția lui era rănită la cap și-i curgea sînge, așa că i-am condus la cea mai apropiată casă.

— Și?...

— Dînșii mi-au mulțumit că i-am ajutat să iasă din mașină.

Simplu și cu acel gen de modestie specifică adevăratului curaj, Mariana nu vede ceva ieșit din comun în fapta ei. Consideră că era un lucru firesc să ajute oameni aflați în pericol. Pentru gestul tău, gest de cutezanță pionierească, bravo, Mariana!

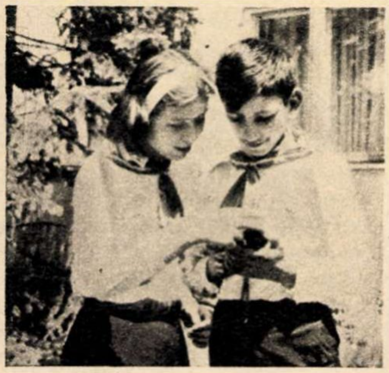

OXANA STAN și ION VLAONGA,

CLASA A VIII-A, ȘCOALA GENERALĂ REMEȚI, JUDEȚUL MARAMUREȘ

Iată două momente cheie dintr-o poveste frumoasă și «fără sfîrșit» a cutezanței pionierești.

Primul moment: o zi ploioasă, cînd apele Peceului Mic inundă partea de jos a comunei Remeți. Ion și Oxana sînt primii care iau inițiativa unei acțiuni de salvare a bunurilor materiale din gospodăriile inundate, îi mobilizează și pe ceilalți pionieri și izbutesc, evacuînd totodată și grajdurile amenințate.

Al doilea moment: Tisa se revarsă. Cei doi pionieri, împreună cu alți doi colegi aflați în zona din apropierea comunei zăresc o căprioară prinsă în apă, sub un copac, aproape prăbușit. Ei au ideea ingenioasă să confecționeze pe loc o barcă dintr-o cameră de tractor și cîteva scînduri, eliberează căprioara, apoi o îngrijesc pînă ce gingașa locatară a pădurilor se tămăduiește.

— Ce spun cetățenii pe care i-ați ajutat la inundații?

— Ne-au mulțumit, dar de fapt cu sătenii mai în vîrstă sîntem într-o veche și tradițională prietenie în cadrul detașamentului. Îi vizităm și le dăm ajutorul gospodăresc necesar. Ei ne așteaptă nerăbdători și ne mulțumesc din toată inima.

...E o satisfacție, reciproc împărtășită, datorită omeniei!

MIRCEA TRIF, IOAN POP și GAVRIL PETRIȘOR,

CLASA A VIII-A, ȘCOALA GENERALĂ BOIU-MARE, JUDEȚUL MARAMUREȘ

Într-o zi, ieșind în recreația mare, Mircea, Ioan și Gavril și-au dat seama, după o dîră de fum ce suia în văzduh, că în gospodăria unui cetățean a izbucnit un incendiu (datorită unui scurt circuit, s-a constatat ulterior...). Imediat au anunțat Consiliul Popular. Chemînd apoi și pe alți pionieri, au luat stingătoarele și au alergat la locul incendiului. Au adus apă cu gălețile, au pus motopompa în funcțiune, reușind să stăvilească focul. Să nu uităm un amănunt semnificativ: cei trei cutezători ageri, inimoși, erau și bine pregătiți, datorită unei activități pionierești în care, de data aceasta, s-au evidențiat în mod deosebit, ei sînt «Prietenii pompierilor».

PAVEL MICHEU și CONSTANTIN SIMEDRU,

CLASA A VI-A, ȘCOALA GENERALĂ NADEȘ, JUDEȚUL MUREȘ

Pentru doi înotători pricepuți ca Pavel și Constantin, pîrîul Țigmandru, care trece de-a lungul satului lor a însemnat întotdeauna ceva foarte ușor de străbătut. De aceea, de la o vreme, băieții preferau în vacanțe Tîrnava Mică, aflată la aproape 7 km distanță. O excursie, într-adevăr, pînă acolo, dar plăcerea era pe măsura efortului. Ziua de 3 august a anului 1977 părea o zi ca toate celelalte, dar o clipă de neatenție a Ramonei, o fetiță de 8 ani, venită cu mama sa să spele lîna, putea să o transforme într-o zi dramatică. Cei doi băieți n-au pregetat să se arunce în apă, cînd au văzut că Ramona e gata să se înece, fiind prinsă în vîltoarea unei bulboane. Odată adusă la mal, cei doi pionieri i-au acordat primul ajutor.

Și cînd și-a revenit, lîngă chipul înlăcrimat al mamei, Ramona i-a văzut pe cei doi băieți cărora le datorează viața. Doi băieți, doi dintre purtătorii cravatei roșii cu tricolor, pentru care «cutezanță înseamnă îndrăzneală și acțiune».

VALERICA BOTA,

COMUNA HĂRĂU, JUDEȚUL HUNEDOARA

Valerica Bota, fruntașă la învățătură și în activitățile pionierești — astăzi elevă utecistă în clasa a IX-a la Liceul de mecanică din Simeria — a salvat viața unei fetițe în vîrstă de doi ani. Acest copil (Daniela Albu), nesupravegheat, a zbughit-o pe poarta casei și a traversat șoseaua, chiar în clipa cînd spre ea venea în viteză o motocicletă. Valerica Bota, care tocmai trecea pe drum, a observat scena; dînd dovadă de-o prezență de spirit extraordinară, a smuls-o pe Daniela din fața motocicletei. Astfel, Valerica a marcat pe cadranul obișnuit al timpului, secundele decisive ale unui act de cutezanță pionierească, valorînd... cît o viață!

IOAN OPRIȘ,

CLASA A VII-A, ȘCOALA GENERALĂ MEDIEȘU-AURIT, JUDEȚUL SATU MARE

«Oricare purtător al cravatei roșii cu tricolor ar fi făcut la fel în locul meu», a răspuns Ioan Opriș, cînd i s-a cerut să relateze despre fapta sa. Modest, timid, Ioan își amintește și acum, după mai bine de un an, ce s-a întîmplat în acea zi fierbinte de toamnă tîrzie. Fiul cel mai mare al unei familii numeroase, cu 9 copii (băiatul era pe-atunci elev în clasa a VI-a), se afla pe cîmp. Cînd a observat focul care cuprinsese unul dintre cele 8 stoguri uriașe de paie aflate lîngă grajdul C.A.P.-ului din localitate, primul lui gînd a fost să anunțe oamenii. Și, alături de ei, Ioan a început lupta cu flăcările mistuitoare. Focul a fost stins în cele din urmă: stogul incendiat a ars, dar celelalte șapte stoguri și grajdul C.A.P.-ului au fost salvate.

ADRIAN TULBURE,

CLASA A VIII-A, ȘCOALA GENERALĂ NR. 1 ȘIMLEU, JUDEȚUL SĂLAJ

Pasiunea pentru istorie a lui Adrian nu mai este un secret pentru nimeni. A început în urmă cu peste patru ani, cînd Adrian, deși încă nu studia istoria, prefera în locul oricărei lecturi, cărțile cu subiecte istorice. La sfîrșitul anului 1977, Adrian a avut o bucurie mai rar întîlnită: aceea de a găsi chiar în curtea casei sale, la o adîncime de nici 1,5 m, dovezi de civilizație dacică. Printre acestea, cel mai important este un vas pentru păstrarea cerealelor, vas pe care Adrian singur l-a degajat cu grijă din pămînt.

«Mai erau și niște fragmente de vase, cu desen simplu, geometric, care se obține prin zgîriere, ceea ce m-a convins că e vorba de ceramică dacică și care nu suferise încă influența romană, deoarece la data aceea romanii cunoșteau roata olarului». Și Adrian ne dă amănunte interesante, face aprecieri, cu siguranța unui cunoscător.

Datorită lui, datorită pasiunii sale pentru istorie, Muzeul de istorie și artă din Zalău s-a îmbogățit cu piese de o certă valoare.

LORINCZ IMRE, GERGELY CSABA și PAKU ANTAL,

ȘCOALA GENERALĂ CĂRĂȘEU, JUDEȚUL SATU MARE

Toți trei sînt membri ai cercului «Prietenii muzeului» de la școala lor și pasionați cercetători ai elementelor de istorie locală. În ziua în care au aflat de la niște ciobani că pe locul denumit Balcan, excavatorul care efectua săpături pentru canalele de irigație a scos la suprafață bucăți de ceramică ce păreau interesante, cei trei pionieri s-au grăbit să le vadă cu proprii lor ochi. După aceea, convinși că este vorba de o descoperire importantă l-au anuntat pe conducătorul cercului lor. Muzeografii veniți ulterior au stabilit că este vorba de urmele unei așezări tracice, aparținînd culturii Suciu de Sus, și peste care mai tîrziu se suprapun dovezi de existență a dacilor liberi.

...Datorită pasiunii celor trei foarte tineri istorici, muzeul școlii s-a îmbogățit astfel cu exponate noi, mărturii ale unei civilizații străvechi pe meleagurile patriei noastre.

Pagini redactate de:
MARGARETA MICU
MARIA NICOLAE DUMITRESCU
Fotografii:
CONSTANTIN POPESCU

Finala celei de a X-a ediții, jubiliare, a Concursului „CEA MAI BUNĂ PATRULĂ ȘCOLARĂ DE CIRCULAȚIE“

● Educația rutieră — importantă problemă a zilelor noastre ● O rotiță, necesară și eficientă, într-un mare angrenaj ● Scurt-metrajul unei pasionante și tradiționale dispute ● O concluzie de care, cine vrea să se afirme, trebuie să țină seama.

Să știi să circuli! Să te deplasezi, adică, în așa fel pe drumurile publice, încît să te afli tot timpul în deplină siguranță, ferit de orice surpriză, de orice eveniment neplăcut și, în același timp, să nu-i stînjenești cîtuși de puțin nici pe ceilalți participanți la traficul rutier. Pare — și în mare măsură chiar și este — ceva simplu, la îndemîna oricui. Dar pe cît de simplu, pe atît de important. De-o importanță atît de mare, încît însușirea, cunoașterea temeinică și respectarea cu strictețe a regulilor de circulație de către toți — de la copiii cu ghiozdanele în spate pînă la bătrînii împovărați de ani —, a devenit în zilele noastre, în condițiile amplificării și complicării deosebite a traficului rutier, o problemă de rezolvarea căreia se preocupă necontenit numeroase organizații și instituții și mii de specialiști.

În contextul acestui angrenaj și al acestui efort general, **Concursul republican «Cea mai bună patrulă școlară de circulație»** se evidențiază în mod deosebit. Punînd «în mișcare», la toate fazele lui, zeci de mii de pionieri și școlari care nu numai că îmbracă și poartă uniforma de «agent de circulație», ci se și străduiesc — și reușesc! — să devină «ași» în acest domeniu, învățîndu-i și chiar ajutîndu-i pe ceilalți colegi ai lor să circule corect, respectivul concurs s-a remarcat și s-a impus de-a lungul anilor ca unul dintre mijloacele principale de realizare a educației rutiere a copiilor.

*

Timp de patru zile (între 29 aprilie și 2 mai), locuitorii Capitalei au avut prilejul să-i vadă — și să-i admire — «în exercițiul funcțiunii» pe cei mai destoinici și mai pricepuți «agenți de circulație» din rîndul pionierilor și școlarilor din întreaga țară. Prilejul le-a fost oferit de faptul că Bucureștiul a fost gazda finalei republicane a celei de-a X-a ediții, jubiliare, a **Concursului «Cea mai bună patrulă școlară de circulație».**

Ca de obicei, membrii celor 40 de echipaje clasate primele pe județ (respectiv pe municipiul București) și-au disputat întîietatea în patru probe, prima fiind cea **teoretică** (întrebări și răspunsuri pe teme de circulație), celelalte trei, probe practice, juriul optînd de data aceasta pentru **dirijarea circulației în intersecție** și pentru **îndemînare în conducerea bicicletei și a cartului.**

«Lupta» între echipaje a fost, ca-ntotdeauna, «aprigă» și strînsă, cei 320 de concurenți făcînd dovada unei temeinice însușiri a «cunoștințelor de specialitate», precum și a dorinței de afirmare, de situare pe un loc fruntaș. În prima zi, la proba teoretică, pe primul loc se situează echipajul bucureștean (Școala generală nr. 15), care realizează 159 puncte din maximum posibil de 160. Pe locurile doi și trei, cu 142 și, respectiv, cu 140 puncte, se clasează reprezentanții județelor Teleorman (Școala generală nr. 2, Alexandria) și cei ai județului Argeș (Școala generală nr. 1, Costești). A doua zi însă, la proba de dirijare a circulației în intersecție, desfășurată în chiar «inima» Capitalei (în Piața Palatului Republicii), trei echipaje reușesc maximum de puncte — 160: cel din București, cel din Argeș și cel din Mehedinți, compus din elevi ai Școlii generale din comuna Gruia. Iată, deci, că și niște copii dintr-un sat sînt capabili, cînd stăpînesc temeinice cunoștințe în acest domeniu, să dirijeze circulația într-unul dintre cele mai complicate și grele «noduri» rutiere ale Capitalei, ceea ce pentru ei constituie o notă foarte bună și un motiv de justificată mîndrie. Dar surpriza cea mare se consumă în cea de-a treia zi, pe aleile parcului Alexandru Moghioroș. La proba de îndemînare în conducerea bicicletei (băieți), pe primele trei locuri se clasează, în ordine, reprezentanții județelor Arad (cu 150 p) Mehedinți și Mureș (cu 149 p), și Brașov (cu 144 p), bucureștenii și argeșenii, aspiranții principali (și tradiționali) la locul I, fiind nevoiți, de data aceasta, să se mulțumească cu mai puțin. Noroc însă că fetele din aceste două echipaje, dovedindu-se mai îndemînatice, recuperează ceea ce au pierdut colegii lor, reprezentanta Bucureștiului clasîndu-se pe locul I (cu 150 p), iar a Argeșului pe locul II (cu 139 p), urmate de reprezentanta Oltului (cu 121 p). La ultima probă, cea de îndemînare în conducerea cartului, reprezentanții județelor aflate în fruntea clasamentului se mulțumesc cu locuri mai modeste, dînd astfel prilejul și altora să se afirme (Sălajul pe locul I, cu 158 p, Gorjul pe locul II, cu 157 p. și Bistrița Năsăud pe locul III, cu 154 p).

După totalizarea punctelor realizate, **pe locul I și campion al actualei ediții e declarat echipajul Școlii generale nr. 15 din București (cu 761 puncte din 800 posibile), pe locurile II și III — echipajul Școlii generale nr. 1 Costești (Argeș), cu 684 puncte și, respectiv, cel al Școlii generale nr. 2 din Alexandria (Teleorman), cu 665 puncte.**

Argeșenii cedează, astfel, laurii de campioni republicani, pe care reușiseră să-i «smulgă» anul trecut bucureștenilor, tradiționalii lor «rivali», iar aceștia din urmă să reintre în posesia lor.

Demonstrînd «pe viu» și convingător că sînt mai bine pregătiți decît participanții la precedentele ediții, protagoniștii din acest an ai finalei republicane a acestui important concurs pionieresc s-au dovedit și «descoperiți» — ca să zicem așa — la cîteva capitole. Faptul că juriul republican, procedînd în litera și-n spiritul regulamentului în vigoare, nu s-a rezumat numai la «tematica teoretică» ci a pus un accent mai mare decît de obicei pe probele tehnice și practice (doar avem de-a face cu un concurs tehnico-aplicativ), îndeosebi pe cunoștințele și îndemînarea în conducerea bicicletei și a cartului, i-a surprins și chiar i-a derutat pe mulți dintre concurenți. Așa se și explică faptul că unii dintre ei s-au dovedit slabi la bicicletă, iar pe cart s-au urcat pentru prima oară, după un sumar instructaj făcut... la fața locului. S-a constatat, de asemenea, mult mai slaba pregătire a fetelor la probele practice (la bicicletă, majoritatea băieților au realizat peste 100 puncte, pe cînd din cele 60 de fete, doar 4 au depășit acest barem, celelalte rămînînd cu mult sub el). De aici — o concluzie de care consiliile pionierești (îndeosebi cele județene) trebuie să țină seamă în viitor, mai ales că organizatorii sînt hotărîți să meargă și mai departe în sensul punerii unui accent și mai mare pe probele practice (la ediția viitoare s-ar putea, de pildă, ca proba de dirijare a circulației să nu se mai desfășoare, ca pînă acum, în intersecție, ci să «îmbrace» forme mai interesante și mai atractive, dar și mai... grele): **sînt necesare, atît temeinica și multilaterala pregătire a tuturor participanților la acest concurs, cît și exigența corespunzătoare la toate fazele lui. Și cu atît mai mult a componenților echipajelor finaliste, în așa fel ca fiecare dintre aceștia să fie capabil să participe cu succes la toate probele — teoretice și practice.**

CONSTANTIN DIACONU

Foto: SUZANA BOGDAN
GRIGORE PREPELIȚĂ

●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●

IMPORTANT!

În atenția tuturor cititorilor noștri!

Vi-l mai reamintiți pe pionierul Eugen Cătălin Iliescu din Tîrgoviște? El a fost cîștigătorul locului întîi în prima ediție (1978) a concursului pe teme de circulație rutieră organizat de Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Inspectoratul General al Miliției — Direcția Circulație, în colaborare cu revista noastră. Împreună cu distincțiile acordate cu acest prilej, el a primit ca premiu și această bicicletă de semicurse.

Asemeni lui Eugen, alți 24 pionieri și școlari din întreaga țară, participanți la concurs, au primit importante distincții și premii în obiecte.

Iar acum — o întrebare pe care v-o adresăm tuturor: care dintre voi vor fi viitorii cîștigători ai celei de a doua ediții a concursului pe teme de circulație rutieră? Pentru că — **rețineți! — în numărul viitor (22) al revistei noastre vom lansa cea de-a doua ediție a acestui important concurs la care vă invităm să participați în număr cît mai mare.**

1

5

2

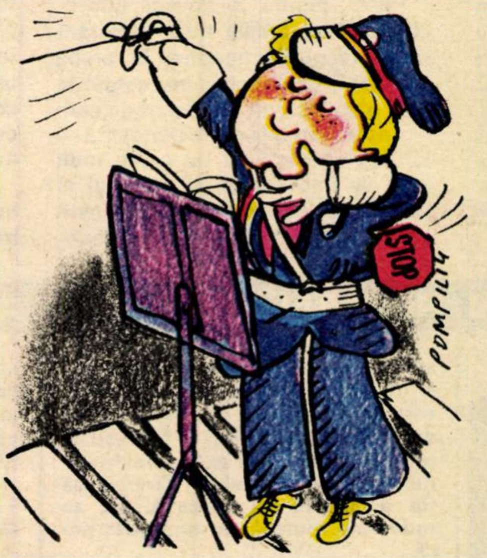

1. Emoția, dar și hotărîrea de a se afirma în cadrul concursului se citește pe chipul acestei pioniere în uniformă de «agent de circulație».

2. Pentru fete, proba de îndemînare în conducerea bicicletei s-a dovedit ceva mai grea...

3. Dincolo de panglica ce delimitează poligonul de concurs, echipajul urmărește cu justificat interes evoluția reprezentantului lor.

4. De data aceasta, profesori le sînt agenții de circulație.

5. Bucurie mare! Cristina Codarcea (cea din mijloc), reprezentanta bucureștenilor, care s-a clasat pe primul loc la bicicletă, e felicitată de colegi.

6. Se răspunde la întrebări sau se... cîntă? N-are importanță. Important e altceva: faptul că nici din tabăra acestui concurs momentele de «cîntec, joc și voie bună» n-au lipsit.

7. La slalomul cu bicicleta printre obstacole, cei mai mulți băieți au fost la... înălțime. Printre ei — și Cătălin Miu, din echipajul vîlcean.

3

6

7

4

CALDE FELICITĂRI NADIEI, EMILIEI, MELITEI, ANTRENORILOR MARTA ŞI BELA KAROLY!

NADIA COMĂNECI ne «obligă»să scriem din nou despre ea. Ne obligă prin ultimul şi strălucitul ei succes înregistrat în arena Campionatelor europene de gimnastică, recent desfăşurate la Copenhaga: locul întîi la individual compus, aureolat de medalia de aur, de titlul de campioană absolută a Europei — cucerit pentru a treia oară consecutiv, performanţă unică în istoria acestei competiţii —, şi de trofeul acordat de Federaţia europeană de gimnastică, trofeu care îi revine definitiv! Cucerind, la probele pe aparate, încă două medalii de aur (la sărituri şi la sol), tripla campioană olimpică din iulie 1976 a dovedit că şi-n mai 1979 este aceeaşi mare şi inegalabilă maestră şi că nu şi-a spus încă ultimul cuvînt în această disciplină sportivă pentru care parcă s-a născut şi trăieşte.

Secondînd-o îndeaproape, prin cele trei locuri doi care i-au adus tot atîtea medalii de argint şi tot atîtea titluri de vicecampioană europeană, coechipiera şi prietena ei, **EMILIA EBERLE,** reuşeşte şi ea o performanţă deosebită: aceea de a se consacra pe firmamentul gimnasticii mondiale ca o stea de primă mărime.

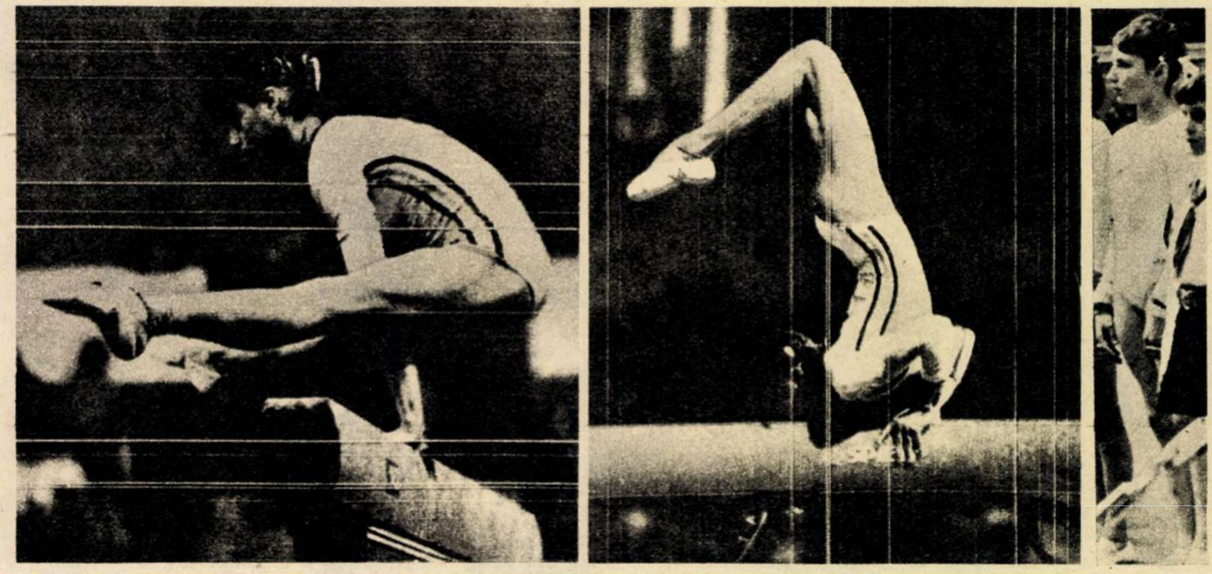

Nadia, Emilia şi Melita

Parcă pentru a dovedi tuturor că Nadia şi Emilia nu-s flori rare pe meleagurile noastre, în arena acestor Campionate a mai «răsărit» încă una, încă un «nume nou» care — deşi astăzi mai puţin cunoscut — sîntem convinşi că nu peste mult timp va îmbrăca şi va purta şi el hainele celebrităţii în sport: este vorba despre mezina echipei noastre, **pioniera MELITA RUHN,** clasată chiar de la debutul său într-o competiţie internaţională pe un merituos loc cinci la individual compus în aceste întreceri dintre cele mai bune gimnaste ale continentului nostru.

În numele cititorilor revistei noastre transmitem calde felicitări celor trei gimnaste şi celor doi mari antrenori ai lor — **MARTA** şi **BELA KAROLY —,** tuturor celor care au contribuit la acest nou şi strălucit triumf al gimnasticii noastre feminine în arena europeană şi le urăm din toată inima Nadiei, Emiliei, Melitei şi celorlalte colege ale lor, succese şi mai mari în competiţiile viitoare.

C.D.

ROMAN FOILETON ROMAN FOILETON ROMAN FOILETON ROMAN FOILETON

*

DRUMUL SPRE EVEREST

Neagu Udroiu

7

— Iată la ce mă gîndesc, îşi descleştă gura Dinu T., după ce profesorul, înţelegînd că are ceva de spus peste toate cîte se spuseseră în această încăpere de azi dimineaţă, îi invită din ochi pe cei prezenţi să se întoarcă din drum şi să-şi reocupe locurile pe care abia le părăsiseră. Nu se aşeză nimeni, deşi fiecare se afla acum exact în dreptul scaunelor, ţinîndu-le de spătar, ca şi cum s-ar fi aşteptat să fie fotografiaţi în această poziţie academică. Singur Dinu T., cel ce se arătase dornic să prelungească colocviul şi aşa dilatat şi aprins, el singur face excepţie. Vorbeşte încet, cu pauze mari între cuvinte, cum nu prea îi e felul. Lui Den îi stă pe limbă o răutate, ar fi spus-o demult dacă n-ar avea încredere în seriozitatea colegului ei. Altfel, zău ar merita puţin urzicat. Adică ce este cu mina asta de statuie ca şi cum el şi nimeni altul ar fi reuşit să prindă din spaţiul extraterestru unica idee a secolului? Trebuie să fie o propunere grozavă, nu se îndoieşte nimeni, dar nici atîta poză...

— La ce mă gîndesc eu, reluă Dinu T., ca şi cum ar mai avea de şlefuit ultimele vorbe ale frazei abia începute şi ca să nu ajungă prea repede acolo îşi calculează, electronic, paşii pe covor. Există în Groenlanda, Centrul internaţional de încurajare a activităţii ştiinţifice în rîndul copiilor.

— Heeei, noi îl credeam aici, dar ia uite unde îi umblă gîndul, se auzi, vocea unei fete, dincolo de cercul polar, la Ritenbenk.

— Exact, Centrul îşi are sediul în Ritenbenk, un mic orăşel aşezat dincolo de Cercul polar.

— Mor de curiozitate să văd cu ce ne alegem din această plimbare, vorbi ca pentru sine aceeaşi elevă.

— Ar fi bine să te abţii de la asemenea gesturi fundamentale, i-o reteză pe înfundate cineva din apropiere, incomodat că nu reuşeşte să afle mai repede despre ce e vorba.

Dinu T. simţea cum îl prinde transpiraţia, cum avansează milimetru cu milimetru de subsuoară pînă în vîrful urechilor. Îl chinuia, dar numai el ştia asta, momentul în care se va afla ce vrea să spună, gîndul că ar fi interpretată altfel sugestia lui, privirile contrariate ale celorlalţi, ei bine, chiar adeziunea unora, indiferent cine vor fi ei, dacă vor fi, pînă şi asta l-ar incomoda. Şi ştie el de ce:

— Uite, la asta nu ne-am gîndit, îi ia cineva din nou vorba din gură. După mustăcioara abia înfiripată,

dar cultivată cu nădejde nu poate fi decît Val. Chiar la asta nu ne-am gîndit, eu unul sînt sigur că este foarte bine s-o facem acum. Să le solicităm să fie alături de noi.

— Mai este cineva de aceeaşi părere? întrebă profesorul mai mult ca să întrerupă tăcerea intervenită subit în încăpere. Aşa cum şedeau, verticali, imobili, neştiind ce să spună păreau decupaţi dintr-un tablou de epocă înfăţişînd personaje simandicoase în clipa imortalizării pentru eternitate.

— Eu sînt de altă părere, continuă Dinu T., precipitat acum, decis parcă să nu scape ocazia ce i s-a oferit, în sfîrşit, de a-şi duce pînă la capăt gîndurile.

În consecinţă, o taie de-a dreptul ca si cum s-ar fi trezit dintr-o dată în faţa uşii larg deschise:

— Să le-o dăm lor ca temă de studiu. Sigur or să găsească ce vrem să găsim, o să ofere soluţii mai rapide şi mai cu efect decît am reuşi noi.

Se lumină la faţă, îşi abandonă pentru cîteva clipe alura de bust fixat în bronz, cu braţele peste piept şi bărbia în palmă ca imediat să revină, simţindu-se fixat de perechile de ochi aflate în jurul mesei. Îi era mai uşor aşa, probabil unde din această poziţie îşi descărcase sufletul.

Exact ce mă gîndisem şi eu, se auzi o voce care ţăcănise toată dimineaţa ca o mitralieră cînd dintr-o parte, cînd din alta, încercînd să-şi facă loc cu coatele, mai la

Bătrîne fluture de nea

Cînd, înfruntînd răceala gheţii
Mi-ai spus povestea unei stele,
M-ai dus pe-aripi de rîndunele
Şi ţi-am găsit căldura vieţii.

Ţi-am întîlnit apoi cuvîntul
În semeţia unui munte,
În neştiute mări cărunte
Pe care le-nfioară vîntul.

Bătrîne fluture de nea,
În gînduri mi-ai făcut lumină
Şi te-ai topit lăsînd, senină,
O lacrimă în palma mea.

Porumbeii

Păpuşi de catifea îmi par
Privindu-i peste drum pe seară
Cînd aţipeşte galbenul de jar,
Cînd ca zefirul de uşor ei zboară.

Dantelă vie sînt în pragul nopţii,
Alb porţelan, săgeţi de spumă,
Căzînd din universul bolţii,
Ca pe strună.

SMARANDA BOICU
clasa a VI-a C,
Liceul «Ion Creangă»
Bucureşti

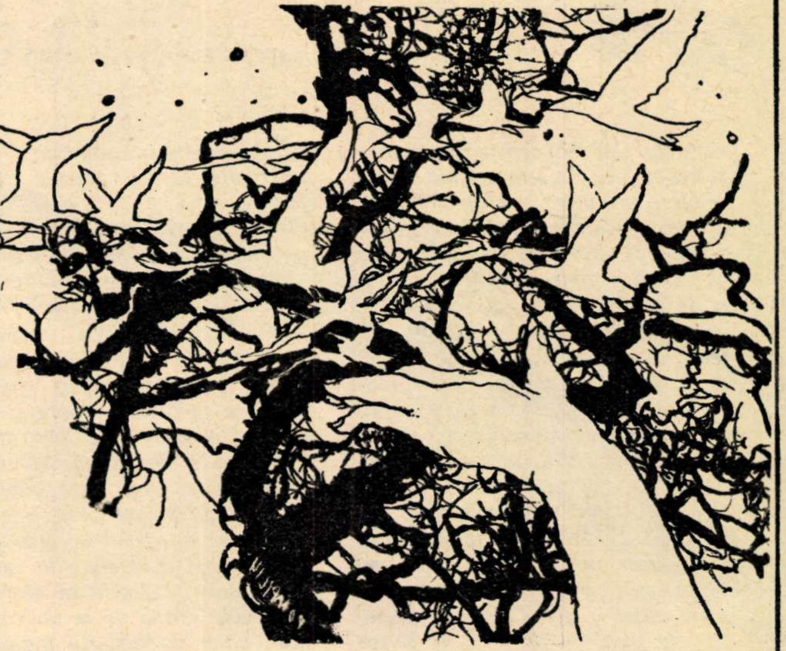

ROMAN FOILETON ROMAN FOILETON ROMAN FOILETON

vedere. Dacă pînă la urmă fusese obligat să tacă, să se recunoască învins, acum are un postament, şi nu unul de duzină. Autoritatea lui Dinu T. îl relansează, ca pe o minge, drept în centru centrului, ajutîndu-l să capete glas. Şi ce glas!

— Nu degeaba zice lumea că Dinu şi Val fac împreună cît unul bun. Puneţi alături de ce spuneam eu şi propunerea prietenului meu şi vedeţi unde ajungeţi. Aud?

— Eu vreau să cred că n-am auzit, intervine Den. Este ceva putred în Danemarca fără ca eu să-mi dau seama încotro să privesc.

— Savantul nostru are o zi slabă, intervine cineva, vrînd să spună cam acelaşi lucru.

Din nou, tăcere. Dacă s-ar fi putut citi pe chipurile adunate deasupra spătarelor, dacă ele reuşeau să transcrie la suprafaţă gîndurile lăsate în voie să zburde în căutarea unei ieşiri convenabile probabil că cel mai adesea întrebarea predominantă dacă nu singura era: ce l-a găsit? Pe seama lui Dinu T. puteai inova orice, avea prea multe calităţi ca să nu ofere în aceeaşi măsură şi suficiente motive de vînătoare cu lupa a oricărei ezitări sau incoerenţe în felul său de a gîndi, de a se comporta.

— Ce ziceţi, băieţi?

Era profesorul. Pentru el, şi fetele erau tot băieţi, cînd dorea să facă economie de cuvinte.

— Eu zic să ne dumirim în ce ape navigăm, se desprinse de scaun, Den. Fii sincer, Dinu, ţi-ai făcut deja programul pentru vară şi nu-ţi convine să-l dai peste cap?

— Mă tem că n-ai prea înţeles.

— Ai dreptate. N-am prea înţeles de ce să abandonăm un plan la nici zece minute după omologarea lui. Ţi se pare că o să ne apuce astenia din cauza studiului, că n-am înghiţit îndeajuns vitamină A. Sau prevezi cumva eşecul şi te şi vezi de pe acum refuzat la viitoarele seminarii ştiinţifice şcolare.

Înainte de a răspunde, Dinu T. işi eliberă cu zgomot plămînii de aerul care îi apăsase pînă atunci coşul pieptului. Se trezi în el elevul de totdeauna, cu gesturi cumpătate, pînă la pedanterie. Ca şi cum ar fi rămas singur în sală, singur cu întrebările care planau asupră-i, îşi fixă privirile către un punct imaginar de pe suprafaţa mesei, concentră acolo pe toţi cei ce aşteptau de la el explicaţii şi începu:

— N-am nici o îndoială că noi am putea ajunge cîndva acolo unde vrem să ajungem. Să găsim răspuns la întrebarea care ne chinuie. De fapt, la mai multe întrebări. Credeţi voi că eu nu mi-aş dori o asemenea activitate în care să-mi storc creierii pentru ceva atît de pasionant, la urma urmei indiferent de rezultat? Cine nu-şi doreşte?

— Impresia mea ţi-am spus-o deja: tu, în orice caz nu. Sau nu prea. Sau nu atît de mult încît să laşi totul la o parte...

— Eu n-am ce lăsa la o parte. Spuneţi-mi numai cine ne garantează că vom rezolva la timp acest semn de întrebare atît de agresiv desfăşurat deasupra capetelor noastre? Cine? Or, situaţia nu poate să ne aştepte pe noi. E mai important să ne aruncăm în valuri chiar dacă nu ştim să înotăm? Sau să recunoastem cinstit că altcineva va ajunge sigur la mal şi în consecinţă e bine să-i dăm tot concursul?

— Vezi, Dinule, teoretic totul arată normal. Rationamentul tău se dovedeşte corect pînă la un punct. Nu ne garantează nimeni că apucînd taurul de coarne îl vom şi răpune. Dar cine mai bine ca noi va dori să cîştige, cîtă vreme taurul acesta a intrat în rondurile noastre cu flori? Eu sînt convinsă că am putea apela la multă lume să ne ajute. S-o şi facem! Dar numai după ce am ajuns la convingerea că n-o scoatem singuri la cap. Deocamdată nici n-am plecat la drum — şi gîndim la umbrela de care ar fi nevoie dacă va ploua.

— Dinu, Dinu... Jos pălăria! Pînă una alta tot nu plouă.

Val se lăsase contaminat de argumentaţia prelungă a colegei lor.

— Cu Centrul din Ritenbenk oricum va trebui să luăm legătura. Avem nevoie să ştim ce au mai încercat şi alţii pe această temă. Cineva ar trebui s-o facă. Ce spui?

— Nu asta constituie greul. Dacă n-aveţi nimic împotrivă, am să mă ocup eu de asta...

(VA URMA

OMUL CU 800 DE PRIETENI CUTEZĂTORI

(URMARE DIN PAG 3)

trecuse, plecase şi de la unul din loturile şcolare, rezolvase problemele din acea zi de la una din grădiniţe... Adresele unde îl puteam căuta erau destul de numeroase. Cînd l-am găsit, în fine, am înţeles că nu prea are mult timp pentru a sta de vorbă, însă profesorul Roşu nu s-a putut abţine de a schiţa un zîmbet atunci cînd i-am precizat că doresc o explicaţie la expresia: «Este un adevărat prieten al nostru».

— Da, ştiu că pionierii, că toţi şcolarii mă consideră un prieten al lor. Este de fapt şi ceea ce mi-am dorit. M-am străduit ca împreună cu toţi colegii mei — cadre didactice — să cîştigăm încrederea fiecărui elev, să ne apropiem de el, să-l înţelegem în oricare împrejurare. Pentru că atunci cînd un copil vede că te interesează preocupările lui, problemele care-l frămîntă, se apropie de tine, te simte prieten. *Mai apoi, din convorbirea cu tovarăşul Gavrilă Dinescu, preşedintele Consiliului popular, am aflat că acţiunile pionereşti din comună îşi datorează reuşita pasiunii cu care preşedintele Consiliului comunal al Organizaţiei Pionierilor îşi desfăşoară activitatea.* **Prezenţa Organizaţiei de pionieri se simte din plin în viaţa comunei —** *îmi spunea tovarăşul Dinescu.* **«Iniţiativele pionereşti au un scop bine definit, o adresă exactă şi converg spre atingerea celor mai eficiente forme şi metode de educaţie a tinerei generaţii. Fiii comunei noastre, copii harnici, inimoşi, cutezători sînt îndrumaţi cu dragoste şi pasiune de către cadrele didactice, comandanţi instructori, în toate activităţile lor de şcolari şi pionieri. Întreţinerea parcurilor, bazelor sportive şi monumentelor istorice, iniţiativa ca pionierii de la şcolile din Buneşti şi Mălureni, să asigure cu răsaduri întreaga comună — iată fapte care vorbesc despre munca şi hărnicia lor, despre prezenţa în viaţa comunei».**

Prezenţă, adaugă reporterul, la care se simte din plin participarea celui despre care pionierii spun: «Este un adevărat prieten al nostru». O prietenie cîştigată prin pasiunea de a munci cu cei aflaţi pe băncile şcolilor, înţelege să se afle în mijlocul pionierilor. Şi poate că cel mai convingător argument despre dragostea cu care el îşi desfăşoară activitatea se găseşte în aceste cuvinte: **«Cînd plec pentru una sau mai multe zile din localitate, simt că-mi lipseşte ceva. Este greu, foarte greu, să nu-ţi întîlneşti un timp prietenii, să te afli departe de ei».**

DEALUL CU LIVEZI

Schiță de
COSTACHE ANTON

Stăteam la fereastră. Nu mai știu cînd mă ridicasem din pat, nici cînd dădusem perdeaua la o parte, geamul era aburit, dar făcusem cu dosul palmei un ochi și priveam strada. Mă vedeam alergînd. Nu pe stradă. Strada dispăruse. Alergam prin curtea casei unchiului Ștefan. De la un capăt la altul curtea era acoperită cu un covor de troscot, moale și mițos ca o blană de oaie. Eu alergam și, uneori, mă tăvăleam pe covorul moale, care nu mirosea a oaie, dar nici a iarbă. Deasupra, cerul albastru părea o apă limpede și curată care curgea, se strecura pe lîngă norii albi, înalți și încremeniți ca niște corăbii. Era o zi de vacanță, o zi caldă, pașnică, de nimic tulburată. Nici măcar foșnetul vîntului n-o tulbura, pentru că ori de cîte ori îmi petreceam vacanța la unchiul Ștefan (fratele mai mare al mamei), vîntul îmi era prieten, foșnetul lui îmi răcorea fruntea, îmi mîngîia obrajii, iar cel mai adesea nici nu-l simțeam.

Îmi plăceau vacanțele petrecute la unchiul Ștefan. Regăseam, de fiecare dată, locul de joacă din spatele casei — sălbăticit și năpădit de brusturi, drumurile colbuite pe care alergam desculț, regăseam cu o bucurie abia reținută casa cu odăi multe și nelocuite, cu pereții înalți și albaștri, regăseam, bineînțeles, livada cu pruni și vișini și cu cei cinci nuci înalți din vîrful cărora se vedea întreg satul, și iazul, și fîntînile țîșnitoare care udau pămînturile din țarină și care la răsăritul soarelui se arătau privirii ca o pădure cu arbori de argint, o pădure de pe tărîmuri de basm.

La plecare, adică la sfîrșitul fiecărei vacanțe, aș fi vrut să iau cu mine curtea acoperită cu troscot, livada cu pruni și vișini, locul de joacă din spatele casei. Aș fi vrut să iau și ulița, și drumurile colbuite care duceau spre țarină. Aș fi vrut să iau totul. Noi stăteam într-un bloc nou, cu zece etaje. Pe scara C, la etajul al patrulea era apartamentul nostru. Aveam covoare pe jos, iar pe pereți atîrnau tablouri. Însă, oricît aș fi vrut, covoarele de la noi de-acasă nu se asemănau cu acel covor miraculos din curtea unchiului Ștefan. Nici caii din tablouri nu erau cai. Dar făcusem o descoperire tulburătoare. Puteam oricînd să mă reîntorc în curtea unchiului Ștefan. Nu cu trenul. Era suficient să mă apropii de fereastra camerei mele, să dau la o parte un colț de perdea și de acolo, de sus, de la etajul al patrulea, să privesc strada. Bineînțeles, în prima clipă nu se întîmpla nimic. Nu se producea nici o schimbare. Blocul nostru era ultimul dintr-un șir de cincisprezece. Strada nu se sfîrșea însă, mergea mai departe printre case mici sau printre clădiri cu unul sau două etaje. De la ferestrele apartamentului nostru se vedeau numai ziduri sure ori acoperișuri roșcate. Sora mea Daniela, elevă în clasa a IX-a la Liceul de arte plastice, zicea că în partea aceea strada părea desprinsă dintr-un peisaj de Utrillo. Nu știu cîtă dreptate avea sora mea Daniela. Și, ca să fiu sincer, nici nu prea îmi păsa mie de Utrillo al ei. Pentru că dacă voiam să mă reîntorc în curtea unchiului Ștefan, trebuia doar să închid ochii. Nu dintr-o dată, ci puțin cîte puțin. Adică trebuia să privesc printre gene. Aproape fără voia mea se forma un abur subțire. Strada cu clădiri sure și acoperișuri roșcate dispărea într-o clipă. Apărea, în schimb, casa unchiului Ștefan. Dar apărea nu numai casa, apărea și livada, și ulița care cobora spre iaz, apăreau și drumurile albe de praf care duceau în țarină, apărea întreg satul, iar eu puteam, după voie, să mă apropii de casa unchiului Ștefan ori să hoinăresc prin țarină, cum făceam cînd eram în vacanță, cu singura deosebire că atunci, ca să străbat țarina de la un capăt la altul, chiar cu docarul inginerului agronom, îmi trebuia o jumătate de zi. Drumurile nu erau niciodată drepte și eu, dacă voiam să ajung la pompele de apă unde lucra unchiul Ștefan, la crescătoria de păstrăvi, la padocul vițelor (vara vițele erau scoase din grajduri și duse la pășune) ori la stîni, trebuia neapărat să-l pîndesc pe inginerul agronom. Ieșeam în cerdac, mă uitam în susul uliței, apoi așteptam răbdător să aud zgomot de roți. Docarul inginerului agronom avea un sunet aparte. Cum îl auzeam, mă năpusteam spre poartă. Însă, înainte de a pune mîna pe mînerul încălzit de soare, mă opream, îmi verificam ținuta și ieșeam în uliță așa, ca din întîmplare. Bineînțeles, se repeta aproape de fiecare dată același ceremonial: eu ridicam șapca de elev, salutînd respectuos, inginerul agronom ducea două degete spre pălăria albă din pai de secară, oprind docarul și întrebînd cu vădită satisfacție:

— Ce faci, Virgil? Vrei cumva să-ți mai completezi ierbarul? Îți stau la dispoziție.

Nu aveam ierbar, nu avusesem niciodată, inginerul agronom era convins însă că aveam și arătîndu-mi locul de lîngă el îmi făcea semn să urc. Nu așteptam să fiu rugat, puneam piciorul pe scară și dintr-un salt eram lîngă inginer, pe scaunul cu arcuri moi și învelitoare din fibre groase de iută.

Ulița pe care stătea unchiul Ștefan cobora spre iaz, dar cam pe la jumătate se întîlnea cu ulița mare. Acolo, inginerul agronom oprea calul și mă întreba:

— Pe unde ai vrea să trecem întîi? Pe la crescătoria de păstrăvi sau pe la stîni?

Înălțam din umeri. Inginerul agronom zîmbea mucalit și spunea:

— Am înțeles. Nu poți să alegi. Să-l lăsăm pe Azur să aleagă.

Azur era calul. Înalt, alb, cu coama stufoasă, albăstrie. Cred că de la această coamă i se trăgea și numele. Inginerul agronom n-avea bici. Îl conducea numai din hățuri. Cînd spunea să-l lăsăm pe Azur să aleagă, îmi dădea hățurile mie:

— Poftim! Întreabă-l!

— Ce să-l întreb?

— Ce drum preferă.

Îmi era greu să accept jocul și de aceea întrebam repede:

— Azur, pe unde vrei să mergem?

Și tot repede adăugam:

— Pe la crescătoria de păstrăvi?

Calul dădea din cap, de parcă s-ar fi apărat de muște. Inginerul agronom zîmbea:

— Nu-i place pe la crescătoria de păstrăvi. E bună apa din iaz, dar tot mai bun e zerul proaspăt. Și Azur s-a învățat să-și bea zilnic porția de zer. În plus, e în felul lui un poet. Îi place tovărășia livezilor. Pentru că drumul spre stîni trece pe sub dealul cu livezi.

Îmi lua hățurile și spunea încet, cu blîndețe:

— Hai, Azur. Hai, băiete, să pornim, că drumu-i lung...

Cum ieșeam din sat, începeau livezile. În stînga drumului era un deal acoperit tot cu pomi. Întîi, o bună bucată de drum ne însoțea livada cu nuci, apoi livada cu piersici, livada cu pruni, cu cireși, cu meri, cu gutui.

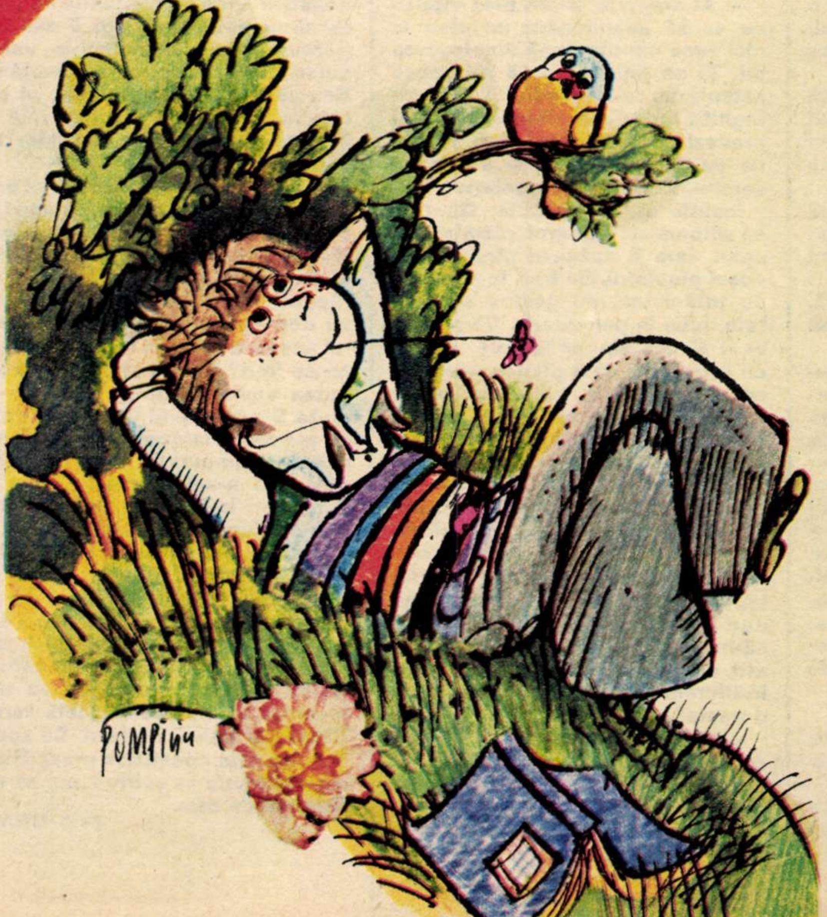

În dreapta era țarina, cu lanuri. Cu nesfîrșite lanuri de porumb, de floarea-soarelui, de grîu, de in, de rapiță, de maci, de sfeclă, de cartofi, de tutun. Cum apărea pe dealul din stînga o livadă, în dreapta începea un lan, strălucind peste țarină ca o năframă viu colorată. Scaunul docarului era înalt și eu vedeam totul pînă departe, la marginea zării, de parcă aș fi fost cocoțat în nucii unchiului Ștefan. Lanul de grîu părea o uriașă năframă galbenă, lanul de in, una albastră.

Pe la jumătatea drumului, cam prin locul unde în stînga începea livada cu meri, iar în dreapta lanul cu floarea-soarelui, inginerul îl oprea pe Azur și-aproape de fiecare dată mă întreba:

— Cîți ani ai, Virgil?

Nu mă privea, își împingea pălăria spre ceafă și cu o batistă mare își ștergea fruntea de sudoare. Eu mă uitam peste coama stufoasă a lui Azur și spuneam intimidat:

— Am treisprezece ani.

— Treisprezece?! se mira inginerul agronom. Ehe! Ești băiat mare.

Privea spre livada cu meri și spunea aproape uluit:

— Treisprezece ani! Au trecut... Cînd au trecut?! Acum treisprezece ani dealul acesta era pustiu, arid. Îl rodeau vînturile și ploile. Eu abia venisem în sat. Înaintea mea au fost cinci ingineri, dar au plecat toți...

Știam de ce plecaseră, dar mă prefăceam că nu știu și întrebam:

— De ce au plecat?

Inginerul agronom mai rămînea cîteva clipe cu ochii pe dealul pe care urca livada cu meri. Se întorcea apoi și spunea rîzînd:

— Din cauza dealului au plecat. I-a speriat. Mie mi-a plăcut dealul. El m-a oprit...

Lua hățurile și spunea cu blîndețe:

— Hai, Azur. Hai, băiete, că drumu-i lung...

Deschideam ochii, începeam să mă plimb prin cameră, dar în auz mai păstram încă glasul inginerului agronom, foșnetul lanului de grîu, triluri de ciocîrlie. Chiar și mai tîrziu, cînd porneam spre școală, prin fața ochilor tot îmi mai flutura coama stufoasă a lui Azur.

* * *

* * *

VIOLETA NEAMTU

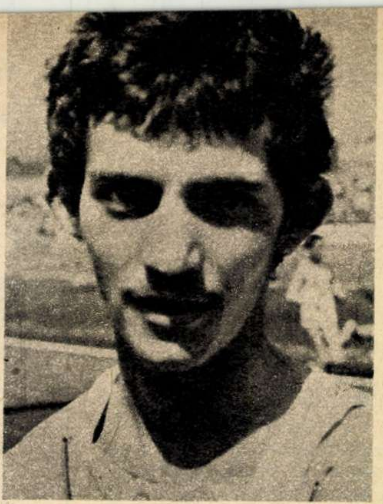

ADRIAN MAIER

ANA MARIA RAUCH

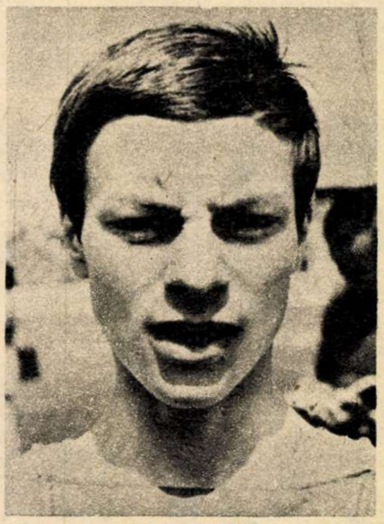

GHEORGHE CIOBANU

„Crosul pionierilor“

VALORI CE SE AFIRMĂ, VALORI REAFIRMATE!

Aflat anul acesta la cea de-a treia ediție, «Crosul pionierilor» a dovedit încă o dată, în cadrul tradiționalelor manifestări cultural-sportive ce se desfășoară an de an de «Ziua tineretului», buna pregătire fizică a concurenților, perseverența cu care s-au antrenat, vigoarea și prospețimea caracteristice vîrstei cutezătorilor.

Un spectacol sportiv de mare frumusețe ne-au oferit alergătoarele de la categoria 11—12 ani, care au pornit să străbată cei 500 metri ai cursei la început în pluton compact, apoi desprinzîndu-se, încetul cu încetul, cele mai bune dintre ele, un duel atletic pasionant, din care a ieșit învingătoare **VIOLETA NEAMȚU** (Neamț), urmată la linia de sosire de Gabriela Chmara (Sibiu) și Mirela Vlădulescu (Gorj). Aplauzele spectatorilor din tribune au răsplătit din plin acest prim succes al Violetei, această primă afirmare a ei în «Daciada». Și ea, ca și **ADRIAN MAIER** din Cluj-Napoca, a urcat anul acesta pentru prima oară pe cea mai înaltă treaptă a podiumului campionilor.

Surprizele însă s-au ivit la alergătorii de categoria 13—14 ani. La startul fetelor am reîntîlnit-o pe Ana-Maria Rauch — cunoștință «veche» — pentru a treia oară participantă aici, pe «Republicii», la «Crosul pionierilor». Mi-a zîmbit recunoscîndu-mă, apoi s-a recules, concentrîndu-se pentru cursă. Îmi doream la fel de mult ca și ea să repete performanța de anul trecut și așa s-a și întîmplat! A străbătut cei 600 metri ai cursei dozîndu-și exemplar efortul și accelerînd puternic pe ultimele două sute de metri, detașîndu-se net de plutonul aproape compact de alergătoare. Ana-Maria era fericită. Fericită de două ori. Pentru că și-a ținut promisiunea făcută acum un an de a se reîntoarce și de la această ediție a crosului cu aurul campionului și apoi pentru că a reușit să-și bucure colegii și profesorii care au înconjurat-o mereu cu dragoste și încredere desăvîrșită în posibilitățile ei.

ANA-MARIA RAUCH, deci, de două ori campioană națională la «Crosul pionierilor», devine astfel o speranță a atletismului de performanță.

La băieți, **GHEORGHE CIOBANU** (Vîlcea) — pentru a doua oară la startul fazei pe țară a crosului, cîștigătorul locului trei în precedenta ediție a «Daciadei», perseverînd în pregătire pe parcursul unui întreg an, un băiat ambițios și dotat cu deosebite calități atletice, reușește printr-un splendid efort să treacă primul linia de sosire, lăsîndu-și cu mult în urmă partenerii de concurs. Așadar, încă un nume reconfirmat prin sportul de masă pionieresc, un nume despre care vom mai auzi, poate, în atletismul de performanță. Noi i-o dorim cu căldură! Și lui, și celorlalți campioni ai actualei ediții a «Crosului pionierilor».

EMILIA TEODORU

Clasamentul „Crosului pionierilor“, ediția 1979

Individual: Categoria 11—12 ani, fete: *1.* **VIOLETA NEAMȚU (Școala generală nr. 2, Tg. Neamț, județul Neamț).** *2.* **Gabriela Chmara** *(Sibiu); 3.* **Mirela Vlădulescu** *(Gorj); băieți: 1.* **ADRIAN MAIER (Școala generală nr. 16, Cluj-Napoca, județul Cluj);** *2.* **Mihai Dedu** *(București); 3.* **Vasile Gașpar** *(Sibiu); categoria 13—14 ani, fete: 1.* **ANA-MARIA RAUCH (Școala generală nr. 3, Carei, județul Satu Mare);** *2.* **Lenuța Chirilă** *(Vrancea); 3.* **Demendy Csilla** *(Timiș); băieți: 1.* **GHEORGHE CIOBANU (Școala generală nr. 2 Drăgășani, județul Vîlcea);** *2.* **Nicolae Stan** *(București); 3.* **Ionel Țițeiu** *(Sibiu).*

Pe județe: LOCUL I, — SIBIU, CU 14 PUNCTE; LOCUL II — municipiul București, *cu 11 puncte;* **locul III, Vîlcea,** *cu 10 puncte; pe locurile IV—VI, cu cîte 7 puncte, s-au clasat județele* **Cluj, Neamț** *și* **Satu Mare**.

Cutezătorii

Redactor șef:
MIHAI NEGULESCU
Redactor șef adjunct:
OVIDIU ZOTTA
Secretar responsabil de redacție:
IOAN DONCA

Prezentarea artistică:
POMPILIU DUMITRESCU
Prezentarea tehnică:
LUCIA SICOMAȘ

Redacția: Piața Scînteii nr. 1. București 33. Telefon: 17 60 10; ADMINISTRAȚIA: Editura «Scînteia» TIPARUL C.P.C.S. ABONAMENTE: prin oficiile și agențiile P.T.T.R. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — departamentul export-import presă P.O.B. 136—137 telex 11226, București.

index 41033

BUREBISTA

9

14

Scenariu:
VASILE MĂNUCEANU
Desene:
SANDU și
THEODORA FLOREA

Rezumatul episoadelor precedente: **Regele dac Burebista pornește o expediție împotriva cetăților grecești de la Marea Neagră, care se aliaseră cu romanii. Olbia este asediată și cucerită. La Tyras, Burebista hotărăște un atac dinspre mare, cu plutele, incredințîndu-i comanda lui Othazos.**

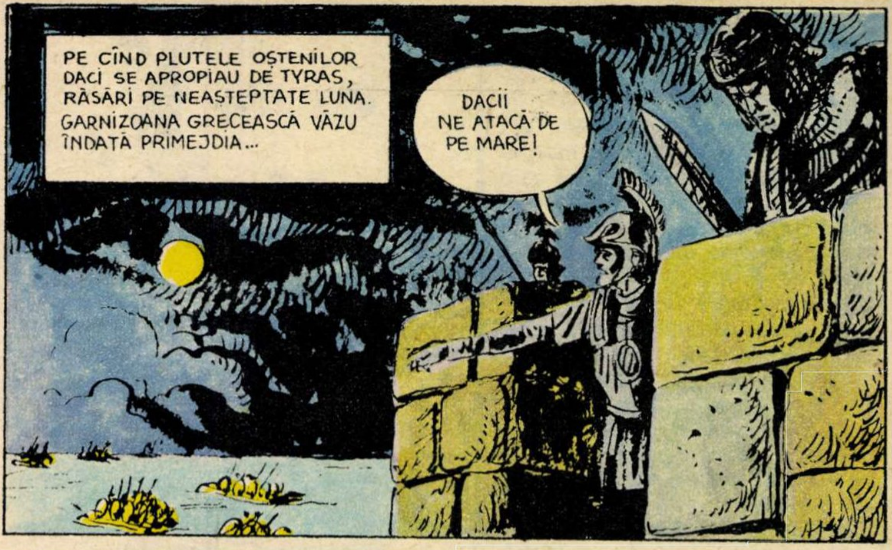
PE CÎND PLUTELE OȘTENILOR DACI SE APROPIAU DE TYRAS, RĂSĂRI PE NEAȘTEPTATE LUNA. GARNIZOANA GRECEASCĂ VĂZU ÎNDATĂ PRIMEJDIA...
DACII NE ATACĂ DE PE MARE!

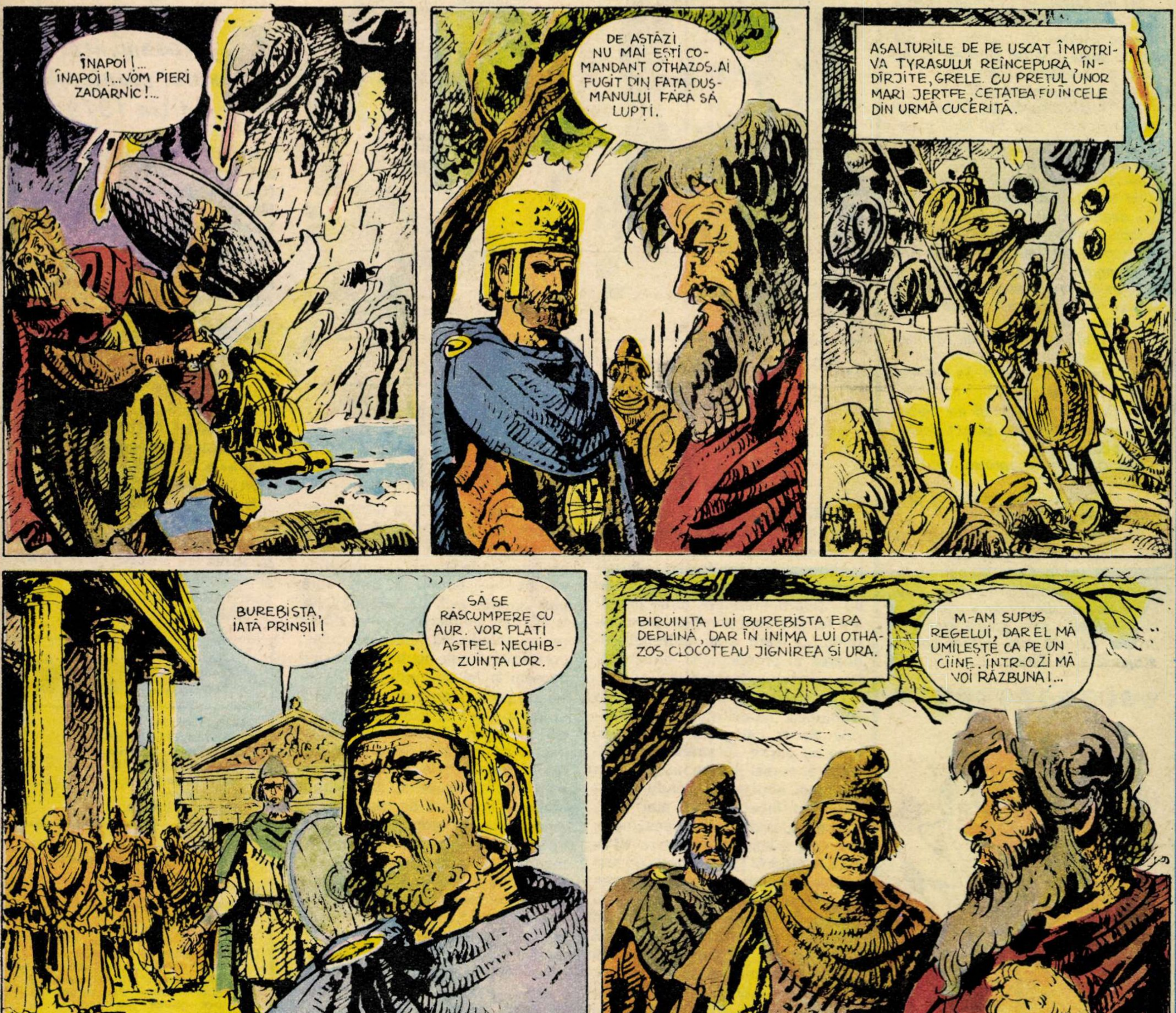
ÎNAPOI!... ÎNAPOI!...VOM PIERI ZADARNIC!...
DE ASTĂZI NU MAI EȘTI COMANDANT OTHAZOS. AI FUGIT DIN FAȚA DUȘMANULUI FĂRĂ SĂ LUPȚI.
ASALTURILE DE PE USCAT ÎMPOTRIVA TYRASULUI REÎNCEPURĂ, ÎNDÎRJITE, GRELE. CU PREȚUL UNOR MARI JERTFE, CETATEA FU ÎN CELE DIN URMĂ CUCERITĂ.
BUREBISTA, IATĂ PRINȘII!
SĂ SE RĂSCUMPERE CU AUR. VOR PLĂTI ASTFEL NECHIBZUINȚA LOR.
BIRUINȚA LUI BUREBISTA ERA DEPLINĂ, DAR ÎN INIMA LUI OTHAZOS CLOCOTEAU JIGNIREA ȘI URA.
M-AM SUPUS REGELUI, DAR EL MĂ UMILEȘTE CA PE UN CÎINE. ÎNTR-O ZI MĂ VOI RĂZBUNA!...
(Va urma)

1 IUNIE

Un glob imens cît numai dinspre stele
Privirea l-ar cuprinde dintr-odat' —
Pămîntul poartă floarea țării mele
Ca pe-o podoabă cum nu s-a aflat.

Un glob imens, cît nu-l putem cuprinde
În fragedele brațe de copii —
Un glob care din neguri se desprinde
Sub raza insoritei prietenii.

Sînt brațe albe, galbene și negre...
Sînt miliarde, brațe de copii
Sub semnul păcii, porumbel de veghe
Unind aceleași vise, bucurii.

Sînt brațe de copii, sînt miini de floare
Brîu galben, negru, alb, un brîu frumos
Prietenie, mîndră cingătoare
De pace, pentru globul Făt-Frumos.

Unite glasurile se ridică
Copiii — carte, hrană, soare cer.
Ei n-au nevoie de dureri, de frică
Și nici de jucării-bombardier!

Copiii lumii cer cu glasul vieții
Să fie pace pe acest pămînt,
Copilăria-n veacul demnității
Să-și înflorească-al prieteniei cînt.

Să fie Terra o imensă floare
Pe care frunți și brațe și priviri
Vorbesc de setea de a fi sub Soare
Lumină, pace, împliniri!

MIHAI NEGULESCU

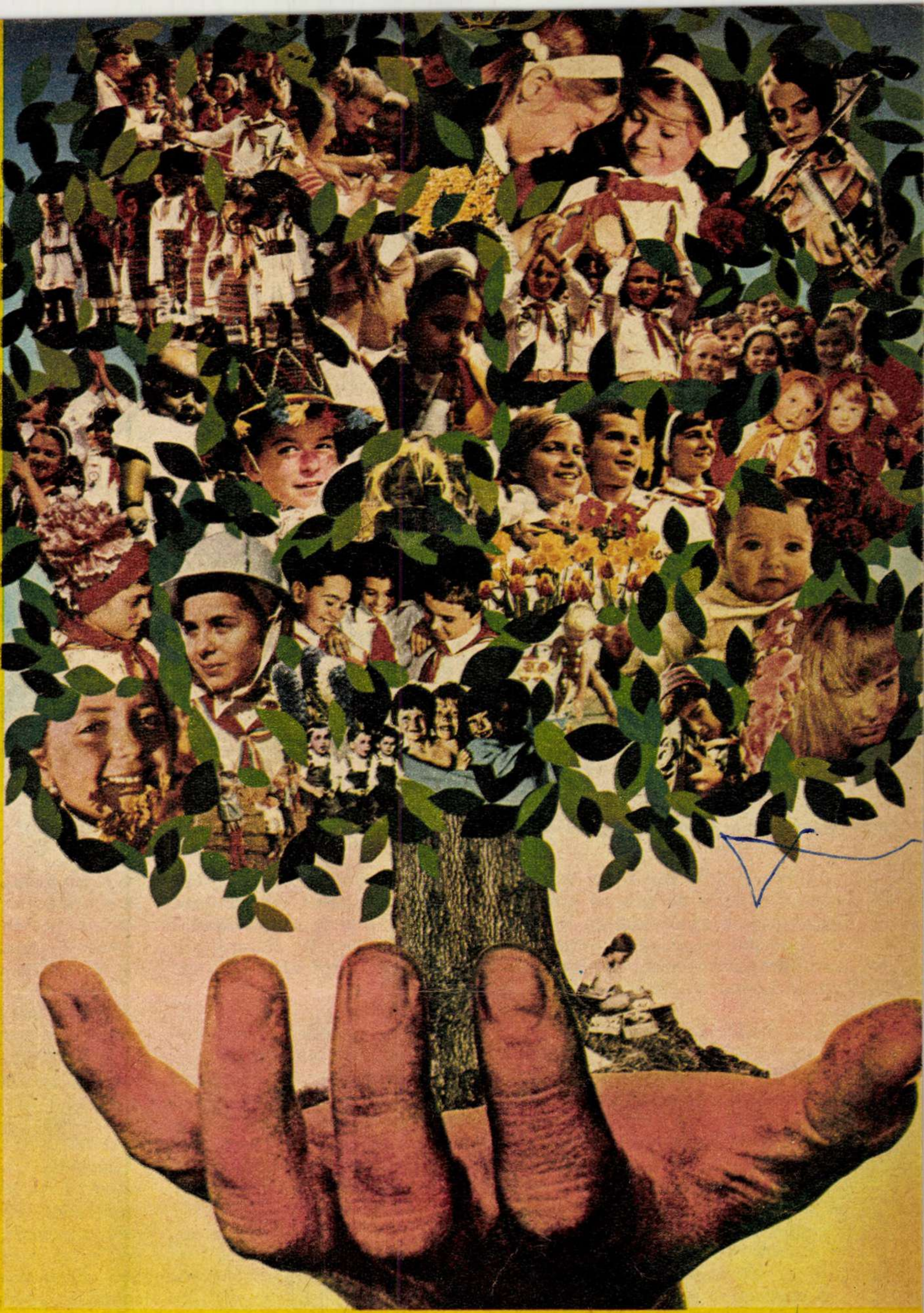

«ANUL INTERNAȚIONAL AL COPILULUI" — afiș de **ALEXANDRU BĂLAN**

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

22

JOI,
31 MAI
1979,
ANUL XIII
(NR. 609)

Cutezătorii

EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Azi navomodelist, mîine constructor de nave.

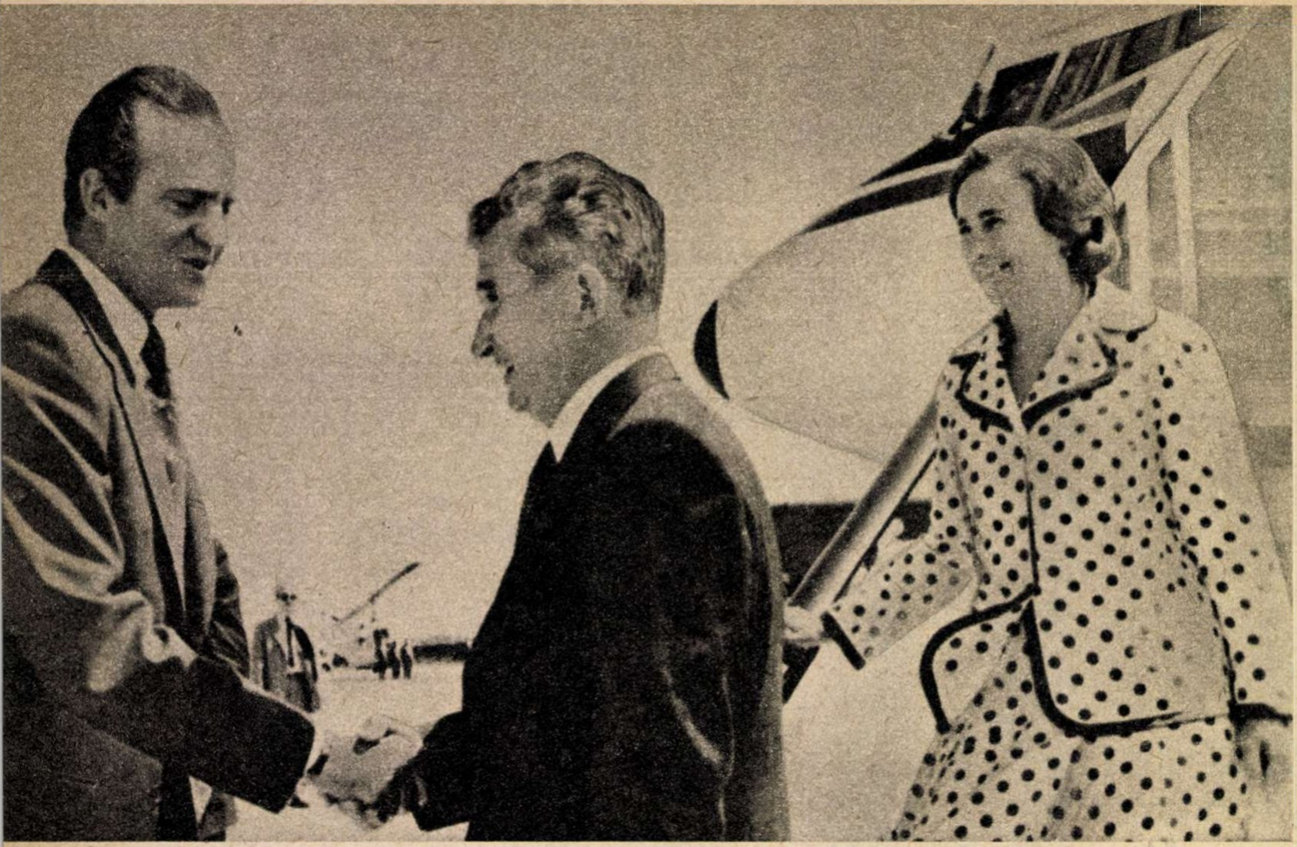

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a efectuat, săptămîna trecută, o vizită de stat în Spania, la invitația șefului statului spaniol, regele Juan Carlos I, și a reginei Sofia.

Vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Spania, prima vizită pe care un șef de stat român a făcut-o în această țară și, totodată, prima vizită la Madrid a unui șef de stat dintr-o țară socialistă, constituie un eveniment de o deosebită importanță, cu profunde semnificații pentru evoluția relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și Spania, dintre popoarele român și spaniol.

Înalta solie românească de pace, prietenie și colaborare pe pămîntul Spaniei, dialogul româno-spaniol la nivelul cel mai înalt, întreaga desfășurare a vizitei au pus în evidență dorința comună de a conferi noi dimensiuni tradiționalei conlucrări româno-spaniole, corespunzător intereselor celor două popoare, aspirațiilor generale de propășire și pace.

CÎND CATALOAGELE SURÎD • CÎND CATALOAGELE SURÎD

Iunie, pragul ultimelor teze ale acestui an școlar. Șase chipuri, șase din miile de rubrici luminoase ale cataloagelor țării privesc încrezătoare spre vacanța ce începe să vină. Să le acordăm salutul ce li se cuvine și să le urăm succes în continuare, pe drumul ale cărui urcușuri depind în primul rînd de ei: încă o teză izbutită, încă un an școlar fructuos, încă o teză, încă...

Leontin Drașoveanu *(Școala generală nr. 7, Hunedoara) e în clasa a III-a. Nu știe încă ce-s acelea teze, dar știe ce înseamnă învățătura serioasă, sistematică. Deși are o memorie foarte bună — după cum i se spune — Leontin a învățat de pe-acum că meseria de școlar nu se bizuie numai pe aceasta. Îi place literatura și desenul, îi plac avioanele și jucăriile mecanice, care împodobesc camera sa dar... are zece și la matematică!*

...Pentru că Leontin, pionier fruntaș și «copil cuminte» — cum spun părinții săi, a învățat de pe-acum că meseria de școlar nu se bizuie doar pe memorie, că oricît de mic ai fi, poți și trebuie să-ți însușești un stil de muncă sistematic, consecvent.

Loredana Mireșan *(Școala generală nr.1, Sîngeorz-Băi) a făcut cunoștință anul acesta cu mult comentata «clasă a V-a». Unii chiar se tem de această răscruce — desigur, mai mult datorită unei tradiții care a transformat considerația ce se cuvine acestui «pas» din viața școlarului în teamă. Optimismul de pe chipul prietenei noastre dezminte însă o astfel de atitudine — și mai mult decît el, reușesc aceasta rezultatele la învățătură ale Loredanei.*

Mădălina Căprăroiu *(Școala generală nr. 24 din București). De aceeași vîrstă cu Loredana, colega ei de generație se află anul acesta în pragul celui de al V-lea premiu I. Se spune că e o fetiță ambițioasă — și aceasta este adevărat, în măsura în care înțelegem prin ambiție dorința de-a crește mai repede, mai deplin.* **«Îmi place cînd oamenii îmi adresează cuvinte frumoase și eu vreau să fac totul ca să le merit».** *Frumoasa ei voință este dublată de sensibilitate — iată un tandem de calități demn de invidiat. De curînd laureată a concursului «Tinere condeie», Mădălina își pregătește «Decolarea» în pagina de literatură a revistei «Cutezătorii» — în același timp în care învață la botanică și se pregătește pentru teza la matematică.*

Și, sîntem siguri, va izbuti în toate privințele.

Luminița Sabău *(Școala generală nr. 1 din Bistrița, județul Bistrița-Năsăud), este unul din pionierii care știu multe. Aceasta, desigur, și pentru că este în clasa a VIII-a. Unii dintre colegii ei ar aduce în sprijin și argumentul că ea a făcut parte din «echipajul teoretic» — cum spun ei — care în cadrul concursului «Cutezători spre viitor» a tranșat disputa în favoarea județului Bistrița-Năsăud.*

Da, Luminița știe multe — știe mai ales că acest trimestru al acestui an școlar e foarte important, că această vacanță va fi o vacanță specială pentru ea, viitoare liceeană. Are emoții? Nu — în măsura în care se bizuie pe o muncă serioasă de 8 ani, pe realizări. Da — în măsura în care orice urcuș spre împlinirea noastră este o încercare, dar și o bucurie: bucuria izbînzii, a unor satisfacții noi, nemaitrăite.

Cătălina Oprea *(Școala generală nr. 172, clasa a VII-a, București). Deși școlar mare, Cătălina e un copil tăcut, aproape timid. Greu de bănuit la prima vedere că acest chip retras a fost încununat ani la rînd cu splendida coroniță a premiului întîi; de laurii locului întîi pe sector la recitări în cadrul Festivalului Național «Cîntarea României».*

Deși așteptările ar putea fi de altă natură — dacă avem în vedere preocupările artistice ale Cătălinei — declarația ei referitoare la alegerea viitorului liceu, a viitoarei meserii, este surprinzătoare: liceul sanitar. De unde se vede că un școlar serios, cînd își face opțiunea profesională, nu-și limitează aria preocupărilor: știe mai multe, face mai multe.

LEONTIN DRAȘOVEANU

LOREDANA MIREȘAN

MĂDĂLINA CĂPRĂROIU

LUMINIȚA SABĂU

CĂTĂLINA OPREA

CÎND CATALOAGELE SURÎD • CÎND CATALOAGELE SURÎD • CÎND CATALOAGELE SURÎD • CÎND CATALOAGELE SURÎD •

SĂRBĂTOARE ÎN DETAȘAMENT

Fiecare purtător al cravatei roșii cu tricolor poartă în memoria sa ca pe-o flamură a bucuriei și mîndriei zilele de sărbătoare din viața sa de pionier: primirea în Organizația Pionierilor, rostirea și semnarea Legămîntului. Aceste sărbători majore ocupă un loc de frunte în memorie, în gînd, în inimă. Dar viața de pionier este bogată și în evenimente personale: aniversarea zilei de naștere, primirea buletinului de identitate, un succes deosebit în activitatea sa. Și e o mare bucurie cînd colegii pregătesc o asemenea festivitate. Așa cum s-au petrecut lucrurile în detașamentele claselor a IV-a E, a V-a B și a V-a C de la Școala generală nr. 1 din Adjud, județul Vrancea.

Inițial, pionierii din detașamentul clasei a IV-a E au dorit s-o felicite astfel pe colega lor, Mioara Mărcuță, care trăise un moment deosebit: în aceeași zi în care împlinise zece ani, obținuse locul I (cuplet umoristic) la faza republicană a Festivalului Național «Cîntarea României». Dar și în detașamentele celorlalte două clase erau două pioniere proaspăt laureate la Festival — Dana Bocman, dintr-a V-a B, și Mirela Ștefan, dintr-a V-a C. Întrucît le stătea și mai frumos să apară toate trei simultan, în tabloul viu al acestei sărbătoriri, pionierii celor trei detașamente s-au înțeles să le facă o surpriză. Să organizeze «petrecerea» împreună, la Casa pionierilor și șoimilor patriei din localitate.

...Ziua așteptată, zi de primăvară, sfîrșit de aprilie. În încăperea cea mai spațioasă e forfotă, apar grăbiți fotografii-pionieri Virgil Gospodaru și Ion Moroșanu, apare și o reporteriță de la «Semaforul» școlii, Elena Coman, care va scrie, desigur, un articol și duios și voios. Bobocii de trandafiri surîd în vaze și în mîinile tuturor pionierilor, colegilor. Sosesc și părinții sărbătoritelor, muncitori la întreprinderile din localitate. Toți sînt nerăbdători, veseli și, deodată, ușa se deschide... Copiii cîntă triumfător «La mulți ani, cu sănătate!», iar cele trei pioniere se opresc și ascultă emoționate. Toate trei sînt îmbrăcate impecabil, în uniformă pionierească, au pieptănătura cu cozi prinse în funde mari, albe și zîmbesc visător.

Sînt rostite cuvintele de felicitare de către pionierele Liliana Breahnă, Nina Turbatu, Liliana Zadic, cuvinte în care sentimentele de prietenie sînt exprimate cu sinceritate, cu multă căldură: «Ai auzit soarele care a călătorit luminos spre tine și ți-a șoptit: «Mioara, astăzi e ziua ta. Pe razele mele ți-am adus al zecelea an încununat cu zece raze!...»

Sărbătoritele primesc diplome, primesc daruri, semnează în Cartea de onoare a Casei pionierilor și șoimilor patriei. Ele își exprimă bucuria prin aceleași cuvinte rostite cu emoție: «Vă mulțumim din toată inima!»

Îmbrățișări, sărutări, flori. Părinții sînt, la rîndul lor, emoționați... Apoi cele trei laureate susțin mici recitaluri artistice, după care urmează momentul cel mai... «dulce»: toți participanții sînt serviți cu fursecuri și bomboane.

...Cînd au plecat, în grupuri mari, erau veseli, dar totodată discutau cu aprindere despre problemele zilnice: școala, orele de clasă, lectiile, căci trimestrul III e în plină desfășurare, iar cataloagele își așteaptă și ele zilele lor sărbătorești de sfîrșit de an școlar, cu buchete de note bune.

MARGARETA MICU

O clipă pentru toată viața: primirea cravatei roșii cu tricolor!

FOTO

CRONICĂ PIONIEREASCĂ

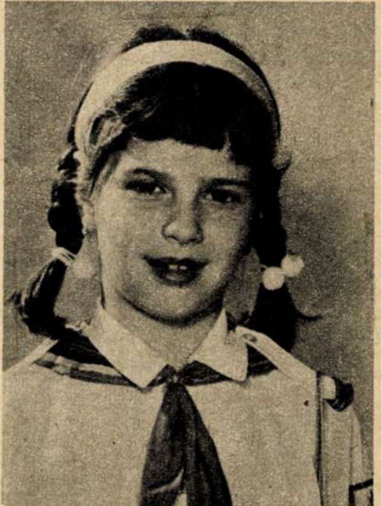

1: **Portret de cutezătoare.** Foto: Mircea Negruț, Casa pionierilor și șoimilor patriei, Oradea.

2: **Racheta pionierilor în zborul spre înălțimi.** Foto: Adrian Cipleu, Casa pionierilor și șoimilor patriei, Oradea.

3: **Încă o «cunoscută» pe harta pădurii.** Foto: Sorina Arghiropol, Casa pionierilor și șoimilor patriei, Timișoara.

Laboratorul fotocronicii: Dragi prieteni! Așteptăm în continuare fotografiile voastre. Vă invităm să «luați în obiectiv» și instantanee cu caracter satiric sau umoristic, pentru care se acordă **premii speciale!**

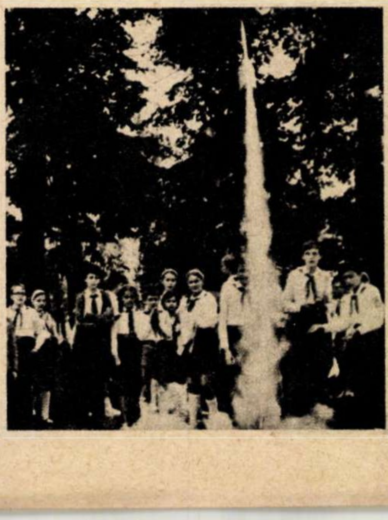

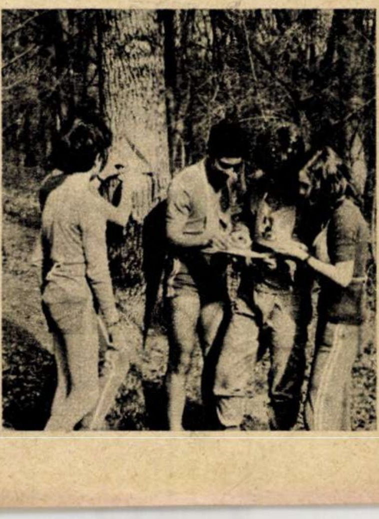

PRIETENII NOȘTRI și cărțile lor

ALEXANDRU MITRU (n. 6. XI. 1914)

Lucrările pe care autorul le recomandă: «MUNTELE DE AUR», «ÎN ȚARA LEGENDELOR», «LEGENDELE OLIMPULUI», «DIN MARILE LEGENDE ALE LUMII».

DINCOLO DE «A FOST ODATĂ CA NICIODATĂ»

Am să mă refer în aceste însemnări la cartea lui Alexandru Mitru, **«ABC-ul poveștilor»**, tipărită de Editura «Junimea» din Iași. Volumul cuprinde 30 de basme istorisite de Alexandru Mitru — cîte o poveste de fiecare literă a alfabetului. De fapt, acest «abecedar» este o carte a cărților, fiecare poveste fiind la rîndu-i o carte mică, doar de cîteva pagini. Dar ce încîntare să le răsfoiești! Lectura se transformă într-o adevărată călătorie pe continentul magic al basmelor. Din literele alfabetului se întrupează succesiv, Albă ca Zăpada, Făt-Frumos, Greuceanu, Yalomba, Frumoasa africană, Janoș Năzdrăvan, Zîna Apelor, Winnie ursulețul și mulți alți eroi care au fermecat copilăria atîtor generații și o vor mai face, desigur, și de acum înainte.

Firește, această «călătorie» inedită reunește cunoscute motive ale basmelor de pe toate meridianele. Parcurgerea lor, plină de surprize, ne convinge încă o dată de universalul limbaj al poveștilor: binele triumfă în lupta cu răul, adevărul iese totdeauna la iveală, elementele miraculoase vin în ajutorul celor buni, cinstiți, viteji.

Al. Mitru

Mari povestitori ai lumii sînt chemați să-și dăruiască celor aflați la prima vîrstă a lecturii, nestematele ascunse în țesătura de slove. Ca într-un colocviu peste timp și spațiu, se întîlnesc aici Creangă, Odobescu, Perrault, Eminescu, Ispirescu, Frații Grimm povestitori populari din diferite țări ale lumii.

GEORGETA ADAM

DEDICAȚIE

În librării se află **«Legenda valahă»**, *noua mea carte — o epopee închinată ideii de eternă libertate a patriei. Volumul reunește într-un tot unitar cele trei romane* **«Săgeata căpitanului Ion»**, **«Vulturul de foc»** *și* **«Strălucitoarea sabie»**, *care se constituie într-o adevărată epopee așa cum mi-am visat de mult, poate de cînd eram de vîrsta voastră. Volumul îl dedic cu toată căldura inimii Anului Internațional al Copilului.*

---

victor tulbure

VICTOR TULBURE (n. 28. III. 1925)

Din cărțile pe care poetul vi le recomandă: «VARĂ FIERBINTE», «ȚĂRII MELE», «TOAMNĂ PE SUB NUCI», «STEJARUL ROMÂNESC», «DICȚIONAR CU POEZII PENTRU CEI MAI BUNI COPII».

MĂRTURISIRI

Am început să scriu din vremea cînd aveam vîrsta pe care o au azi pionierii. Cu singura deosebire că atunci nu exista o organizație a pionierilor, iar eu purtam în suflet cravata roșie cu tricolor. Primele poezii i le-am trimis lui Moș Nae, un cunoscut, pe atunci, scriitor pentru copii, care mi le-a publicat în coloanele revistei sale dedicată celor mici. Nu puteam bănui pe atunci că după cîteva decenii îmi va fi dat și mie să fiu un fel de Moș Nae, redactor la cele două reviste surori ale «Cutezătorilor», unde copiii mi se adresau în scrisori prin acel invariabil «Dragă Moș Arici...» Anii petrecuți la «Luminița» și «Arici Pogonici» au fost anii cei mai frumoși ai activității mele literare. De ei îmi voi aminti întotdeauna cu plăcere. Au fost anii contactului direct (pe care nu l-am pierdut nici astăzi) cu cea mai tînără și mai luminoasă generație a poporului și partidului nostru: copiii, urmașii noștri, viitorul nostru, schimbul nostru comunist de mîine. Multe din scrisorile, fotografiile și poeziile corespondenților mei — copii le păstrez și astăzi, retrăind, ori de cîte ori le răsfoiesc, unele din cele mai vii și mai neșterse amintiri ale vieții mele.

Am scris și am tipărit multe, chiar foarte multe cărți. În 1968, la 20 de ani de la debutul editorial, am încercat să fac o selecție din toate volumele apărute. Cartea s-a numit **«Vioara roșie»** ca și primul volum pe care l-am tipărit în 1948, pentru că toate poeziile mele stau sub semnul dragostei de țară și al luptei pentru comunism, deci sub semnul «viorii roșii». În 1975 am publicat o nouă carte: **«În lume nu-s mai multe Românii»**.

Pe masa mea de lucru se află în prezent două lucrări pe care nădăjduiesc să le încredințez, cît de curînd, tiparului. E vorba de o culegere de poezii intitulată **«Pionierii dulcei Românii»** dedicată, așa cum reiese din titlu, pionierilor, dar în aceeași măsură și șoimilor patriei. Cea de a doua lucrare am întocmit-o în colaborare cu fiica mea, Raluca Tulbure, și reprezintă o vastă culegere de poezii scrise de copiii lumii. Sînt prezenți peste 150 de poeți-copii din toate continentele pămîntului, ale căror gînduri, tălmăcite de mine și de Raluca în românește, reprezintă un vibrant document al epocii noastre. Cartea se va numi, probabil, **«Hora copiilor lumii»** și va fi ilustrată cu desenele autorilor. Este aportul meu la acțiunile pe plan general întreprinse în Anul Internațional al Copilului și, dacă nu în anul acesta, atunci la începutul anului viitor, sper să se găsească în librării această carte.

În încheiere, o dedicație pentru «Cutezătorii»:

Ard macii sărutați de aurori.
Din holde urcă-n soare ciocîrlia.
Atît avem pe lume: trei culori
Și-o dragoste supremă: România!

DUMITRU ALMAȘ (n. 1. VI. 1908)

Din cărțile sale, autorul vă recomandă: «CETATEA DE PE STÎNCA VERDE», «VESTEA CEA MARE», «FLUIERAȘUL ȘI ALĂMÎIA», «TRANDAFIRUL ROȘU».

DIALOG

Cititorii «Cutezătorilor» își amintesc și astăzi cu plăcere de serialul în imagini desenate «Dan Buzdugan», apărut acum cîțiva ani în paginile revistei noastre. Cu autorul său, Dumitru Almaș, cunoscut scriitor pentru copii, am avut plăcuta ocazie să purtăm recent un scurt dialog:

— Sînteți profesor universitar, doctor în istorie. Cu toată severitatea pe care o impun aceste titluri, sînteți totuși autorul unor povestiri pline de farmec, cu teme din istorie, foarte îndrăgite de copii. Nu-i o contradicție?

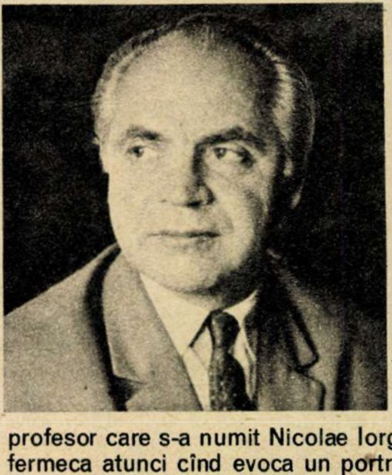

Dumitru Almaș

— Am fost studentul acelui mare și strălucit profesor care s-a numit Nicolae Iorga și care te fermeca atunci cînd evoca un portret de domn sau o epocă din istorie. **«Aș dori să am cît mai mult talent literar** — obișnuia să ne spună el — **ca să pot reda mai mult adevărul istoric».** Ideea aceasta m-a urmărit și mă urmărește. În toate povestirile mele pornesc de la date precise ale istoriei cuprinse în documente, pe care mă străduiesc să le prind într-o țesătură imaginară. Am urmărit ca prin prozele mele să sugerez sentimente, trăiri. N-am ocolit informația, i-am pus însă ceva din sufletul meu. Cartea de istorie trebuie citită cu drag. Încă din copilărie trebuie să învățăm să înțelegem virtuțile poporului nostru, lupta prin care și-a zămislit existența. Socotesc că povestirea istorică are o contribuție deosebită alături de manual pentru a sădi puternice sentimente de patriotism.

— Ce nume glorioase ale trecutului ați ales pentru povestirile dumneavoastră istorice?

— Ștefan cel Mare în povestirea **«Arcașii Măriei-sale»**, Vlad Țepeș în **«Fata de la Cozia»**, Constantin Brâncoveanu în **«Comoara Brâncovenilor»**. Am mai scris evocări și povestiri despre Petru Rareș, Miron Costin și un roman despre Nicolae Bălcescu: **«Un om în furtună»**. Am căutat întotdeauna, printr-o acțiune pasionantă, să redau caracterul de model, de exemplaritate al acestor mari figuri din istoria țării mele.

— La ce lucrați în prezent?

— Pe masa mea se află două cărți la care lucrez fără întrerupere: **«Buzduganul de fier»**, care va cuprinde cîteva momente din viața unui domn muntean mai puțin cunoscut — Radu de la Afumați, contemporan cu Petru Rareș. Există numeroase documente care ni-l înfățișează pe Radu de la Afumați ca un precursor al lui Mihai Viteazul prin concepția sa, potrivit căreia numai prin unirea Munteniei, Moldovei și Transilvaniei poate fi înfrînt jugul otoman. Mai lucrez, de asemenea, la evocarea **«Vetrele istoriei»**, prezentarea vieții unor cetăți românești ale căror ruine se mai văd și astăzi.

B. CARAGIALE

GICA IUTEȘ (n. 17. XII. 1925)

Din lucrările mele vă recomand: «O STEA DIN TOATE E A MEA», «RĂPIREA MIETEI», «DA BA DA ȘI NU BA NU», «MĂR ROȘU CA FOCUL».

DE CE SCRIU PENTRU VOI

De cîte ori mi se pune întrebarea de ce scriu pentru copii, mi se întîmplă o minune. Mă întorc în acea neasemuită primăvară chiar dacă în prezent mă văd nevoită să fac cale întoarsă cu trei decenii în urmă. Mă pregăteam pentru apariția primului număr al «Scînteii tineretului», trebuia să dau primul meu examen de reporter. Fusesem trimisă să scriu despre tinerii care la chemarea partidului veniseră din toate colțurile țării să ridice cetatea oțelului de la Hunedoara pe noile temelii socialiste. Totul era sub semnul șarjelor rapide, furnalul 1 era gata să intre în funcțiune. După o zi și o noapte petrecute în uzină, tinerii pe care-i văzusem veniți din satele țării bîntuite de secetă și foame, mi se păreau niște eroi încununați cu flăcări albastre. Din mîinile lor izvora șuvoiul de oțel, curgînd necontenit spre inima țării. În dimineața aceea o pornisem din nou spre uzină. Era frig, un soare cu dinți mușca cețurile plutind peste rîu. Traversam podul, privind piața orașului tristă și goală în toată sărăcia ei. Deodată am auzit un glas subțirel: «Lume, lume, ia planeta! Ghicește trecutul, prezentul și viitorul!» M-am trezit în fața unui puști sfrijit, desculț, bineînțeles, și zdrențăros, cu picioarele roșii de frig. Un șoricel alb, înghețat și el, îi stătea ghemuit pe umăr. Trebuia să fiu în uzină la o anumită oră și mă grăbeam. Am amînat cumpărarea planetei care ghicea trecutul, prezentul și viitorul. Dar orice am făcut în ziua aceea și-n zilele următoare nu mi-am putut lua gîndul de la micul și ciudatul vînzător. Al cui era, cum de nu mergea la școală, ce era cu el? Am început să-l caut, să mă interesez, să bat la uși. Nimeni nu știa de el. Cei din jur nu înțelegeau de ce-l caut, și nici chiar eu. Fapt este că băiețașul meu dispăruse fără urmă. Nu puține au fost peripețiile prin care am trecut pînă l-am descoperit în vestita Batagă, vechi cartier din Hunedoara anilor aceia. Vînzătorul de planete mai avea vreo cinci frați, și mai mari, și mai mititei. Tatăl îi murise în război, mama și copiii veniseră la Hunedoara să-și caute norocul. Trăiau greu, mîncau o dată pe zi și atunci boabe de porumb fierte. Am scris primul roman pentru copiii Hunedoarei, cu siguranța că foarte repede micului meu vînzător, noua orînduire de la noi îi va da ghetele, pîinea cu unt, ghiozdanul cu cărți, cravata de pionier și numele cinstit de siderurgist hunedorean.

De cîte ori petrec zile fericite într-o tabără de pionieri mi se pare că-l recunosc în unul dintre ei. Și-mi vine să-l întreb: Ce mai faci, Petrică? Și plec și mai scriu o carte, în care povestesc despre copii și despre viața pe care o duc ei astăzi.

FODOR SANDOR (n. 17. XII. 1927)

Din lucrările recomandate: «COPII DE AZI», «PRIETENI NOI», «IOȘCA ȘI MĂCRIȘUL», «S-A PIERDUT O FETIȚĂ».

VECHIUL MEU PRIETEN

Nu știu cum sînt alții, dar mie îmi plac acele cărți în care poți găsi portretul autorului. După chipul lui încerc să deslușesc legătura tainică între om și operă. Acele experiențe și semne ale caracterului ascunse în privire, în trăsăturile feței care, după intuiția mea — pot să mă înșel, desigur —, explică, dau veridicitate gîndurilor și sentimentelor, potrivite în cuvinte, adunate între copertile unei cărți.

Este o preferință născută în anii îndepărtați ai primelor lecturi, cînd credeam — și de fapt cred și astăzi — că cei ce scriu pentru copii trebuie să fie oamenii înțelepți și buni. Pe toți îi asemănam cu marele povestitor, născut pe meleagurile Covasnei de unde mă trag și eu, Benedek Elek. Părul și barba albă, blîndețea din ochi, frumusețea feții și a slovelor sale m-au fascinat toată viața.

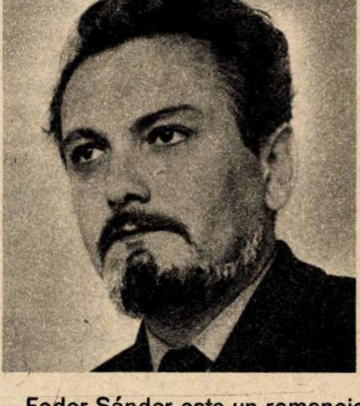

Fodor Sándor este un romancier de prestigiu. unul dintre cei mai vrednici tălmăcitori ai literaturii române în limba maghiară și, despre asta vorbim acum, un devotat prieten al copiilor, autorul fermecătoarei cărți în trei volume «**Cipi, acest pitic uriaș**», onorat cu Premiul Uniunii Scriitorilor, tradus în limbile română, rusă, germană, lituaniană și în curs de apariție în limba engleză.

...În fiecare zi, fie vară fierbinte, toamnă cu ceață și ploi, iarnă împovărată de nămeți, pe strada Racoviță din Cluj-Napoca urcă încet un bărbat îmbrăcat în haine închise. Ține în mînă o floare. Un trandafir sau o garoafă. O duce la cimitirul din capătul străzii, pe mormîntul fiicei sale, Evike, stinsă la vîrsta de optsprezece ani. Este Fodor Sándor, purtînd pe umeri poverile omului, în suflet păstrînd înțelegere și dragoste față de semeni — miraculoasa forță din care se naște adevărata literatură.

DOMOKOS GÉZA

MIRCEA SÎNTIMBREANU (n. 7. I. 1926)

Din cărțile mele vă recomand: «RECREAȚIA MARE», «EU ERAM ZÎNA», «ADUCĂTORULUI MULȚUMIRI», «MELCUL MINCINOS».

AM FOST ÎN ARCADIA COPILĂRIEI

Am petrecut aproape 50 de ani — nu este nici o exagerare — în această Țară a Minunilor care este juventutea. Într-adevăr, pornind din copilărie — de-a bușilea — am jucat eu însumi, pe rînd, toate rolurile acestui scenariu: elev, student, profesor, și chiar... bunic (figurat vorbind, ce altceva este un scriitor pentru copii?). Am fost, așadar, în Arcadia copilăriei și îi cunosc bine «regulile jocului». În primul rînd, setea de emancipare, de zbor și, în directă legătură cu acestea, nevoia copilului de a se simți creditat și protejat, nu interzis și micșorat. Le vorbesc, așadar, în cărțile mele exact cum ar face-o un instructor de zbor, încerc să le dezvălui adevărata meteorologie a vieții, rîzînd împreună cu ei de bau-bauri și de iluzii, dar nu mai puțin grav despre **țintă**, curenți ascendenți, primejdii... Este, cred, regula oricărui colocviu cu acest public, deoarece scena pe care se află copiii nu este alta decît propriul lor viitor. O scenă uriașă care trebuie umplută cu personajele fascinante ce-i sînt proprii — Experiența, Idealul, Voința etc. — Și, pe cît ne stă în puteri, însorită, luminată. O fac cel mai adesea prin mijlocirea humorului. Dar nu uit că un om care se hlizește continuu, sfîrșește repede prin a-și pierde și hazul și audiența. Humor, desigur, dar nu pot scăpa din vedere că «școlarizarea» presupune totuși catedra, adică un inerent didacticism, benefic și necesar. Există și în... excursii! În plus, știu bine că o copilărie este fabuloasă nu neapărat prin ceea ce are. Aurul ei este visul, de aici și bugetul ei inestimabil. Să visezi cu fiecare curcubeu, cu fiecare șuier de tren, cu fiecare legendă, cu fiecare cîntec... Cu puține excepții, fabulosul copilăriei este lăuntric și se dezvoltă în acest anotimp exact ca flora spontană. Pe steiuri, în guri de peșteră chiar. Ce să mai zic sub soarele vieții de azi? Dorința mea cea mai puternică? Să feresc visele eroilor mei de ridicol, îndreptîndu-le, așadar, cu voioșie și răspundere, spre țintele împlinirii și demnității de o viață.

VA URMA

GHEORGHE LAZĂR

1779
1823

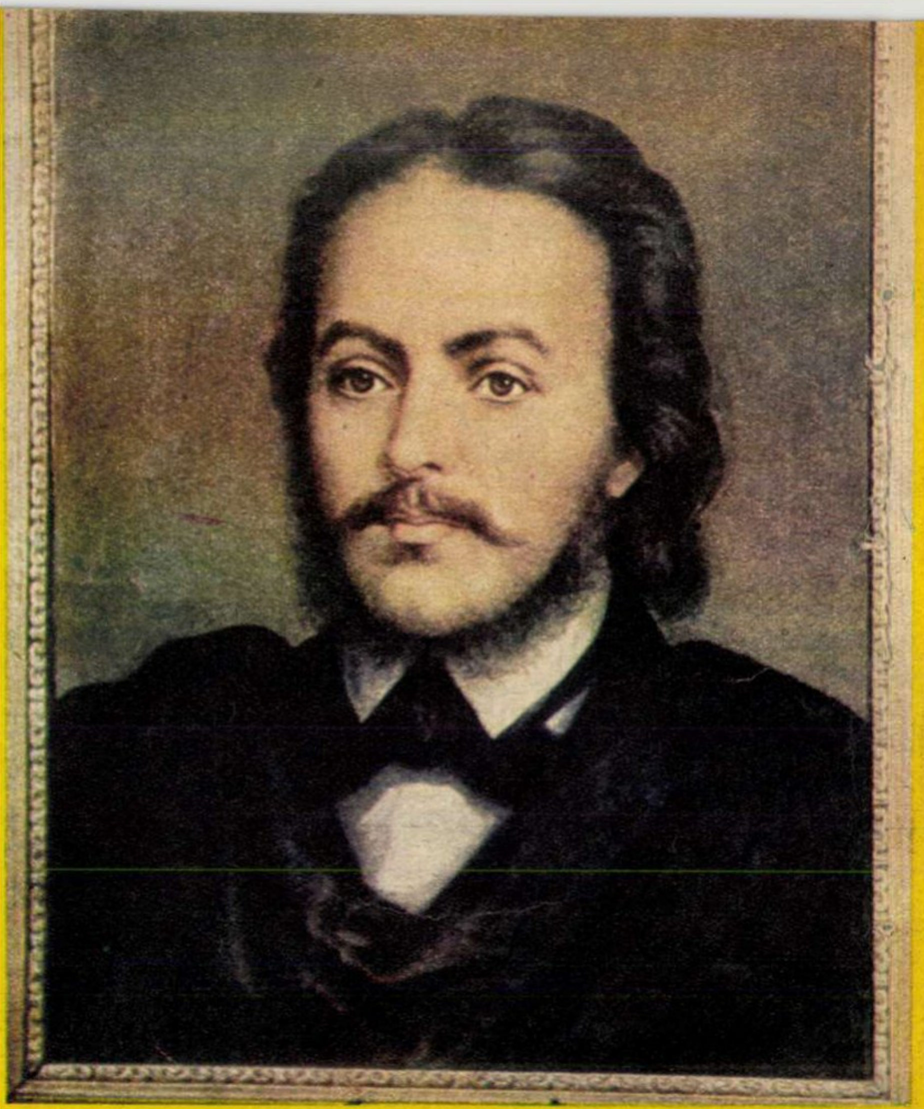

Ivit din adîncurile cu temeinice tradiții patriotice ale țărănimii române, spirit umanist, educat la marea școală a iluminismului francez și german, temperament de luptător, fire răzvrătită, ostilă feudalismului și tuturor formelor anacronice de existență socială, luptător pentru progres care a îndrăznit să folosească amvonul bisericii episcopale din Sibiu pentru răspîndirea generoaselor idei iluministe, Gheorghe Lazăr a rămas în cultura noastră ca un ctitor al școlii românești din Țara Românească. Gheorghe Lazăr, despre care primul său monograf serios, istoricul literar Gh. Bogdan Duică, scria că și-a pus toată personalitatea «în serviciul unei aspirațiuni de viitor mare: din colibe și bordeie, poporul român trebuia să iasă și să intre iarăși în palate; în serviciul moralizării care să garanteze viitorul. Era mare sufletul său bintuit de viforul simțirii sale; dar mari erau și ideile care îl luaseră sub zarea lor pururea luminoasă. Mărimea **lor** și mărimea **sa** se împreunară, ca să-i cîștige toate inimile bune ale poporului și să deie în lături porțile nemuririi în care dispăru și dincolo de care pare că și azi îi zărim chipul binecuvîntător».

Acest «om înalt, uscățiv, cu favoriți», s-a născut în 1779, într-o familie de țărani români din satul Avrig, așezat pe malul Oltului, în județul Sibiu, unde-și avea moșia guvernatorul Transilvaniei, Samuel von Brukenthal. Își face studiile în Avrig, Sibiu, Cluj, Viena, Karlowitz, vreme de aproape douăzeci de ani învățînd matematicile, filozofia si teologia. Se întoarce în Sibiu de unde numeroase intrigi și meschine șicane îl determină să plece, în 1816, în Țara Românească, unde toți fiii de boieri învățau la Academia grecească de la București întemeiată pe la 1680 de domnitorul Șerban Cantacuzino. Atunci, în cercurile boierești, ca și la Academia grecească, se cultiva ideea falsă după care limba română ar fi fost incapabilă, chipurile, să exprime noțiuni abstracte, științifice și tehnice și cu atît mai puțin în stare de a avea un vocabular filozofic. Gheorghe Lazăr, cunoscător temeinic al resurselor creatoare ale poporului român, încrezător în facultățile creatoare ale neamului său, stăpîn pe cele mai diverse științe ale vremii, și-a dăruit întreaga sa pregătire și energie pentru formarea tinerilor români la școală în limba națională, pentru difuzarea cunoștințelor absolut trebuitoare în rîndurile poporului. La începutul veacului al XIX-lea, în ciuda stăpînirilor străine și a unei atmosfere cosmopolite în rîndul claselor exploatatoare, Gheorghe Lazăr scria că nu e firesc «unui popor și neam, ce este așa vechi, așa vestit, proslăvit și înzestrat cu toate rodurile pămîntului... să nu aibă și el o școală mai de treabă, o Academie cu știință, chiar în limba maicii sale». Preocupările pedagogice ale lui Gheorghe Lazăr aveau profunde implicații patriotice, căci, socotea el «patriei nu-i poate fi tot una, măcar ce feliu de crestere vor primi mădulările următoare». În acest spirit, el cheamă întreaga tinerime română la școală pe care o inițiase la Sfîntul Sava: «Veniți toți, de toate părțile și de toată starea, veniți la izvorul tămăduirii ca să ne împărtășim și noi». Gheorghe Lazăr ne apare ca un veritabil profet al nației române, ca simbol al unui «descălecat cultural». El întemeiază școala în limba românească, scrie manuale: **«Aritmetica matematicească»**, **«Trigonometria cea dreaptă»** ș.a., contribuind substanțial la crearea terminologiei științifice și tehnice românești, educă pe tinerii români în spiritul dragostei de țară și de popor, îi instruiește temeinic, sincronizîndu-le cunoștințele cu cele din marile școli ale apusului și le evocă trecutul glorios al poporului nostru în fraze cu un aer arhaic, dar de o excepțională modernitate și forță de expresie, cum sînt acestea din **Cuvînt la înscăunare a Mitropolitului Dionisie:** «Prea bine este lumei cunoscută slavă și mărirea Romanilor, strămoșilor noștri, apoi încît este pentru strălucirea științelor și a măiestriilor în vremea acelora, lasă istoriile, dar mărturisească mărturie invederată însuși stîlpii marelui Traian din albia Dunării, precum și temeliile turnului Severinului care pînă îi zioa de astăzi se află în faptă și care în chip de hrisoave nemincinoase ne mărturisesc dreptul ce avem în stăpînirea pămîntului strămoșesc, deșteptîndu-ne a urma și noi strămoșilor noștri, ca neprecurmat să se proslăvească seminția în veacuri și prea înaltului schiptru împărătesc neîncetat să-i arză focul pe jertfelnic, prefăcîndu-se slava în mărire, iar nu în perire și stingere».

Spirit democratic, solidar cu cei mulți și obidiți, patriot înflăcărat, îndurerat de soarta neamului său, Gheorghe Lazăr se cutremură în fața imaginii nepoților marilor romani și își închipuie că dacă cineva din acele vremi ar veni să-i vadă i-ar căuta neapărat «în palaturile cele mari împărătești, și i-ar afla în vizuinele și bordeiele cele proaste și încenușate; i-ar căuta în scaunul stăpînirii și i-ar afla amărîți sub jugul robiei, i-ar căuta proslăviți și luminați și cum i-ar afla? Rupți, goi, amărîți... Ajungă lacrimile patriei, ajungă jugul robiei...»

Asemenea rînduri inspirate fac, neîndoios, dintr-un om de știință, un autentic scriitor al epocii. Valoarea lor literară și suflul lor patriotic le justifică prezența în orice manual de școală.

Activitatea lui Gheorghe Lazăr a întărit încrederea românilor în propriul lor destin istoric, i-a luminat cu imbatabile adevăruri științifice, le-a înviforat sentimentele patriotice și demnitatea națională, i-a chemat la o viață nouă, de luptă pentru progres, dreptate socială și independență națională, pregătind astfel atmosfera pentru mișcarea democratică și revoluționară de la 1848.

ION DODU BĂLAN

Un hrisov datînd din 1763 relativ la Academia Domnească.

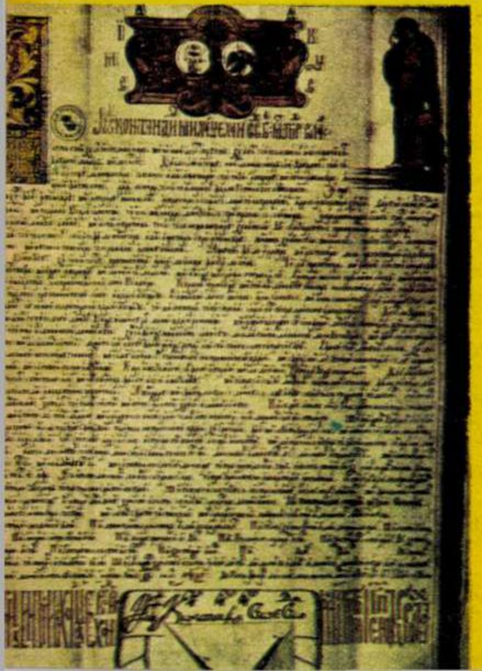

Bucureștiul de altădată.

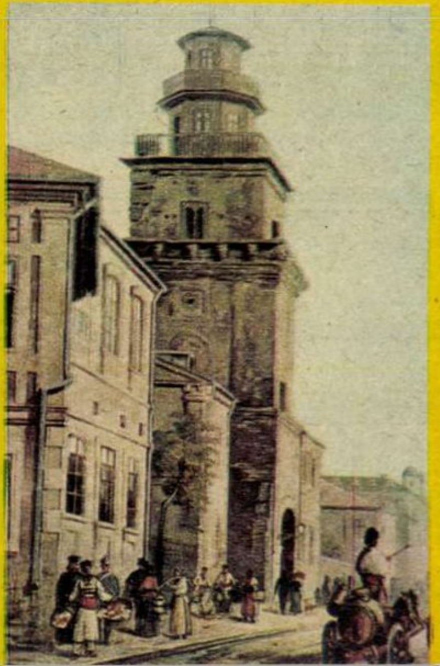

Școala lui Gheorghe Lazăr de la Sfîntu Sava. Reconstituire datorită pictorului Costin Petrescu.

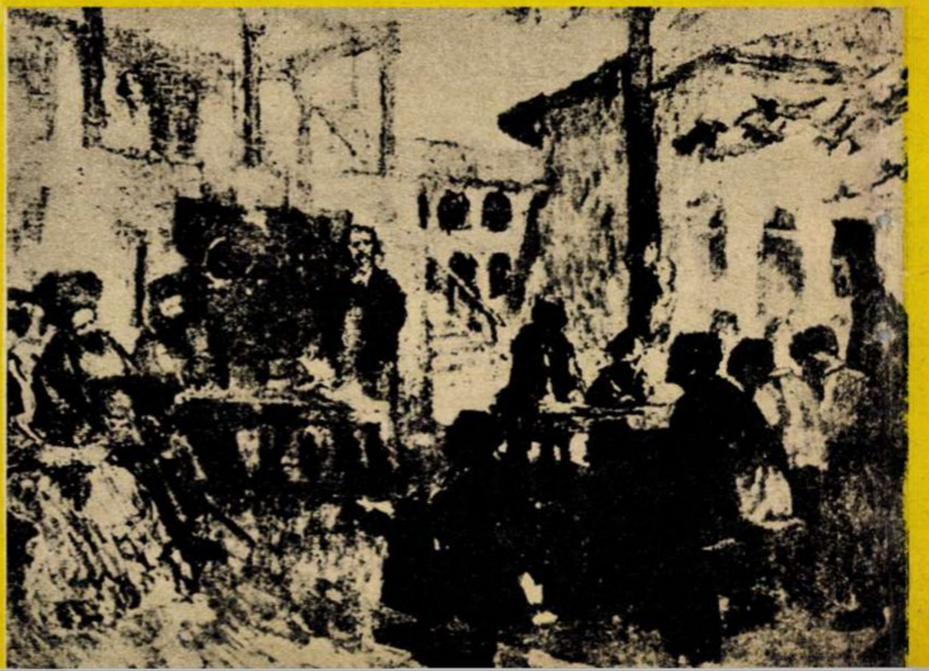

MICRODOCUMENTAR

● *Începutul secolului al 19-lea a însemnat nu numai o largă dezvoltare economică în Țările Române, dar și o puternică înflorire culturală. Schimburile culturale dintre ele, legăturile tot mai strînse, activitatea desfășurată de cărturarii legați de popor impun pregnant vechea și mereu întinerita civilizație a patriei în toate domeniile vieții social-culturale. Mari cărturari ai epocii, care luptau pentru dezvoltarea culturii naționale, încep și lupta pentru generalizarea și perfecționarea predării în limba română în toate școlile de toate gradele, în toate orașele țării. Începuturile învățămîntului în care predarea să se facă în limba națională este legat de numele lui Gheorghe Lazăr. Patriot înflăcărat, om de mare cultură, el a susținut și demonstrat capacitatea limbii române de a exprima cele mai abstracte idei. Prin tot ce a înfăptuit el în școala de la Sfîntu Sava, a combătut ideile retrograde care susțineau că «filozofia în românește nu se poate».*

● *În august 1818, înaintea începerii cursurilor, Gheorghe Lazăr tipărește o Înștiințare în care se sublinia necesitatea pentru țara noastră de a avea o școală înaltă de «științe filozoficești și matematicești chiar în limba maicii sale». Forța de a exprima cu claritate ideile, strălucirea argumentației l-au impus pe Gheorghe Lazăr, l-au făcut iubit de elevii care an de an veneau în număr tot mai mare la școala de la Sfîntu Sava. Cursurile erau organizate în patru grade: școala începătoare (elementară), gimnaziul de patru ani (care împreună cu un curs complementar de trei ani alcătuiau liceul) și, apoi, cursul special de trei ani, acesta fiind corespunzător învățămîntului superior.*

● *Printre cei dintîi elevi străluciți ai lui Lazăr s-au remarcat Ion Heliade Rădulescu și Eufrosin Poteca. Ei vor fi continuatori ai lui Gheorghe Lazăr ca profesori și conducători ai colegiului.*

● *În timpul revoluției lui Tudor Vladimirescu, cînd acesta își stabilește tabăra în București, la Cotroceni, Gheorghe Lazăr dă ucenicilor săi o splendidă lecție de istorie vie, ducîndu-i la locul unde se aflau pandurii, pentru a-i vedea și a-i cunoaste.*

● *In 1831 se întemeiază școli primare cu predarea în limba română în orașele reședințe de județ. La Colegiul de la Sfîntu Sava se inițiază un curs special de pregătire a învățătorilor, necesare acestor școli. Cel mai vechi catalog păstrat de la Școala Sfîntu Sava datează din anul 1832. În paginile lui se află notat numele elevilor Nicolae Bălcescu, în vîrstă de 13 ani, și Ion Ghica, de 16 ani.*

Școala de la Sfîntu Sava, care a fost apoi numită Colegiul de la Sfîntu Sava, cu străluciții ei profesori, cu tinerii ei elevi, a fost o școală de formare a puternicei și înflăcărate generații pașoptiste.

O strălucită promoție a Liceului «Sfîntu Sava» din care îi amintim pe Tudor Arghezi, Camil Petrescu, N.D. Cocea, Gheorghe Topîrceanu, eroul utecist Constantin Godeanu, foști elevi ai școlii.

Muzeul Liceului «Nicolae Bălcescu», vie reconstituire a unor momente din istoria Școlii lui Gheorghe Lazăr.

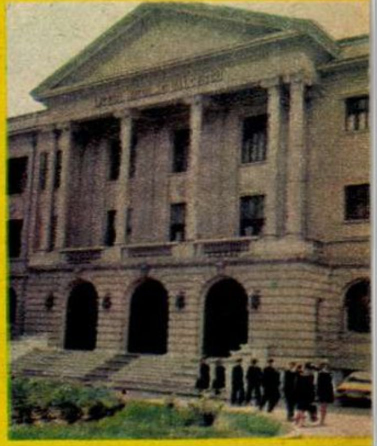

●●●●●●●●●●●●

● *1864. Prin decretul semnat de Alexandru Ioan Cuza ia ființă Universitatea din București.*

● *1869. Se înființează Facultatea de medicină. Forme ale acestui învățămînt au existat în țara noastră încă din 1841, iar în 1857, la București funcționa Școala națională de medicină și farmacie.*

● *1881. Își începe activitatea Institutul politehnic din București, prin reorganizarea Școlii naționale de poduri și șosele.*

Ecourile, tradițiile vechii școli de la Sfîntu Sava pot fi reîntîlnite astăzi la Liceul de Matematică-Fizică «N. Bălcescu». 1 050 de elevi, plus 500 de seraliști urmează cursurile acestui liceu; 12 laboratoare și cabinete dotate cu cele mai moderne aparate, 7 ateliere, 2 săli de sport, o sală de festivități, o bibliotecă și un muzeu școlar (dedicat istoriei școlii) alcătuiesc zestrea acestui liceu atît de bogat în tradiții. O școală mare și frumoasă, una din cele 16 781 unități școlare existente în prezent în țara noastră.

Numai în anul școlar 1978–1979 s-au dat în folosință 2 300 săli de clasă și 100 de noi săli de gimnastică.

31,5 milioane exemplare este tirajul manualelor școlare, cel mai mare număr din istoria învățămîntului românesc.

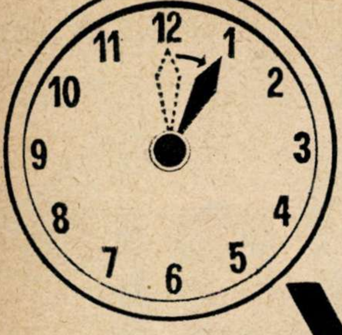

ORA DE VARĂ

De la 27 mai, ora 0 a devenit ora 1

Recent, a fost dat publicității Decretul Consiliului de Stat privind stabilirea orei oficiale de vară în țara noastră cu începere de la 27 mai 1979, ora zero, care a devenit ora unu. În rîndurile de mai jos oferim cititorilor cîteva precizări care, sîntem convinși, sînt binevenite.

De la bun început trebuie să precizăm că trecerea la ora oficială de vară permite folosirea mai completă a perioadei de lumină naturală care ne este furnizată gratuit de soare și economisirea, în acest fel, a unei părți din energia necesară pentru iluminatul artificial. Astfel, privind graficul alăturat, observăm că prin introducerea noii ore oficiale de vară, zona de activitate umană în această perioadă beneficiază de o oră de lumină naturală în plus prin faptul că ziua de activitate începe practic cu o oră mai devreme și se termină cu o oră mai devreme. Perioada de lumină cîștigată este vizibilă în hașura din partea de jos a graficului, care arată cît se cîștigă din zona de noapte în favoarea zonei de zi.

Aceasta nu presupune, cum s-ar putea crede la prima vedere, că dormim mai puțin. Oricît ar părea de paradoxal, schimbîndu-se ora oficială, ne sculăm și ne culcăm la aceeași oră ca și iarna și totuși cu o oră mai devreme. În esență este vorba doar de un artificiu. De exemplu, ora 6 (de iarnă) a devenit ora 7 (de vară). Pe lîngă avantajul reducerii consumului de energie electrică, mai apar și altele. Astfel, randamentul în muncă al fiecăruia dintre noi crește, lucrînd sau învățînd mai mult pe răcoare în timpul verii. Un alt avantaj constă în adaptarea omului la ritmul naturii, încadrarea în legile ei, uneori nerespectate de civilizația modernă. Totodată este cunoscut faptul că somnul devreme este mult mai recomandat (o oră dormită înaintea miezului nopții este egală cu două de după ora 24). În sfîrșit, să adăugăm acestor efecte și beneficii faptul că, terminînd lucrul în întreprinderi ori cursurile în școli mai devreme, pe lumină, putem folosi mai bine timpul liber din zi care ne rămîne la dispoziție.

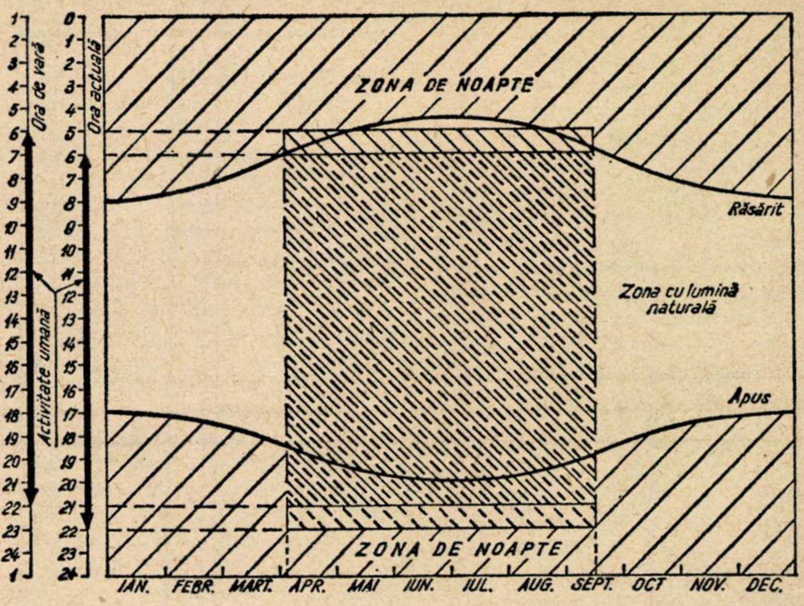

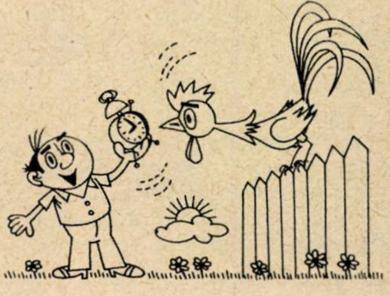

— Fii atent că ziua-lumină începe cu o oră mai devreme!

ROMAN FOILETON

DRUMUL SPRE EVEREST

Neagu Udroiu

8

Acasă la unchiul Miron, boema dintotdeauna. Clasoare cu nemiluita ocupă o bună parte din biblioteca prinsă în peretele din fața ferestrei. Unchiul Miron, ca orice unchi, îi iubește la nebunie pe copiii fratelui său mai vîrstnic, primindu-i de fiecare dată cu mare încîntare în locuința lui, făcîndu-le pe plac, mai ales de cînd au învățat ce important lucru este să ai un unchi și să-i poți cere ce-ți poftește inima. Mai întîi să te plimbe cu bicicleta, cu care el mergea zilnic la slujbă, să te ducă la cinematograful din cartier unde toată lumea stă în aer liber pe un fel de salteluță confortabilă, să-ți aducă de cîte ori vine în vizită, acum cînd ești la școală, idei care mai de care mai năstrușnice pentru ocuparea timpului liber. Partea cea mai frumoasă vine însă cînd faci vizite unchiului Miron! Nu cumva să nu accepți să joci partidele de șah în trei. Adică el, Al sau Den, pe rînd, și TIM, calculatorul unchiului Miron, năzdrăvan nevoie mare cînd e vorba de încurcat mutările pieselor pe tabla cu pătrățele. Cine cîștigă este dator unchiului Miron cu o repriză de cuvinte încrucișate spațiale, tridimensionale, pe care de obicei le solicită de la «Divertis-Club»-ul din cartier. Și așa mai departe.

Dar unchiul Miron este înainte de toate ceea ce este un binecunoscut și neîntrecut specialist în mașini de transport acvatic, și revelația vizitelor, destul de dese, făcute de nepoți în apartamentul de burlac o constituie discuțiile «profesionale» pe care unchiul știe ca nimeni altul să le conducă. De cînd au început a citi, nepoții își vîră nasul în orice carte de natură să le creeze un statut de oameni informați, ca de pe aceste creneluri să încerce a se privi ochi în ochi cu marele maestru al tuturor lucrurilor văzute și nevăzute, unchiul Miron.

Azi, Al a venit singur. Den, absorbită de ambițiosul proiect al clasei lor, își consacră tot timpul liber elaborării de planuri strategice, de scheme tactice care mai de care mai laborioase. Lucrurile sînt în faza de coagulare și contează, evident, orice efort în plus, orice piuliță strînsă în mecanismul care, odată asamblat, se va urni, cu mari speranțe, din loc. Ca de obicei, unchiul Miron este sîcîitor. Simpatic, ca orice unchi, dar sîcîitor ca orice om mare cînd vede că ăl mic are corăbiile înecate și el se face că n-aude, nu vede.

— Ai fost adoptat de cei de la 9 A, dacă înțeleg bine. Lucrezi cu ei pînă la cap, așa-i?

Nici nu știa unchiul Miron pe ce teren minat călcase! Ar fi putut ghici măcar acum, își putea da seama dacă privea fie și din întîmplare urechile roșii frecate parcă cu ardei ale nepotului. Băga de seamă doar că Al își făcea de lucru în dreptul unei machete de batiscaf, pe care, de-altfel, o știa în toate cusăturile, de cînd apăruse în vitrina cu bibelouri. Casa era plină de asemenea jucărioare, reprezentînd la scară diferită mașinării acvatice, subacvatice, supraacvatice, din cele la care unchiul Miron lucrase cu mîna lui sau la ale căror probe de lucru participase în cele mai îndepărtate puncte ale Planetei. Nu se știe cît de atent era Al cînd i se vorbea despre rezultatele nemaipomenite cu care veneau acasă cercetătorii îmbarcați pe asemenea papuci submersibili, zburători sau plutitori — aici Den se afla la ea acasă — în mod sigur nu scăpa nimic din ceea ce privea vasele de mic și de mare tonaj ser-

CEA DE A DOUA EDIȚIE A CONCURSULUI PE TEME DE CIRCULAȚIE

„PIETON 2000”

Consiliul Național al Organizației Pionierilor, prin redacția revistelor «Cutezătorii» și «Jóbarát» și în colaborare cu Inspectoratul general al miliției — Direcția circulație, și cu sprijinul A.D.A.S. organizează cea de-a doua ediție a concursului pe teme de circulație intitulat «PIETON 2000».

SCOPUL:

Concursul urmărește stimularea cunoașterii și respectării stricte a regulilor de circulație de către pionieri și școlari, dezvoltarea spiritului de întrajutorare a copiilor în ideea prevenirii accidentelor și formarea unei opinii colective pentru ridicarea gradului de civilizație rutieră.

PARTICIPAREA:

La concurs pot participa toți pionierii și școlarii din clasele V—VIII.

DISTINCȚII ȘI PREMII:

Concursul se va desfășura începînd cu 15 iunie a.c. și va fi finalizat pînă la 30 decembrie a.c. El va consta din întrebări pe teme de circulație, însoțite de taloane speciale pentru participare.

Din două în două numere vor fi publicate cîte două întrebări, fiecare avînd unul sau două răspunsuri corecte și unul sau mai multe incorecte. Participanții vor stabili răspunsurile corecte, care vor fi marcate, în spațiul special rezervat, cu un X. Răspunsurile la unele întrebări însoțite de schițe vor fi date prin indicații trecute pe acestea (deci nu ca de obicei, prin x).

Taloanele, cu răspunsurile completate, decupate și strînse de către fiecare participant, vor fi trimise pe adresa redacției la 15 zile după apariția ultimului talon (cel de-al 12-lea).

Participarea la concurs obligă prezentarea tuturor răspunsurilor, prin trimiterea taloanelor de participare. Cei care nu vor trimite toate taloanele, participă la concurs cu șanse reduse.

DESFĂȘURAREA:

Redacția revistelor «Cutezătorii» și «Jóbarát» va ține evidența participărilor și va publica, periodic, informații din și despre desfășurarea concursului.

La 30 zile după apariția ultimului talon, juriul concursului, constituit din reprezentanții factorilor organizatori, întocmește clasamentul pe baza căruia va acorda următoarele distincții și premii:

- ● DOUĂ LOCURI ÎNTÎI — cîștigătorii primesc o diplomă de onoare «Prieten al circulației» și cîte o bicicletă de semicurse echipată regulamentar;
- ● PATRU LOCURI DOI — cîștigătorii primesc o diplomă de onoare «Prieten al circulației» și cîte un casetofon;
- ● ȘASE LOCURI TREI — cîștigătorii primesc o diplomă de onoare «Prieten al circulației» și cîte un aparat de fotografiat;

100 MENȚIUNI — cîștigătorii primesc o diplomă de onoare «Prieten al circulației» și cîte o servietă pe care vor fi încorporate materiale reflectorizante.

În cazul în care vor exista mai mulți participanți cu același punctaj, acordarea distincțiilor și premiilor se face prin tragere la sorți.

Consiliul Național al Organizației Pionierilor oferă cîștigătorilor locurilor I, II și III posibilitatea de a-și petrece circa douăsprezece zile într-o tabără la mare, în vara anului 1980.

Vă invităm să participați într-un număr cît mai mare la concursul nostru și vă dorim tuturor deplin succes!

Notă

Pentru documentare în vederea răspunsurilor la întrebări, vă recomandăm următoarea bibliografie:

— Regulamentul de circulație;

— Regulamentul de organizare și funcționare a patrulelor școlare de circulație;

— Regulamentul concursului «Cea mai bună patrulă școlară de circulație»;

— Manualele școlare de circulație pentru clasele I—IV, V—VI, VII—VIII, IX—X și XI—XII;

— Materialele și expunerile pe teme de circulație apărute în revistele «Cutezătorii» și «Jóbarát» sau în alte publicații;

— Pentru documentarea necesară în vederea rezolvării întrebărilor pe teme de A.D.A.S., concurenții se vor adresa sucursalelor A.D.A.S.

ROMAN FOILETON

vind pentru îmbarcarea celor în cauză. Un concurs pe această temă organizat pe oraș îl desemnase pe Al cîștigător cu lauri și de atunci nu scăpa nici un prilej să absoarbă cunoștințe noi, «să depună», cum zicea unchiul.

— Cînd începeți?

— Cînd încep ei, vrei să spui. Într-un anume fel, au cam început.

— Au, nu am?

— Cum auzi.

— Cred și eu. Una e să stea băiatul cu picioarele în apă rece, să amestece formule, să supravegheze aparate și altceva să privească miscarea soarelui pe bolta cerească de pe cel mai cald nisip al litoralului. Măi, măi, măi... Mă tem că am nimerit la fix.

Ochii lui Al sfredeleau în continuare carcasa batiscafului, străpungea peretele pentru a se opri undeva, nici el nu știa unde, undeva departe, oricum îndeajuns de departe pentru a nu fi nevoit să se întoarcă prea repede ca apoi, și mai rău, să întîlnească privirea răsucită a unchiului.

Un zgomot sparse clipele de tăcere. Sunetul parfumat al videofonului avertiza că într-un punct al Universului se solicită atenția inginerului Miron, doctor în oceanografie. Cît dură convorbirea, musafirul își distră ochii identificînd rînd pe rînd piesele rare din colecția de recife și corali ale gazdei. Tocmai admira o scoică cu străluciri seducătoare cînd simți umărul scuturat de mîna grea a unchiului.

— Iartă-mi răutatea. Nu vor să te mai considere de-al lor, așa-i?

Ce era să spună? Nu chiar așa ședeau lucrurile, dar nici foarte departe. Fusese lăudată strădania lui în cursul escapadei pe platourile înalte în echipajul 9 A. Se străduise să fie util și reușise. Se străduise să nu incomodeze pe nimeni și se trezi simpatizat de toată lumea. Povesti unchiului totul, pe nerăsuflate, simțind că năduful se duce. Rămînea numai uimirea și nu atît uimirea cît surprinderea față de atitudinea rezervată a celor de la 9 A, față de modul lor ciudat de a-l accepta în continuare în «formație».

— Măi copile, cînd unchiul Miron apela la această formulă de adresare era al tău, ce mai, eu înclin să le dau dreptate.

Simți scaunul pe care sta înșurubîndu-se sub el, adînc, adînc de tot, pînă în stratul cel mai adînc al pămîntului.

— Ia să vorbim sincer, ca între doi bărbați serioși! Ce știi tu despre acțiunea microorganismelor? Ce știi despre impactul prafului cosmic asupra vegetației terestre? Ce știi despre efectul razelor gama asupra țesuturilor celulare?

Fiecare întrebare suna în timpane ca o sonetă trîntită cu forță pe stîlpi de granit. Sigur că unchiul Miron exagera cîte ceva și nu doar ceva acolo, Al știa din toate și avea încă vreme să «depună», dar felul cum i se punea problema era, într-adevăr, concludent. Morala era limpede: ca să fie nevoie de tine în nacela spațială trebuie să te dovedești indispensabil.

Fuse lăsat să fiarbă în suc propriu cîteva clipe bune, dilatate evident în mintea lui Al la proporții planetare. De unde să știe el că totul era doar o cărare, pietruită cu tact, înainte de a ajunge în poiana plină de fragi.

— Eu aș avea o idee, dacă ai fi de acord cu ea. Treaba la care s-au înhămat ai voștri nu este deloc simplă, ascultă-mă pe mine. Dacă o să-i dea de cap, o să avem de ce să le strîngem mîna. Au nevoie de mult timp și de multă ambiție. Și, desigur, de puțin noroc. N-ați vrea să le dați și voi o mînă de ajutor?

— Noi?

— Voi, clasa voastră. Tu i-ai rugat să te considere de-al lor. De ce să nu vă considere pe toți? Sînt convins că altul va fi răspunsul.

— Am putea ști mai mult despre efectul razelor gama...

— Ascultă, băiete. O armată nu este alcătuită doar din generali. Ceva s-o găsi de lucru și pentru niște băieți deștepți, buni la fizică, buni la matematică, îndrăgostiți de tehnică și în plus simpatici foc.

De acord?

Geana de lumină fusese desenată.

(VA URMA)